

Petr Šabach

• PASEKA •

Kniha byla zakoupena na serveru alza.cz.

Kupující:

Adresa: , ,

ID 3707-18409966076556827661-871-345

Upozorňujeme, že kniha je určena pouze pro potřeby kupujícího.

Kniha jako celek ani žádná její část nesmí být volně šířena na internetu, ani jinak dále zveřejňována. V případě dalšího šíření neoprávněně zasáhnete do autorského práva s důsledky dle platného autorského zákona a trestního zákoníku.

Neoprávněným šířením knihy poškozíte rozvoj elektronických knih v České republice.

Tak nám, prosím, pomozte v rozvoji e-knih a chovejte se ke knize, k vydavatelům, k autorům a také k nám férově.

Petr Sabach

Obcanský prukaz

Obalku navrhl Jan Sabach

Vydalo nakladatelství Ladislav Horáček - Paseka

v Praze a Litomyšli roku 2011

jako svou 1203. publikaci

Vydání plate

Redaktor Ivan Beránek

Výtvarný redaktor Bohuslav Holy

Knihy nakladatelství Paseka

zadejte u svých knihkupců nebo na adrese: Nakladatelství Paseka, obchodní oddělení

Chopinova 4, 120 00 Praha 2

tel.: 222 710 750-1

e-mail: paseka@paseka.cz

Aktuální informace o knihách nakladatelství Paseka

najdete na internetové stránce www.paseka.cz

Veskerou produkci nakladatelství Paseka

obdržíte v Knihkupectví Fiser,

Kaprova 10, 110 00 Praha 1

tel.: 222 320 730

e-mail: knihyfiser@knihyfiser.cz

(c) Petr Sabach, 2006, 2011

(c) Ladislav Horáček - Paseka, 2006, 2011

Cover (c) Jan Sabach, 2006, 2011

ISBN 978-80-7432-143-6 (ePub)

ISBN 978-80-7432-144-3 (mobi)

Petr Sabach

PASEKA

PRAHA

LITOMYSL

2011

*Kamaradum z Dejvic a z Letne
a Karlovi*

* * * * *

Obcanky nam predavali ve velkym stylu v malym divadylku Ustredniho domu armady. Bylo tam vsechno, co k takovy slave patri, a navrch este Medved, kterej se proslavil tim, ze se mu do pupku vesel celej ping-pongovej micek, a tim, ze vzdycky, kdyz nekam prisel, tak nez se rozkoukal, tak volal: „O cem se bavite?! Ja vam to vysvetlim...!“ A krome toho mel fantastickej virbl na bici, a tak nam tam tenkrat ten svuj virbl predvadel pred natriskanym divadylkem a do toho falesne vriskaly trumpety pionyrskou znelku. Ty trumpety obsluhovali dva kluci, ktery je nejakej cas nato zahodili do krovi, poridili si kytary se snimacema a volali na sebe ve skole: „Paule!“ a „Johne!“, protoze se zblaznili, a to me vzdycky dohanelo az k slzam, protoze kdybyste je videli! Ten, co si nechal rikat „Paule“, meril skoro dva metry a byl zrzavej vcetne oboci a ras a vsichni dobre vime, ze takhle Paul nevypadal, a ten druhej, to byl proste malej tlustoch se zamodralejma ocima... Ale to jen tak na okraj. Sedeli sme tam tenkrat na sklapecich sedadlech a pak tam napochodovali nejaky policajti, posadili se proti nam za dlouhatanskej stul a jejich velitel si vzal slovo a rek nam, ze nas vita mezi ty, ktery uz maj obcanku, a ze at ji nosime na srdci a at nezapomeneme, ze v nekterejch zemich se dodnes rekne Cech a Cikan jednim slovem, ale ze nastesti je tu Sovetskej svaz - mirova hraz, atd. atd., ale na to my sme jen zivali a tesili se, az skonci, protoze sme se predtim domluvili, ze jak nam bude podavat pri predavani obcanek ruku, tak mu ji vsichni kluci, holek sme se ani neptali, stiskneme vsi silou. „Muis mu rozhodit klouby,“ pripominal mi furt Venca Popelka, kterej se tak skutecne jmenoval a kterej tam sedel vedle me, „a teprve pak stisknout!“ No a tak sme to tak provedli, a jak si nas nakonec vyvolavali po jmenech, tak sme se tam sourali jeden po druhym, a i kdyz sme se naoko jako usmivali, tak sme se snazili zabejcit, co to dalo, a ono se to mozna nezda, ale kdyz vam skoro sto dobre zivenejch patnactiletejch spratku vsi silou stiskne ruku a este se k tomu snazi vam rozhodit klouby, tak toho musite mit za chvili dost. Akorat Daniel Paces se nezucastnil toho drceni a pozdejc s nama do tresnovky pochopitelne

nesel. Tomu policajtovi ke konci uz usmev doslova dohasinal na rtech, a kdyz sme pochodovali ven z toho divadylka, tak tam stal za stolem, mnul si pravou ruku a neco rozcilene septal svejm kolegum a ty zacali hned natahovat krky a kroutili hlavama na vsechny strany a byla to pantomima, co by se mohla jmenovat *Kterej ze to byl?!*, a jak sem se ve dverich naposledy ohlid, tak sem strachy na vterinu nebo na pet uplne zcepenel a usmev mi taky pohasl a najednou me objal novej a zvlastni druh hruzy, protoze ten policajt, ten jejich nejvyssi sef, ukazal prstem na me! „To vymyslel Popelka!“ chtel sem zvolat smerem k nemu, ale neslo to. Dvere do salu se za mnou zhouply, ale ja mel pred ocima porad tu skupinku policajtu, jak na me upiraj ty svy pohledy. Bylo mi najednou jasny, ze s temahle uz budu mit nadosmrti jen a jen potize. Vyhlasili mi valku hned prvni den...

Koupili sme si s Vencou a este s Alesem, kterej se k nam pridat, lahev cuca a zamirili do tresnovky, ze ji tam ztrestame, kdyz uz teda mame ten slavnostni den, a vzali sme s sebou este Medveda a par kluku, ale tem sme museli rict: „Bacha! Vstup je flaska!“, coz vsichni pochopili, a pamatuju se, jak jeden kluk z decka, jistej Hora, hnedka na kraji tresnovky upad i s lahvi, ktera se nestastne rozbila o nejakej sutr na ceste, a i kdyz nam ho bylo trochu lito, protoze mel na rukavu smutecni pasku a fakt se pocktive snazil, a to nemluvim o tom, ze do tresnovky sme slapali dobrou pulhodinu ve slusnym horku, tak jak se zvedal ze zeme a tazave na nas hledel, tak sme mu museli rict, ze ma smulu a at se na nas nehneva, protoze vstup do tresnovky zacinal oficialne az za zavorou a tam sme este nebyli. Pokejval smutne hlavou a rek, ze to chape, ale vsadim se, ze byl trochu rozcarovanej, jelikoz mozna cekal, ze udelame ten den, co mu umrel deda, vyjimku. V tomhle smyslu sme ale byli neoblomny, protoze takhle znely pravidla. Mozna ze bejt to nejaka holka... ale clovek z decka, coz byly vetsinou deti posbirany az nekde na hranici ctvrti, clovek z decka nemel ani teoretickou sanci, ze ho budeme kvuli jeho blbosti nebo smutku tolerovat. Byly to holt drsny casy, ale jinak bysme asi neprezili. Na placku sme sebou vsichni svihli do travy a jedinej, kdo zustal stat, byl Venca.

„Takze ted bacha!“ upozoroval nas. „Tedkonc si, panove, nalistujeme stranu trinact!“ volal a maval pritom nad hlavou zbrusu novou obcankou. „A stranu trinact vytrhneme!“

„Proc bysme to delali, ty vole...?!“ ptali sme se jeden pres druhyho a chvatne listovali obcankou na tu stranku trinact, kde byly nase rodny cisla.

„Protoze,“ prones Venca tajemne, „ted bude trinactej sjezd ka es ce, a kdyz mas vytrzenou stranku trinact, tak to znamena: Nesouhlasim s rezimem!“ Popravde receno, po techhle slovech bylo v sadu slyset jen kosaky. Na tohle sme fakt pripraveny nebyli.

„Kdes to, vole, vzal?!“ chtel vedet Medved. „To sem v zivote neslysel...!“

„No jo...“ rek Ales, „to je fakt, ja taky ne...“

„To se vseobecne vi, a kdo to nevedel, tak to vi ted!“ rek durazne Popelka.

„Kdyz se to vseobecne vi...“ prones tise Ales, „tak to vi i policie, ze jo?!“

„Hele, meli bysme to udelat uz jenom kvuli tomu Majales...“ zaseptal sem mu do ucha. „To Majales jim nikdy neprominu... copak ty jo?!“

Popelka mlcel a v tom mlceni mela bejt skryta jeho odpoved.

„Vsichni!“ zvolal po chvili na celou tresnovku. „Vsichni kamosi myho brachy si natrhli stranku cislo trinact!“

„Tak vytrhli nebo natrhli, do hajzlu?!“ rozhlizel se po vsech Medved a ocima je zadal o podporu.

„Nektery vytrhli, nektery natrhli...“ klickoval Popelka a pak dodal: „Nam bude stacit to natrhnuti, myslim... Sou vsichni pro?!“ Uprimne receno - nemeli sme na vyber. A tak sme tenkrat v tom horkym kvetnovym odpoledni roku devatenact set sedesat sest vylovili vsichni z kapes svy uplne novy obcansky prukazy, ktery nam vystavila nejaka pani Ruzena Nadvornikova a v kterejch byla spousta malem este mokrejch kulatejch razitek, a nejiste a nektery spis symbolicky sme si natrhli tu stranku trinact a timto aktem sme se vlastne stali cleny ilegalni skupiny tech, ktery „nesouhlasej s rezimem“. Teprve pak sme otevrela flasky s vinem.

Tak jako obvykle sme zustali s Vencou a s Alesem v tresnovce na chvoste, coz znamena posledni. Bylo uz dost pozde, ale este furt svetlo, takovy to pomaly kvetnovy stmivani to bylo, kovove modry nebe a sem tam zablikani hvezdy, co uz treba neni, a basnik Ales na to nebe hledel, a kdyz sme zahodili prazdny lahve nekam za sebe a

poslouchali, jak se koulej dolu do rokle, tak se zacal Ales prohledavat.

„Nemas tuzku?!“ zeptal se me, a kdyz sem mu ji podal, protoze sem ji nahodou mel, tak vzal svou obcanku a oprel se s ni ztezka o strom.

„Co blbnes...?!“ povidam mu.

„Pisu basen...“ zahuhlal a soustredene tlacil na tuzku, „basen o lasce...“

„Ty vole!“ zanarikal sem nahlas. „Vis, co muzes mit vodtedka za pruser?!“

„Sem zamilovanej do spoluzacky Fikotovy...“ septal. „Je sice trochu blba, ale copak si i ta blba nezaslouzi trochu lasky...? Moji lasky?“

„Jezisi, vole, ja nevim...“ vzdych sem, „dyt to mame teprv prvni den. Prvni den, vole! To nas s policii cekaj asi hezky casy...!“ A v tom sem se nemejlil. V tom teda rozhodne ne.

A abych nezapomnel: Kdyz si sla pro obcanku Fikotova, co o ni Popelka jednou pri telocviku prohlasil, ze „ta ma kozy az do pulky malyho vapna“, tak se ji udelala u nosu bublina. Obrovská bublina, která ji zakryla snad polovinu tvare. A teprve kdyz ji policejní naceľnik potras rukou, tak praskla.

* * * * *

Daniela Pacesa sem znal driv, nez ho preradili k nam do osmy be. Nektery ksichty se vam zadrou do pameti jak triska hned napoprvy. On mel totiz sadistickej, a pritom plachej vyraz, coz je kombinace, která vas okamzite prnuti jit do strehu. Pamatuju si, jak sem si jednou zasel koupit do prodejny kol nejaky ty ventilly a gumicky a hned ve dverich sem se srazil s Pacesem, kterymu v tom kramu kupoval jeho deda, nebo kdo to byl, fungl novy kolo Favorit. Videl sem skrz vykladni skrin, jak svyho vnuka o chvili pozdejc zmlatil primo na ulici, a pritom to vsechno zacalo uplne nevinne, laskyplne, protoze ten dedula asi koupil to kolo ze svejch nasetrenejch penez a nechtel nic jinyho, nez aby z toho mel Paces obrovitanskou radost. Deda chtel tenkrat pred obchodem zkouknout, jestli ma to kolo v poradku brzdy a jestli je spravne vycentrovany, a taky ho este krapet prifouknout, ale neumite si predstavit, co tenkrat vyvadel Paces, a rikam to jenom pro ilustraci, která je myslim dost dulezita. Uz kdyz sem je zahlid, jak s tim kolem vysli, tak sem si rikal: „Bacha! Tohle nedopadne dobre!“, ale Daniel Paces prekonal ten den veskery moje

ocekavani. Mel v obliceji naprosto nepricetnej vyraz, jak tam tak stal, a ten vyraz ho neopoustel ani na vterinu, ani ve chvili, kdy mu deda rikal: „Pockej! Vydrz! Hned se svezes...!“, a s timhle vyrazem se zacal na to kolo drapat, a jak ho jeho deda tak jako odmetal a zahanel rukou, tak on s vytrestenejma ocima a s usmevem slabomyslnyho porad splhal na to kolo a deda ho nemoh vubec setrast, protoze mladej Paces se drzel riditek jak kliste a jedinyho hlasku pritom nevydal, a kdyz mu deda odlamoval ruce prst po prstu od riditek, tak se furt jen idiotsky a nepritomne usmival. Ne ze by se smal, to bysme si nerozumeli, on se tvaril spis jako nejakej blazen, co skrti maly deti, az to nahanelo jenom a jenom cirej strach. Deda ho nakonec od tech riditek odtrh a pak zakricel: „Jenom chvilku, nez to zkontroluju, Daniku!“, ale Paces, kterej se uz davno zmenil v silenyho skreta, jen pomalu obesel kolo a chnap po ramu, a jak pres nej prehazoval nohu, tak nakop dedu do ucha, a kdyz ten bolesti zaskrehotal jako pav a na chvili to kolo pustil, tak se Paces zase zakles rukama za riditka a zadkem se snazil zavrtat do sedla, ale mel ho moc vysoko, a tak se skacel i s tim fungl novym kolem Favoritem na bok, a i na zemi, kam se s rachotem zritil, lezel, jako by jel, jako by byl dvourozmernej, vystrizenej z papiru nebo prejetej parnivalcem, ale furt s tim debilnim usmevem na rtech, a to uz deda doopravdy nevydrzel a tak, jak tam ten reliefni Paces lezel s tim kolem skoro v zavodni pozici, tak ho deda rezal pumpou pres prdel, ale ten strasidelnej usmev z nej nevymlatil. Tak takhle sem ja poprve potkal Daniela Pacesa. Takhle sem si ho pamatoval az do dne, kdy se najednou zjevil u nas v osmy be.

* * * * *

Hned prvni den roku, o kterym je tady rec, posledniho roku povinny skolni dochazky, privedla ucitelka Jirina Pivonkova do tridy novyho zaka. Jen sem ho tenkrat zahlid, hned mi svitlo. Vite, normalne mi bejvalo vzdycky novejch zaku docela lito, protoze sem si dokazal velmi zive predstavit, jak to asi musi bejt prijemny zmenit najednou adresu a s ni i kamose a pak se jit predstavovat nekam jinam, budovat vsechno od nuly, znovu obhajovat svou existenci a ucit se novy signaly, kterejma se ostatni castujou, zatimco vy nic nechapete, takže sem se novejm nikdy moc neposkleboval, protoze jak uz sem rek, neni to az tak jednoduchá vec, tenhle presun, ale *tohodle*

novyho mi teda rozhodne nebylo lito, ani co by se za nehet veslo.

„Jmenuji se Daniel Paces!" zvolal vedle uzasly ucitelky, která z jeho strany ocekavala taky spis rozpaky, a pak este tak jako zvesela, s vyrazem na samy hranici sibalstvi, dodal: „Ale pozdeji, az se lepe pozname, mi nekteri z vas budou moci rikat Danku!" No, nenasralo by vas tohle? Jaky „pozdeji" a jaky „nekteri"? Takze sem na nej okamzite houk: „Polib nam prdel, Danku!" a bylo vystarano, protoze Pivonkova se po mne vrhla a odvlekla me ze tridy. Ale do reditelny se mnou nesla. Na to byla zas dobra. Akorat mi rekla, ze az potka mou matku, tak si s ni promluvi, a musel sem ji na chodbe slibit, ze uz dam pokoj.

Netrvalo to ani par dni a Daniel Paces se mezi nama vsema stal tak nepopularni, ze se s nim skoro nikdo nebavil. Je to zvlastni vec, kdyz je clovek nesympatickeji. Stejne jako naopak. A jak to, ze spousta grazliku je hezkeji, ale vylozene zleji, a jak to, ze existujou lidi osklivy, a pritom je v nich neco, co vas k nim porad tahne? Podle me je to zalezitost oci, kterejma hledej na svet. Maj tam proste neco, co se tam neda nijak umele vpravit, a z mejch kamosu to tam ma Venca Popelka, Ales anebo i ten Medved, ovsem ten jenom za predpokladu, ze se rano dobre vykadi. Daniela Pacesa sem prekrtil na „personifikovany hovado" a musim rict, ze se tahle prezdivka rychle ujala... Kdyz se usmival, tak jen zle, kdyz se smal, smal se tichym zlym smichem a ke vsemu skrz zataty zuby. Na uceni byl blbej, ale jako by se ho vsichni ucitele bali, vcetne matykarky, která byla, jak uz to tak v prirode chodiva, dost prisna, a presto i ta mu podle me davala mnohem lepsi znamky, nez si zaslouzil, a pozor - kdyz s nim mluvila, uhejbala ocima stranou... I ona totiz poznala, ze Daniel Paces je temnej a pekelnej zmetek. Pamatuju si, ze ho jednou nechala ucitelka zemepisu Jandakova delat takovyho toho udavace, co ji mel behem nejaky chvilky, na kterou potrebovala vypadnout ze tridy, zapsat na tabuli ty, který vyrusovali. Paces si stoup na stupinek celem k nam a behem cely ty doby se ani nepohnul. Stal a na vrcholu svyho blaha se jen zle usmival. Nic vic. Prisaham, ze stal skoro v pozoru a na kridu nesah, ani kdyz sme se volne pohybovali po tride a nahlas klabosili. Stal jako socha s pohledem uprenym nekam nad nas. No a kdyz se Jandakova vratila do tridy, tak k ni chvatne pristoupil a nejmin pet minut ji neco septal. Stala vedle nej, ucho

neochotne nastrceny pred jeho rty, v tom nastalym tichu po nas jen tak tekala pohledem a nebylo mozny si nevsimnout, jak se ji za tu chvilku do oci nastehoval stitivej a zaroven vydesenej vyraz. Bylo videt, ze ji je normalne spatne. Uz nikdy ho k tyhle sluzbe nikdo nepouzil. Dobry, co?!

Nekdy se to tak semele, ale ne zas moc casto, ze ma clovek to stesti a vyfasuje dobrou ucitelku. Nam se to stalo s Jirinou Pivonkovou. Tu sme meli radi skoro vsichni, protoze se s nama bavila jako s rovnejma. Zadny „Pet a sednout!“, zadny muceni na zpusob „Tak, co by sis dal sam za znamku, Jendo?“, coz bylo nekdy dost tragikomicky („Tak, co by sis dal za znamku, Kratochvile? Dvojku?! Ty myslis, ze je to na dvojku, kdyz nam povis, ze Mendelejev byl Rus, a nic vic?! Videls vubec nekdy periodickou tabulku prvku? Zes ji mel jednou nebo dvakrat v ruce?! Proc porad koukas na Fikotovou? To je podle tebe na dvojku?!“). Znete to... Tak tohle Pivonkova nedelala. Rekla jen: „Tak se to douc a priste se prihlas!“ a tim to bylo odbyty. Tenkrat sme to neumeli pojmenovat, az pozdejc sme se vsichni shodli na tom, ze to byla dama, a to dama velmi krasna, a je pravda, ze vic nez na cemkoliv jinym mi zalezelo hlavne na tom nevypadat pred ni jako idiot, coz mi bylo napriklad v hodinach fyzikare Cecha, kterej pil tolik kafe za den, ze z toho mel fialovy rty, dost jedno.

Stalo se to pred koncem skolniho roku, kdy k nam po studenym a uplakany dubnu odkudsi ze Sahary zavital nekolikadenni teplounkej vanek, kterej promenil zmokly Dejvice v misto s bajecnym klimatem, popleteny stromy vykvetly pres jedinou noc a cmelaci, co mysleli, ze na sichtu maj este furu casu, nam rozespale zabzuceli nad hlavama. Veskera studijni moralka sla okamzite do haje. I blbej telocvik nam pripadal slozitej. A von taky byl, protoze nas na nej mela Krejsova. Pokud si vzpomnam, nikdy sme ji nerekli jinak nez Pepca. I kdyz primo ji samozrejme ne. Pepca pro nas predstavovala tak trochu problem. Nekdy byla mila a dala nam pokoj a jindy nas prohanela jak smyslu zbavena. Jenze - tohle nebyla zas tak velka zahada a brzy sme pochopili, ze to zkratka zalezi na tom, jestli si Pepca uz trochu lizla a je diky tomu i patricne benevolentni, nebo jestli na ni prave nedoleha tezka a mrzuta kocovina. Vetsinu casu travila v pruhovanym natelniku a ve zlabku mezi pihovatejma prsama mela pistalku na snurce. Strasne rada pred nama poklusavala na

miste, a kedyz se zastavila, tak jako je to pri pochodovani, kedyz se vola: „Zastavit! Stat! Raz! Dva!“, tak kedyz se ona zastavila, tak ty dve straceny ne, ty se ji vzdycky este tak jednou dvakrat zhouply a my sme vsichni jen uznale zamruceli a na to ona spokojene zareagovala tim, ze zarvala: „Trido! Pozor!“

Jednou sme se priloudali do telocvicny a Pepca nikde, coz bylo divny, protoze vetsinou uz na nas cekala a pistalkou nam udavala tempo. Vesli sme do ty telocvicny vahave a ve strehu jako nejaky gladiatori do areny a patrave sme se rozhlizeli kolem. Pepcu sme nasli za chvilicku. Lezela na zinenkach skryta za svedskou bednou a slabe pochrupevala. Delali sme na sebe navzajem „Ticho!“ a po spickach sme se vyplizili ven a teprve tam sme si dovolili hlasitejsi komentare ve smyslu: „Takhle nalitou sme ji este nevideli...!“ a tlemili sme se tomu jako blazni, a este nez sme se rozesli, tak sme si odprisahli, ze si to nechame ciste pro sebe, protoze tohle byl trumf, kterej by se moh pozdejc hodit.

Jak uz sem predznamenal, pocasi se uplne zblaznilo, teploty se pres den pohybovaly kolem tricitky a my chodili s holkama po vyucovani do tresnovky a tam sme s nima blbli a popijeli nejakej ten ovocnak, na kterej sme se vzdycky hromadne slozili. Jaky to pocasi bylo a co to s nama delalo, trefne vystihuje Alesova basnicka *Predpoved na zitra*:

Jak uz to poznali mnozi,
nastava pocasi kozi.
V Praze i ve Mnisku pod Brdy
nenosej devcata podprdy.
Pod bluzou nenosej nic,
zvlast kedyz je velikej hic.
A tak to pocasi kozi
hormony splasit nam hrozi...

Ani ve snu nas nenapadlo, ze tohle misto ma rada i Pepca, stejne tak jako sme nemeli nejmensi poneti o tom, ze se sem chodi muchlovat s nasim zastupcem reditele, obstaroznim hezounem, o kterym se sice suskalo, ze v prefeminizovanym skolstvi udelal karieru pres postel, „per vaginam“, jak rikal Ales, ale nikdo k tomu nemoh dodat nic konkretniho, natoz pak pikantniho. A to az do cervna onoho roku, kdy se jista Anicka Brychtova vracela z vytvarnyho krouzku, kde se prave naucila, jak zkraslit sklenicku od horcice vatou namocenou do

skrobu. A jak si tak vykracovala a poskakovala a rikala si, ze by mohla tu vatu este ozdubit vodovkama, a jak si tak cestou pohazovala tou prekrasnou vazickou, kterou vykouzila za pouhou hodinku z obycejny sklenicky, tak ji ta sklenicka-vazicka vypadla z dlani a skutalela se po svahu do krovi. Anicka si nestastne vzdychla a vydala se za ni, a kdyz rozhrnula prouti pred sebou, tak zustala stat jako oparena, protoze primo pred ni se zvedal a zase klesal obrovskej zadek soudruha zastupce a do toho zadku mel zataty rude nalakovany nehty telocvikarky Pepci, ktera se tvarila, jak se pozdeji Anicka Brychtova vyjadrila, „jako kdyby plakala s nohama nahoru...“ Kdyz se Anicce podarilo znovu popadnout dech, pustila rozhrnuty krovi pred sebou a kecla si na zadek, ale hned jak se vzpamatovala, pochopila, ze tady nema smysl volat o pomoc, nejak intuitivne ji doslo, ze to, co prave videla, nema s vrazdou nic spolecnyho, a kdyz se odplizila od toho krovi dostatecne daleko, mela uz tolik rozumu, ze si rekla: „Vazicku at vezme cert, udelam si jinou!“, a taky sama sebe vzala pod prisahu, ze o tomhle rozhodne nikdy nikomu nepovi ani slovicko, ale znate holcicky... Druhej den uz to Anicka nevydrzela, a aby ulehčila svymu svedomi, tak to vsechno vyzvonila starsi sestře a ta to rekla kamaradkam a ty nany blby nevymyslely nic lepsiho nez jit za ucitelkou Pivonkovou a vsechno ji vyklopit. Celou tu dobu, co ji to o prestavce licily u katedry, na ne popelava Pivonkova jen hledela a bezhlesne pohybovala rty, na kterejch se ji zacinal rysovat malej opar, trestila na ne oci s desem a hrúzou vykasany obocim a nakonec se vrhla ke dverim, roztresene je zamkla a pak pred tema samozvanejma moralistkama malem padla na kolena a prosila je, at o tom proboha nikde a za zadnejch okolnosti nemluvej, a znovu a znovu je zadala, aby tenhle problem pustily z hlavy. Jenze cela vec uz zila svym vlastnim zivotem, a tak bylo jen otazkou casu, kdy se to vsechno donese jednou stranou k rediteli a druhou stranou pres plot ustavu, jak sme rikovali nasi skole, to znamena mezi lidi. Postaral se o to nakonec anonym. Starej dobrej anonym. Teprve pak se daly veci do pohybu. Reditel si zavolal k vyslechu Anicku Brychtovou a klad ji opatrný otázky, ale ta mu krome toho postrehu, totiz toho vyroku, ze Pepca plakala s nohama nahoru, nenabidla nic novyho a nas skolnik, coz byl predseda stranicky organizace na skole, chodil a tvrdil, ze dokud se nedokaze, ze zastupce byl „v ni“ a ne pouze „na ni“, tak je

cela vec zmatecna, a vsichni ucitele mysleli, ze uz se fakt definitivne zblaznil, ale protoze se ho bali, tak se mu radsi vyhejbali, jak to slo. Ackoliv Pivonkova zaprisahala ty chytracky, ty maly denunciantky, aby to nijak nerozvirovaly, a snazila se pritom chranit vsechny strany, tak jednu z tech stran nakonec ohlidala naprosto nejblbejc, a sice samu sebe, protoze jak se na puvodni informaci zacal nabalovat jeden nesmysl za druhym, tak najednou chudak zjistila, ze za hlavniho lotra cely tyhle afery ji oznacila primo Pepca, a kdyz se k jejimu svedectvi pridali i zbabelej zastupce s tim, ze se jedna o nenavistny sireni nicim *nepodlozenyho* drbu (ackoliv Anicka Brychtova tvrdila, ze pod sebou meli podlozenej velkej zelenej kabat), doslo ji, ze jestli tohle drama bude mit nakonec nejakou obet, a tu kazdy spravny drama ma, tak to nebude nikdo jinej nez ona.

Reditel ji dal nesmyslnou vypoved, Pivonkova se zhroutila a ve skole zhoustnul vzduch natolik, ze se tam nedalo dejchat. A pak prislo to nejlepsi. Vsichni sme rekli tem holkam, co kolem toho tak iniciativne cenichaly, ze sou to kravy na entou, a prestali sme se s nima zdravit a ja uz nevim, kterou z nich to tenkrat napadlo, ale vzpomina si, ze jednou rano prisly vsechny tri, to znamena Zdena, Alena a Miluska, a mely na bluzickach, protoze mam pocit, ze holky tenkrat nosily hlavne bluzicky, prispendleny pivonky a napsaly kridou na skolni tabuli, ze dokud se nevrati pani ucitelka Pivonkova zpatky do skoly, tak sou odhodlany stavkovat a drzet hladovku, coz nas v pripade Milusky donutilo, ze sme spolu s Medvedem jednohlasne zvolali: „Uz bylo na case!“ Predstavte si nejtlustsi holku ve tride, jak vyhrozuje hladovkou ve jmenu idealu... A ke vsemu je prveni ve sberu... A ke vsemu je blba... Ale je fakt, ze hned den nato prisly do skoly *vsechny* holky a *vsechny* mely na bluzkach obrovsky pivonky, a to uz ostatni ucitele zbystrili, protoze s timhle se ve skole zatim nikdy nesetkali. Nam klukum bylo blby si spendlit na tricka nejaky priblbly pivonky, a tak sme se rozhodli, ze podporime vznikajici odboj proste a neokazale tim, ze prestaneme chodit do skoly vubec, a souhlasili sme s tim az na Pacesa vsichni. Zacalo to sice v nasi tride, ale okamzite to jako jiskra preskocilo dal a behem nekolika malo dnu byla skola plna holek s pivonkama na prsou a krome nich ste - az na sporadicky vyjimky - nepotkali na skolnich chodbach jedinyho kluka. Bylo nam od zacatku jasny, ze tahle idyla nebude mit dlouhyho trvani, a taky ze

jo, už za pár dní se do toho vložila policie, a když jednou v noci někdo vymlátil rediteli okna v prvním patře vily, kde měl pronajíteř staromladeneckej byt, začalo to připomínat válku, protože se začly dít věci. Nejdriv vyhodili reditele a na jeho místo instalovali nějakou osobu, kterou sme nikdy předtím nevideli. Byl to takovej nějakej hubenej tvor s neuvěřitelně přesnou pesinkou ve vlasech, která vypadala jako jízva po uderu sekerou a u kterýho nebylo v reditelne pro prázdný lahve od piva už za pár dní skoro k hnutí. Pak vyrazili Pepcu, ale říkalo se, že spadla do mečkyho, protože ji pouze přelozili o kus dál, a co je zajímavý, zastupce zůstal a všichni pozděj tvrdili, že hlavně díky školníkovi, protože na sebe vedeli něco navzájem. Pivonková se prej za pár let potom vdala do Kanady.

Všechny trojky z mravu, který nam původně hrozily, byly odvolány, pár dnů se suplovalo a pak se, jak se s oblibou konstatuje, život na škole vrátil do původních kolejí. A když koncem toho roku jmenovali jako reditele dosavadního prezíviho zastupce, definitivně nam doslo, že něco jako spravedlnost nemůžeme od života nikdy očekávat. Na policii tenkrát vyslechli jen pár záků a už už to vypadalo, že naše dětská krizová výprava skončila a my budeme mít zase klid, jenže najednou se uprostřed cesty ozvalo různé zatukání na dveře, a když překvapena učitelka otevřela, stáli v nich dva světkové modré příslušníci Verejny bezpečnosti. Něco jí krátce a tlumene sdělili a ona rychle pokývala hlavou, že rozumí, a pak se otčila směrem do třídy: „Ty, ty, ty a ty!“ ukázala prstem na Alese, Vencu Popelku, Medveda a mě. „Jste pro dnešek uvolnění z vyučování...!“ Sklopili sme hlavy a sli, a když sem míjel Pacesa, který se na nás zle usmíval, tak sem se na něj krátce zahleděl a ukázal sem přitom na tabuli, kde stalo napsáno: *Téma hodiny - Karel Sabina*, a přiložil sem si pest pod bradu, aby pochopil, co ho pozděj čeká. Příslušníci nás poměrně nesetřně strkali před sebou až před budovu školy, kde stály dvě modré auta s bílým pruhem. Tenkrát se jim kvůli tomu říkalo mlíkáři. Pokynuli sme spoluzákům, který byli nahore namáčkány v oknech a mávali nam na rozloučenou, a teprve pak sme se nasoukali do policejních aut. Vyrazili s nama, jako by konečně chytli lupice z velký vlakový loupeže, a než sme se nadali, už nás strkali po schodech policejního okrsku a v jedny chodbě nam stroze ukazali na dřevný lavice s tím, ať si sedneme, čekáme a nemluvíme. Policajti to dělaj

tak, ze vas nechaj na stanici hezky dlouho podusit ve vlastní stave. Zadnej spech. Proc taky? Klidne si daj kaficko, cigarko a svacinku, a teprve kdyz se jim zachce, tak si reknou: „Tak co? Dame se do nich?!" No a pak se do vas daj, to si piste... Volali si nas po jednom. „Ty!" ukazal policajt, kterej se najednou zjevil ve dverich, na Vencu a pokejval na nej ukazovackem a Venca se zved a sklesle se vsoural do mistnosti pred nim. Zahlid sem na ten okamzik, ze uvnitr sedi za psacim strojem nejakej tlustoch s vyhrnutejma rukavama, kterej do nej peclive zasouva stos papiru s kopirakama, ale to bylo asi tak vsechno, co sem v tu chvili stacil zaregistrovat. Ja sem sel k vyslechu jako druhej. Venca mi prenechal zidli pred chlapem s psacim strojem a stal ted v koute u kamen a ustrasene na me ziral. Sepsali se mnou moje nationale a ne *inicialy*, jak rikal ten policajt, co nas vyslychal, coz zabralo dobrou ctvrt hodinku, jelikoz pro policajty predstavovala klavesnice vzdycky neco na zpusob magicky tabulky a obcas pred ni jen tise zasli, asi tak, jako zasnou nektery lidi pri pohledu na pulnocni nebe plny hvezd. „Cvak! Cvak! Cvak!" zakoncil to a pak se na me zahledel: „Obcansky prukaz!" natah ke mne ruku. Vysoukal sem ho ze zadni kapsy a nejiste mu ho podal. Zalistoval tim prukazem a pak si me notnou chvili prohlizel.

„Copak se nam to stalo se strankou trinact?!" zvedl v hranym udivu oboci. „To je ale nahodicka... stejna stranka jako tamhle u kolegy... copak mi k tomu reknes...?" usmal se na me, ale ten jeho usmev se mu najednou bleskurychle vytratil z tvare a on na me zarval: „Ke zdi a ani slovo!!!" Chvili mi trvalo, nez mi vubec doslo, ze si mam stoupnout vedle Vency, a nez sem se z ty zidle zmatoril, tak uz volali Medveda a cely se to opakovalo naprosto stejne jako se mnou, no a pak, kdyz uz sme stali u ty zdi tri, tak privedli Alese, kterej nemoh obcanku najit, teda aspon ja sem v tu chvili myslel, ze dela, ze ji nemuze najit, protoze tam mel napsanou tu basnicku, co ho napadla v tresnovce, a celou tu dobu, co se Ales sacoval, se ten policajt jen tise uculoval a nakonec to uz nevydrzel a prones: „Nemuzes ji najit, co?! A jak bys taky moh, kdyz je -" a najednou prask: „Tady!!!" a divoce s ni majznul o stul, Alesovi primo pred nose. Ales na nej koukal tak nejak melancholicky, ale to ten policajt nevedel, ze Ales kouka tak nejak melancholicky celej zivot, ze je to jeho naprosto normalni vyraz, a tak se ten chlap s vyhrnutejma rukavama jen

zaklonil na zidli, parkrat se na ni zhoupnul a pak rek: „Ted litujes...! Ted mi tu zacnes hrat divadylko..." No a pak peclive, sadisticky a desne pomaloucku listoval Alesovou obcankou, a kdyz nase, co hledal, tak jako zdvorile si odkaslal a pobavene zarecitoval:

„Spoluzacce
Nosit petky denne domu
nemusi byt zlozvykem,
zvlaste prihlednu-li k tomu,
ze je nosis pod trikem..."

Nastalo hrobovy ticho. „Tak ty si myslis, ze tohle patri do obcanskyho prukazu na stranu *Potvrzeni o zamestnani, prijeti a propusteni* ?! - Cemu se tlemis?!" zarval na me najednou.

„Ja se nesmeju vam...!" branil sem se. „Me rozesmala ta basnicka o Fikotovy..."

Policajt polozil obcanskej prukaz vedle sebe, zatizil ho pro jistotu rukou a Alesovi povida: „Na stredni skolu, ty grazle, zapomen! Ty uz si dostudoval! Vsichni, jak ste tu, ste dostudovali!" potouchle se usmal. „Ty, ty, ty i ty ste, mladeneckove, dostudovali! My dobre vime, co to znamena mit poskozenou stranku trinact! Ste nepratele socialistickyho zrizeni!!!"

„Soudruhu nadstrazmistre...!" ozvalo se najednou ode dveri, ktery tise otevrela nejaka nizsi sarze. „Je tu ten novejsi, ten ze Slovenska nebo odkud... este nema uniformu..." a nez stacil rict neco navic, objevila se ve futrech ta nejvetsi a nejkulatejsi rozesmata hlava, co sem kdy videl, s platenou cepici s ksiltem a s napisem SAFARI a zvolala: „Rotny Rusnak! Cislo cepice padesat sest se hlasi do sluzby!"

* * * * *

„Nekdo mi tu obcanku musel ukrast ve skole..." uvazoval nahlas Ales, kdyz sme par dnu nato sedeli v tresnovce a popijeli horcak.

„Kdo jinej nez ta svine Paces..." rek Medved a tipnul vajgla o strom.

„Vsadim se, ze ma na triku i Pivonkovou..." dodal.

„Rad bych ten anonym videl... a tu tvou obcanku dal fizlum taky von, vsad to..."

„Tady se jasne potvrzuje ma teorie, ze bejt fizl je zalezitosti povahy a ne povolani. Fizl proste ses nebo nejses, nic mezi tim..." pridal se Venca Popelka. „Jako fizl se uz narodis..."

„Hele, kluci, vsimli ste si, jak dneska prisel Hrdina zase

vochrapanej?!" zasmal se Medved. „Sem se ho pak o prestavce ptal, co se u nich zase delo, a on mi sdelil, ze fotr se vratil domu jen v zupanu a bez pantofli. Takovej prej mel u prdele vichr!"

„To musi bejt fakt nas nejblbejsi spion..." zavrtel hlavou Ales, „dyt je to co chvili, co vodnekud prcha jenom v trenkach!"

„Hrdina tvrdil, ze fotr byl nekde v Africe, ale ani von nevi kde presne. Prej se takhle na posledni chvili dostal do nakyho letadla," rek Medved a zapalil si dalsi cigaro.

„Ja myslel, ze dela v Centrotexu..." ozval sem se, ale hned v pristi vterine uz sem toho horce litoval.

„Di do prdele!" vyjel na me Venca Popelka. „To ses tak blbej? Vsichni z nich delaj do textilu a do porcelanu a ja nevim do ceho este, ale kdyz nekdo bydlil v baraku, co patri zahranicnimu obchodu, tak je to spion. Komunistickej spion!"

„Vsichni snad ne..." namit sem.

„Jmenuj mi jednoho!" dorazel Popelka.

„Sulc!" vypalil sem.

„To je fakt. Sulc je kamos," uznali ostatni.

„Ja toho kurvu Pacesa zabiju!" prones tonem, kterej nepripoustel odpor, Venca.

„Ser na nej!" rekli sme.

„Fakt, ze ho zabiju..." nedal si to Venca vymluvit.

„Jak ten kreten jezdi do skoly furt na tom svym posranym kole, tak sem si uz vysledoval trasu, kterou von nemeni, a jak se vjizdi za telocvicnou na zadni dvur, tak tam je branka a do ni von se vzdycky vriti a tam ja natahnu vlasec ctyricitku a zmerim to tak, aby si tam ten kokot vo ten vlasec uriz hlavu."

„To neni dobrej napad..." zamrucel Medved. „Co kdyz tam vjede nekdo jinej?"

„Nebo tam vbehne Zatopek. Pristi tejden ma prijít na besedu, ale vzhledem k tomu, ze tenhle chlap nechodi, nybrz pouze a pouze beha, tak by to moh koupit za Pacesa," dodal Venca Popelka a tomu sme se zasmali a zase si prihli teplyho horcaku a rekli sme:

„Na Zatopka!"

Medved se zved a povida: „Dyt my neumime ublizit ani zivy mouse! Jenom tak kecame... Davejte bacha! Tohle je jako bunkr," ukazal na krovi, „je valka... A ted se blizim ja s granatem a hazu ho dovnitr - a

prask! - vsichni sou na hadry..."

„No a?!" rekli sme.

„No a ja pak nakouknu dovnitr a zavolam do toho koure, co se vali ven: Ste vsichni v poradku?!"

Zasmali sme se. Sahnul sem pro lahev. „Brrr!" otras sem se. „Proc je to tak teply?!"

„Tak to nepij!" nasral se Venca a pak uz smirlivejc dodal:

„Nahodou tohle je piti - a to mi rikalo vic lidi, nejen bracha, ze se nesmi podavat v interhotelech chlazený, protoze bys ho nepoznal od cinzana."

„Cin - za - na!!!" opravil ho Medved.

„Cin - za - na rikaj blbci," zamrucel Venca, poposel kus stranou, a kdyz cural, tak na Medveda volal:

„Ty mas vubec senzacni informace! Tohle si nam rikal uz s myslivcem! Tvrdils, ze ten se zase nesmi podavat chlazený, protoze by byl k nerozeznani od visky!"

„Ja rikal *prechlazený*, ty kokote! Pre - chla - ze - nej! To je rozdíl, ty vole!" rval Medved. „A ty si na sebe radsi neco hod, protoze ty zas asi nesmis mluvit, kdyz ses podchlazený, protoze ty jak podchlazený takhle k veceru votevres hubu, tak ses razem k nerozeznani vod pravyho debila!" dal mu Medved prstem buraka, kdyz privravoral zpatky od toho stromu, kde mocil. Je jasny, ze Venca Popelka vylit jak cert a sel okamzite do bojovneho postoje, ale Ales ho poplacial po zadech a rek: „Ste vsichni v poradku?!" a tim to skoncilo. I kdyz je fakt, ze u techhle dvou to nikdy nebylo nadlouho. Ale to neni podstatny. Co pro nas tenkrat mohlo bejt podstatnejsi nez vidina dvou mesicu prazdnin? Tech prazdnin, co o nich Ales uz na jejich zacatku slozil v tresnovce smutnou baladu o jejich konci, ale takovy uz basnici sou, teskny a zadumany, a protoze sou taky prvni po Bohu, tak vedi lip nez my ostatni, ze to nase slabomyslny krepceni na palouku nedopadne venkoncem nijak slavne. Sedeli sme opreny o kmeny tresni, jedli tresne a pecky cvrnkali do tmy pred sebou, pili tresne a Ales do noci, ktera na nas pomalu padala z nebes, recitoval:

„Konec prazdnin

Prazdniny se nachyluji,

ostruziny cernaji,

dva caparti u koleji

sladke plody sbiraji.
Ze strnist uz vitr fouka:
Slysis? V dali vlacek houka.
Prejel deti ve chvili,
prazdniny jim skoncily..."
„Ty si vul!" rek sem mu laskyplne.
„Mas pravdu, taky mi prislo, ze je to trochu morbidni, tak sem
pridal este treti sloku, aby bylo videt, ze nejsem zadnej cynik a mam
deti rad:
Smutno hledet na koleje,
nerikej, ze nikoli.
Vzdy vsak dobre na vsem zlem je,
uz nemusej do skoly."
„Fakt ses vul!" zved sem se a on taky a rozesli sme se s tim, ze: „Tak
se, vole, opatruj...!"

* * * * *

INTERMEZZO

*Trikrat me totiz zatkli v Praze, jednou, kdyz jsem si opily vyzpevoval
na Narodni tride, jednou, kdyz me s vykrikem BUZERANTE napadl
knirkaty fizl a srazil na pulnocni chodnik, jednou, kdyz jsem prisel o
svuj denik plny nekonvencnich nazoru na sex, politiku a sny, a z
Havany me vykopli par avion detektivove v maskacich a z Prahy me
vykopli par avion detektivove v ceskoslovenskem obleku s kravatou...*
(Allen Ginsberg)

Ginsberg kralem Majales - vyraz proletarskeho internacionalismu.
(Majales 1965, jedno z mnoha hesel tehdejsich dni)

Obcanskej prukaz sme obdrzeli rok pote, co Allena Ginsberga
deportovali z Prahy jakozto krale Majales, ktery byl vsak pak svrzen a
nahrazen Pavlem Sedlackem. Samozrejme ze sme se Majales
zucastnili. Jak jinak. Pamatuju si na legracni salamovou policii, která
se se stangli turisty namisto obusku producirovala v arealu PKOJF, a
vim bezpecne, ze mi az do ty doby jmeno Ginsberg nerikalo vubec
nic. Ales tenkrat tvrdil, ze ho zna. Je to mozny, Ales byl taky basnik.
To ja znal spis toho Sedlacka. Vesela salamova policie dodavala
vsemu tomu deni kolem nas zdani, ze je vsechno v poradku a ze zivot
je vesely lunapark, a my se smali studentskejm transparentum s
hesly jako: *Sovetsky poustevnik - nas vzor, Jezte ruska vejce - vejce*

nasich pratel a Vsechna hesla byla predem schvalena - se vsim souhlasim a motali sme se tam tenkrat cely odpoledne a popijeli sme kelimkovy pivo, cpali se klobasama a pak sme sli na nejakej bigbit a reknu vam, ze sme tam krepčili jak pominuty, stali sme na skladacich zidlickach a s rukama nad hlavou sileli z ty muziky a nad tim, ze mame moznost bejt primo u toho, kdyz se neco deje. Bylo nam ctnact a rikali sme si: „Jo, presne tohle je vono. Sme na spravnym miste k ziti!" a vzpomínam si, ze kdyz sme se s Alesem vraceli vecer do Dejvic, a jak sme toho vseho byli plny a meli pocit, ze zijeme bajecnej zivot v bajecny zemi, tak zrovna v ten moment vystoupili ze stinu jednoho domu nejaky dva chlapi a jeden z nich nam povida:

„Z Majales?", a kdyz sme na to jak dva blbci kevjli a este rekli: „No jasne!", tak se ten druhej nedovarene usmal a pak uz nas tloukli hlava nehlava. Tise, beze slov nas u zdi toho baraku fackovali a mlatili pestma, a kdyz sme, cely omameny z tech facek a ran, sedeli vedle sebe na chodniku a drzeli se za hlavy, tak si do nas naposledy jeden z nich i kopnul. Pak si zapalili cigara a se slovy: „S vama sme este neskoncili..." se volnou chuzi vydali dolu ulici.

„Co to bylo...?" zachroptel sem, kdyz odtahli.

„Fizlove..." posadil se ztezka Ales.

„Do prdele..." zanarikal sem. „Co rekneme doma?!" Chapete to? Dva zkurveny tajny zmlatej dva ctnactilety kluky tak, ze malem vypustej dusi, a ty maj nej-

vetsi obavy z toho, co na to reknou doma.

To jen abyste pochopili tu stranku trinact, co sme si pozdejc natrhli.

* * * * *

Jestli nektery jmeno nikdy nezapomenu, tak je to jmeno RUSNAK. Behem pouhejch ctnacti dnu me predved na policii desetkrat, coz byl v Dejvicich rekord. Bohuzel byl muj... Poradne sem ho zaregistroval jednoho jarniho vecera, nebo teda spis uz pulnoci, kdyz sem vysel z hospody, a zrovna v momentu, kdy za mnou hospodskej stahoval roletu, sem narazil na policajta, a kdyz rikam narazil, nemyslim to nijak obrazne, my sme se tam tenkrat skutecne srazili takovou silou, ze si musel pridrzet cepici. Zesiroka se na me usmal a ja si okamzite uvedomil, kde uz sem ho videl, protoze hlava tohodle cloveka se nedala zapomenout. Byl to on! Byl to ten, kterej se prisel hlasit do sluzby tenkrat, co nas vyslychali kvuli tem nasim obcankam,

a poznal bych ho mezi tisicema, i kdyz byl ted v uniforme a bez ty debilni plateny cepicky s napisem SAFARI. Jen co sme se oba vzpamatovali z leknuti a ja mu rek „s dovolenim“, protoze mi prekazel v ceste domu, a chystal sem se ho obejít, tak mi zezadu polozil ruku na rameno a povida: „A obcansky prukaz mas?!“ Chvili sem delal, ze ho hledam po kapsach, a on na me celou tu dobu jen tak trpelive civel, a kdyz sem rek: „Pockat! Mozna, ze bude tady!“ a usmal sem se na nej, tak se taky usmal, jako by tim rikal: „To by v tom musel byt cert, abychom ho my dva nakonec nekde nenasli...!“, jenze jak odumiral usmev na my tvari, tak i ten jeho, a kdyz sem uz zamracene prones: „Ja ho asi nemam...“, tak se taky zamracil a rek: „Takze pod se mnou!“

„Helejte se...“ namitnul sem. „Je dost pozde, musim brzo vstavat, neslo by to nejak...“

Rek, ze neslo, a povytah si opasek, asi abych nezapomnel, kdo tu veli.

„Fakt by to neslo...“ zkusil sem to este jednou, ale on me najednou popad prudce za ruku a vystek: „Nebo chces radsí na zachytku?! Chces radsí tam?!“, a jak to rikal, zurive se rozhlizel po ulici a mne bylo jasny, ze prave patra po nejakym tom policejnim aute, a doslo mi, ze jestli nejaký z nich pojede v tuhle chvili kolem, je schopnej me do nej soupnout a nechat odvízt k Apolinari, a o to sem fakt nestal, uz jen proto, ze sem odjakziva tvrdil, ze tam se podle myho nazoru muze dostat jen idiot. Takze uz sem radsí nic nenamital a sel sem celkem poslusne s nim...

Bejt to v nejaký cizi ctvrti, tak bych mu vzal roha, ale tady, zadrzenej primo pred svou domovskou hospodou, sem byl docista nahranej. Beze slov sme dopochodovali na mistni oddeleni VB a rotny Rusnak si me odved k sobe do kancelare. Sundal si sako a posadil se za psaci stroj. Zeptal se me na jmeno a pote vytrcil proti stroji oba ukazovacky jako dva hroty rapiru a s vyrazem *Per aspera ad astra!* se pustil do vytukavani myho prijmeni. Kdyz ho dopsal, unavou usnul primo za psacim strojem. Nekolik minut sem ho udivene pozoroval a teprve pak sem zkusil zasoupat nohama. Nic. Tak sem vytah kapesnik a vysmrkal se. Nejdřiv opatrne. Pak nahlas. Hodne nahlas. Nic. Nadzved sem se na zidli. Zustal v mirnym predklonu. Narovnal sem se. Otevrel dvere. Chvili v nich postal. Furt nic. Tak sem je za sebou

zavrel a vysel sem ze stanice ven. Vubec nikdo se o me nezajimal.
Napadlo me, ze tohle bych moh jit vypravovat na Spejchar.
Koneckoncu na rozdil od Rusnaka se mi spat moc nechtelo.

Ales sedel na svym miste, a kdyz sem mu to vylicil, tak jen pokyvoval hlavou a usmival se, a kdyz sem sel pro dalsi lahvace, tak mi cestou padnul zrak na stokorunu, kterou tu asi nekdo vytratil ve fronte, a protoze kolem me v ten moment nebyla ani noha, tak sem se pro ni ohnul a misto dvou piv sem ze samy radosti vzal hned dve pro kazdyho a pak este nekolik a za chvili sme je uz prestali pocitat, protoze to bysme ochrapteli, a Ales se nakonec vydal pro cistej tacek na burta, a jak sme tam tak sedeli a vsemu uz se jenom tlemili, napsal na nej tuhle basnicku:

Pivo

Chladne pivo, rizne pivo,
prvni pivo, druhe pivo.

Chutne pivo, svetle pivo,
ctvrte pivo, seste pivo.

Pivo, pivo, pivo, pivo,
prineste sem dalsi pivo!

Antonin umira, zarovka zpiva,
prineste proboha jeste vic piva.

Pivo je program, pivo je cil,
kdyz piju beer, v dusi mam mir.

Sedme pivo, osme pivo,
skvele pivo, zlate pivo.

Cerstve pivo, moje pivo,
pivo prosim, pivo, pivo!

Miluji piva, mlcenlive soudruhy...

Coz me potesilo, tak abych ho teda taky potesil, tak sem Alesovi rek, ze sem v antikvariatu jednou koupil knizku kvuli jediny vete a ta veta ze znela: „Za tricetilete valky byla v Cechach takova nouze, ze nebylo pivo ani pro deti." Byla to tenkrat krasna pivni noc a trvala az do rana. A pritom este o pulnoci to vypadalo tak blede...

* * * * *

Na Rusnaka sem narazil znova hned druhej den, protoze na me cekal pred hospodou, v ktery sem v ty dobe prakticky bydlel, takže to nemel nijak slozity me vyhmatnout. Zase stal venku a zase se jen

usmival, jako by se stydel jit dovnitr nebo jako by tam nechtel nepatricne rusit zabavu.

„Tak co?!“ povida mi. „Obcansky prukaz mas?!“, a kdyz sem jen nestastne zavrtil hlavou, tak se mu usmev rozlil doslova po cely tvari a s tim usmevem mi rek: „Vsad se, ze te ho naucim nosit!“ Nemel sem naladu se s nim vybavovat na tohle tema, protoze bych mu musel po pravde rict, ze ho uz dobrejch cetrnact dnu nemuzu najit, a tak sem se jen otravene podival na hodinky a vrtel sem nechapave hlavou, abych mu dal jasne najevo, jak hnusne mi ztezuje zivot. Rotny Rusnak byl evidentne spokojenej s tim, ze me nacapal, a snad aby nam cesta lip ubihala, zacal mi sam od sebe vypravovat, ze az skonci na ulici, tak se da ke kriminalce.

„Sel bych delat ke svarovi...“ uvazoval prede mnou nahlas. Samozrejme ze se mi chtelo poznamenat neco v tom smyslu jako: „A co kdybys sel treba do prdele?!“, jenze to zkratka neslo. Na to sem byl malo drsnej, takže sem jen zatvrzele mlcel a sem tam sem si vymluvne vzdychnul.

„Kazdej, kdo chce jit ke kriminalce, musi nejdriv slapat chodnik...“ vysvetloval mi trpelive, „jinak by ho tam nevzali...“ Dosli sme na stanici. Dreveny lavice pro predvedeny nestastniky byly zatim prazdny. Kdyz sme vesli do kancelare, prerusili dva policajti, který datlovali na strojich, praci a venovali mi kratkej profesionalni pohled. Rusnak se hned nasoukal za stroj, s lupnutim si prolomil prsty, zalozil do stroje papiry, zahledel se na me a povida: „Takze jmeno...?!“

A takhle a pokazdy skoro stejne to se mnou zopakoval este sestkrat.

* * * * *

„Helej se...“ rek mi jednoho dne, „jinej by ti dal pokutu, ale vsim sis, ze ja sem ti zatim zadnou nedal...?“

Stali sme pred hospodou a mne definitivne doslo, ze tohle uz je proste boj natvrdo.

„Ja te chci jen naucit, abys tu obcanku proste nosil. Nic vic... Tak proc ji zase nemas?! Muzes mi to rict?!“ Mlcel sem a premejslel, co s timhle udelam.

„Co ste si na me, proboha, tak zased?!“ zanarikal sem, protoze predstava, ze stravam pristich par hodin na fizlarne, se mi uz zacinala zajidat, a nejhorsí na tom vsem bylo, ze vsichni mi kamosi, co se

mnou vylezli pred hospodu, se na nas sklebili a meli ruzny poznanky a Rusnak delal, ze to neslysi, a maximalne tak zvolal: „Bez poznamek, nebo si vas take proverim!“, ale bylo na nem videt, ze to nemysli uplne vazne, protoze jemu slo hlavne o *me*.

„Dyt to nema smysl...!“ namital sem hlasite.

„Ale ma!“ volal na to Rusnak. „Ma, a velkej!“ a uz sme si zase vykracovali spolu na stanici. Tentokrat se mnou nic nesepisoval. Nechal me proste dve hodiny trcet u nej v kancelari, a protoze jedinej zvuk, co se tam ozyval, byl klapot jeho psaciho stroje, usnul sem pro zmenu ja. Probudil me az krik z chodby a taky to, ze rotny Rusnak popad obusek a rychle vypad z kancelare. Dvere zustaly otevreny dokoran, a tak sem moh videt, jak dva policajti pacifikujou nejakyho kluka, kterej mel pulku obliceje celou od krve, protoze mu nejspis roztrhli oboci, a taky sem poprve videl Rusnaka v akci. Poskakoval kolem tech svejch kolegu, ktery tomu zmitajicimu se klukovi kroutili ruce za zada, a jak jen moh, tak ho tim svym obuskem natah, kam se dalo. Rezal ho po hlave i do ledvin, a teprve kdyz uz byli od krve vsichni a kluk zustal na podlaze stocenej do klubicka a prestal na chvili rvat, vpochoval Rusnak do kancelare, jenze to uz nevypadal jako ten ruzolici buran odnekud z rusinsky prdele, ale jako blea sadisticka kreatura. Oplach se u umyvadla, rukama si pricis rozcuchany vlasy a tise mi porucil, abych vypad. Jeho rty mely v tu chvili barvu provazu. Prekrocil sem bezvradny telo kluka, kterej ted lezel na brise s rukama v poutech za zady, a na roztresenejch nohou sem se vypotacel ven.

* * * * *

Nebudete tomu verit, ale par dnu nato mi dal Rusnak pokoj. Rikal sem si, jestli nebyl nahodou poverenej nejakou dulezitejsi akci nez vecnym vymahanim my obcanky, a uz za par dnu sem ho pustil z hlavy a musim priznat po pravde, ze mi ani trochu nechybel.

Dny sly jeden za druhym a vsichni mi kamosi se flakali odnikud nikam a ja se flakal s nima a jen tu a tam se prihodilo neco, co by stalo za rec. Vseobecne panovala takova nuda, ze se obcas nasel dokonce i dobrovolnik, kterej si nasel holku, jen aby se neco delo. Nase experimentovani s alkoholem nebralo konce a vetsina z nas se beze slov domluvila na tom, ze se nejspis upijeme k smrti. To byly dobry casy. Kocoviny bejvavaly v ty dobe vetsinou k smichu, clovek si

rano proste ublink a pak zas pokračoval dal. Co vic si clovek muze prat?

Vysli sme jednou s Medvedem a Vencou Popelkou vecer z hospody a nekde vedle me se ze stinu ozvalo:

„Mas?!“

„Do prdele, nemam...!“ zanarikal sem a uz sme si zase vykracovali. Pripadal mi trochu nervozni, chvilema se dokonce zastavil a patrave se rozhlizel, a ja zacinal bejt nervozni taky, protoze sem uz vedel, ceho je tenhle clovek schopnej. Dosli sme k takovymu jako krovi, coz bylo vlastne jen par holejch prutu, a rotny Rusnak na me sykl:

„Pockej tady!“ a zmizel, ale za vterinku se objevila v tom kericku hlava bez tela, hlava cislo padesat sest, hlava spokojene mociciho Rusnaka. Ustoupil sem nekolik kroku zpatky, aby me nepocural, a jak sem tak couval, do nekoeho sem narazil. Otocil sem se a chlap, co stal za mnou, povidá: „Obcansky prukaz!“

„Coze?!“ zasmal sem se. „Coze?!“

„Pomocna straz VB!“ povidá ten chlap, a aby mi bylo jasny, ze nezertuje, strcil mi pred nos rukav, na kterym mel zlutou pasku s napisem PSVB.

Pohrdlive sem si ho zmeril a hodne nahlas sem rek:

„No a?! Mam se snad posrat?!“

„Obcansky prukaz!“ zamecel na me penzista ve vojensky bundokosili.

„Vam, pane, ja zadnej obcanskej prukaz ukazovat nebudu!“ zvolal sem a sledoval pritom, co tomu reknou oci z krovi, který razem prestaly mrkat a dosiroka se rozevrelý. Trochu prekvapene, trochu zvedave.

„Obcansky prukaz!“ vypisk ten muzik prede mnou hysterickou fistuli. Mrknul sem na oci v krovi. Zdalo se mi to, nebo sem v nich doopravdy zahlid pobaveny svetylka? Zkusil sem na to vsadit, a tak sem se na toho skrcka s paskou este trochu povytah a ze svy vejsky sem mu oznamil: „Vite vy, co delam takovejm, jako ste vy?!“

„????????????“

„Takovejm ja, pane, ukusuju nosy!“

„Prave jste napadl verejneho cinitele!“

„Prave sem napad akorat tak hovno!“ sklonil sem se k nemu. „Pro me vy nejste zadnej verejne cinitel, a jestli me ma pravo nekdo

kontrolovat, tak vy urcite ne...!", ale to uz sem volal spis za sebe, odkud se za vterinu vynoril rotny Rusnak a v chuzi si zapinal poklopec. Provadel ten ukon pomalu, s urcitou rozvahou a zjevne spokojene, a v tom okamziku, hned, jak ho spatril, me ten frustrovanej pomocnik VB obeh, skocil na my zada a snazil se mne tam nasadit kravatu.

„Okamzite dolu!" zarval na nej Rusnak a neprodlene ho zacal tahat za jeho zelenej zaket. Cejtil sem, jak stisk na mym krku polevuje, a pak se mi ten prekvapenej chlap sesul po zadech na zem.

„At na me, do prdele, ten sasek nesaha! Zakrocte, prosim!" rval sem.

„Celou vec ma Bezpecnost pod kontrolou..." rek

Rusnak tomu muzi. „Muzete jit..."

„Ja nevim kam..." rozhodil rukama pomocnik VB.

„Ja jsem ztratil svyho prislusnika, ke kterymu jsem byl dneska pridelenej do dvojice..."

„Tak se hlaste na okrsku a ted odchod!" zavelel mu rotny Rusnak a pak sme este chvili stali a divali se spolu, jak se od nas vzdaluje postava s paskou na rukavu.

„Ten kokot mi poskrabal krk, ty vole!" rek sem.

Rotny Rusnak velkoryse presel toho vola, a kdyz se poradne rozhlid, tak mi povida: „Sou to blbci, ale co muzeme *my* delat, kdyz nam je furt cpou?!"

„No ale uznejte, ze prece nejsem povinnej ukazovat kdejakymu kokotovi obcanku, ze jo?!"

„Jen v doprovodu prislusnika. Pouze v jeho doprovodu..." mrucel Rusnak a pak mne najednou rek:

„Dneska bez domu..." Coz sem taky udelal. A druhej den sem se priposrane dostavil na policii, abych nahlasil ztratu obcanskyho prukazu. Dostal sem pokutu a takovej ten nahradni papir, a kdyz se me ptali, kdeze sem ji ztratil, a ja sem po pravde tvrdil, ze nemam nejmensi poneti, tak oni na to, ze takhle to nejde, ze *neco tam napsat musime*, tak sem uved, ze priblizne v miste svyho bydliste, coz bylo naprosto presny, protoze asi za tejden potom, co mi vystavili novou obcanku s cerstvim razitkem DUPLIKAT, sem tu starou nasek zapadlou za prackou a mam ji dodnes. Proto vim, co je na strane trinact.

* * * * *

INTERMEZZO

Sli sme jednou kolem pulnoci s Vencou Popelkou a s Medvedem z hospody a Medved chyt pajtlovaka. Takovyho, ze zahucel primo pod auto, co stalo zaparkovany u chodniku. Nic by se nedelo, ale zrovna v tu chvili u nas zastavili policajti a sledovali z auta, co se deje. Uz sem se videl, jak nas kurtujou u Apolinare k postelim. Ale pak ty policajti odjeli, protoze Medved na nas zpod toho auta zarval: „Je to dobry! Nic netece!" Takhle duchapritomnej von byl.

* * * * *

S Martinem sem se seznamil taky uz na zakladce a musim rict, ze jestli v mejch ocich od samyho zacatku neco predstavoval, tak to byla ta povestna vyjimka z pravidla. Mne uz tak od sestý sedmý třídy byli hodne podezrely ty, co se motali kolem divadelnich krouzku, a to Martin delal, a pritom mi podezrelej nebyl. Me vzdycky dost srali ty, co si mezi sebou okate pucovali knizky, a pritom Martin bez knizky v podpazdi vypadal, ze ho kousek chybi, a musim rict, ze me nesral ani trochu, protoze on si na zadnyho rezisera nehral, on reziser byl, a kdyz vam pucoval knizku, tak on byl ta knizka osobne, u nej sem mel pocit, ze tim rika vic nez: „Na, tohle si precti...", on tim spis myslel: „Muzes se mrknout do myho kufru, co v nem mam za poklady..." Nevim, cim to bylo, ze me tak iritovali vsichni ty predcasne vyspely ochotnický spoluzáci a spoluzácky, co se pri recitacich menili z normalnich lidi v uplny kreteny a jenom par z nich pozdejc dosahlo toho mistrovstvi, ze tuhle promenu zvladli i naopak. Nic proti skolnim reziserum, sam sem jednou jakozto hrajici reziser uvedl ve skolni aule *Tri musketyry* a troufam si rict, ze nedopadli nejhur a ze mnou prosazena arie „Vyvalte sudy, dneska se bude pit!" sklidila dokonce potlesk na otevreny scene. Ja si pamatuju tyhle rezisersky typky jako nafoukany idioty s ridkejma vlasama a nektery z nich nosili satky pod kosili, a kdyz se na jare chodilo o hlavni prestavce na skolni hrste a nikdo z ucitelu nebyl v dohledu, tak si zapalili, ale znovu bacha, zadny cigaro jako my ostatni, ale primo dymku.

„Uklidnuje to..." usmali se na vas obvykle, kdyz ste se jich zeptali: „Proc proboha dymku?!"

Znal sem i jednoho, kterej mel dve jmena: „Karel Sustr-Plecitý..." podal mi jednou ruku, ruku suchou a snad az prilis krehkou pro

tento svet.

S Martinem sem se seznamil tak, ze sme se jednou dali do reci a ja se mu pri tom predstavil jako idiot, protoze kdyz se me zeptal, jestli znam Ionesca, tak sem rek, ze ne, ale ze znam jednoho Stefanescu z devaty ce a ze mu rikame Sima.

„Na co se hlasis...?“

„Na knihovnickou," rek sem.

„Ja ti neco pucim..." rek ustarane, „snad to este stihnem..."

* * * * *

Moje posledni vzpominka na rotnyho Rusnaka z techhle dob je ze Silvestra v sedmasedesatym, kdy sem se dopoledne povaloval v posteli a premejslel, komu tak zavolat a s kym se sejít, abysme naplanovali nejakou akci na vecer, kdyz zabzucel zvonek u dveri, a nez sem se stacil vymotat z perin, tak slysim mamu, jak vola:

„Proboha, co zas proved?!", a do toho se ozval nejakej tlumenej hlas a vtom se otevrelly dveře do myho pokoje, kterymu se u nas doma furt este rikalo detskej, a ja jen uzasle hledel na kulohlavyho Rusnaka a jeho lazurove modry oci a slysim, jak mi povida:

„Prisel jsem ti jen poprat vsechno nejlepsi do noveho roku...!"
Mama stala za nim a vypadalo to, ze kazdou vterinou omdli.

„Chcete videt obcanku?" zeptal sem se.

Modry oci si me chvili prohlizely. Pak mi pokynul na rozlucenou a odesel. Svalil sem se zpatky do perin.

„Co to bylo?!" ptala se me sokovana matka.

„Strasidlo..." rek sem ji, „moje soukromy strasidlo..."

* * * * *

Na stredni skoly sme sli kazdej jinam. Medved sel na stredni vytvarnou skolu a ja na tu knihovnickou. Venca Popelka sel do uceni a Ales se prestehoval s rodicema na Letnou a jezdil pak za nama do Dejvic, ale protoze presne na hranicich Prahy sest a sedum stala hospoda Spejchar se zahradkou do ulice, se zahradkou, kde se dalo sedet do tri do rana, rozhodli sme se, ze se budeme schazet obcas i v ni, abychom to meli vsichni spravdlive na pul cesty. Sedeli sme tam jednou takhle uz dopoledne a klabosili, az na Alese, kterej psal, ze se z nej kourilo, a kdyz dopsal, tak podal Vencovi Popelkovi basen, protoze Popelka tvrdil, ze na slovo laska existuje jako rym jen slovo paska, a ze kdyz je Ales tak dobrej, tak at mu predvede nejakej

doopravdy originalni rym na slovo „milovat“.

„Tak co?“ zeptal se Ales a Venca mu beze slova podal petku, o kterou se vsadili, a tim uznal, ze to Ales zvladnul.

„Tak cti, vole!“ rekli sme my ostatni Alesovi. „My to chcem taky slyset...!“ A Ales teda cet:

„My stavime stavbu, stavba stavi nas
Kdyz na Orliku lamal skaly, kdyz rvaly sbijecky,
smala se na nej divka z dali, tak plase, tak nedetsky.
Sesli se spolu pak po smene v seru u stengazety,
ona se divala zasnene, on kouril cigarety.
Utichly stroje, mesic pak ozaril prehradu,
devceti stestim se zrosil zrak, kdyz ji vzal za bradu.
Chtela se s nim hned milovat, vsak pevne zaznel jeho hlas:
Musime stavet, budovat, ted neni cas na zadny spas...
A kdyz pak rece z kamene hraz v cestu postavili,
rekl ji tise: Jeste ne, pockejme jeste chvili.
Az vyrobi na prehrade stotisici kilowatt,
pak se teprv budem spolu, moje mila, milovat.
Cetla ted denne v Rudem pravu a proudu bylo vic a vic.
Konecne spatrila v tisku zpravu s prostinkym nazvem ‚Sto tisic‘.
Vecer se spolu zas setkali jak tenkrat: Na Orliku.
A kdyz se z travy zdvihali, v ocich ji cet slova diku.“

Tuhle basnicku sme si tenkrat vsichni opsali a nejak se dostala i mezi pedagogickejsbor gymnazia, kam Ales chodil, s tim, ze se jedna o promyslenou provokaci, ale pak si ji precet i reditel skoly, kterymu se kupodivu libila natolik, ze ji s doporučením *Prepracovat zaverecnou sloku!* zaslal do sousteze mladejch literatu.

* * * * *

INTERMEZZO

„Existuje bibliografie,“ rekla nam pani profesorka a dodala: „A ted pozor! Existuje i bibliografie bibliografii, a nyne jeste vetsi pozor: mame tu i bibliografii tretho stupne cili bibliografii bibliografii bibliografii!“

„Nebudu slouzit...“ rek sem si. Zhruba za rok nato sem knihovnickou skolu opustil.

* * * * *

Venca Popelka se dostal do vaznyho pruseru. Zacalo to tim, ze se u

nich doma objevila na navsteve nejaka teta. Puvodne snad prijala jen na den dva, ale pak se to nejak protahlo a zustala u nich tech dnu skoro ctrnact. Vencuv otec mel doma nejaky mince, a pokud se nepletu, tak ne jen tak nejaky ledajaky. Byly v ty sbirce dukaty i louisdory a chloubou cely kolekce byla zlata stokoruna s portretem Franze Josefa Prvniho z roku 1908, ktera predstavovala pectivou trojskou unci zlata, a zrovna na tenhle kousek byl otec Popelka po pravu a patricne hrdej. Jednou nam ji Venca prines ukazat, a kdyz se vratil domu, tak mu starej povida: „Jestli mi okamzite nepovis, komu si moji sbirku prodal, zavolam policii!“ Venca se pouhou shodou okolnosti ocit v naprosto neresitelnny situaci, protoze mu okamzite svitlo, ze nemuze rict jen tak: „O mincich nic nevim, jenom o jediny, o ty nejvzacnejsi, a ted, tatinku, dovolte, abych vam ji vratil...“, takze se jen zasmusil a vyckaval, co se bude dit dal. Stejne nemoh delat nic jinyho. I kdyby se nevimjak dusoval, ze nevi, tak by mu nikdo neveril, a tak jen mlcel a pocit krivdy v nem bobtnal a bobtnal a otec nakonec doopravdy nahlasil na policii tu kradez, a kdyz Vencu doma sebrali a s ostudou ho odvazeli k vyslechu, tak v nem postupne uzralo odhodlani, ze za tohle se pomsti, protoze ho drtila ta krivda a znechuceni nad tim, ze ho vlastni otec takhle podezira a predhazuje policii, a v tom momente se rozhod, ze tu minci nikdy nevrati. Kdyz prisel z vyslechu, rek otci, ze ho nenavidi, a odesel z domu. Nejakej cas spal, kde se dalo, par dni z toho i u nas, a planoval, ze se vyda nekam do sveta, kdyz vtom se prihrnula jeho matka se slzama v ocich a s tim, ze: „Venousku, promin!“ a „Venousku, odpust!, volali z Havlickova Brodu z blazince, ze se teticka docista pomatla. Predstav si, Venousku, ze ji zadrzela policie, jak rozdava ty tatinkovy zlaty mince lidem na ulici, a prej jim vsem rikala: To mate za to, ze jste byli za valky u partyzanu! Veril bys tomu, Venousku...?!“ Jenze Venca se zatvrdil a uz ho ta historka s tetou ani nepotesila a jediny, co velmi bystre zaregistroval, byla veta: „To vis, lidi se s tim rozutekli a bylo to ke vsemu v noci, tak to uz ty mince tatinek nikdy neuvidi...“, z ktery si odvodil, ze po jeho peclive ukryty jubilejní stokorune s Franzem Josefem Prvnim uz nikdo patrat nebude. Mame tenkrat rek, ze na ni se nezlobi, ale otci at vyridi, ze mu zlomil srdce a ze uz s nim do smrti nepromluvi, ponevadz z nej udelal sprosteho a nicemnyho zlodeje. Coz je fakt, protoze nebejt celyho toho rozruchu a podezreni,

ze ty mince slohnul on, tak by ho *mozna* nikdy ani nenapadlo, aby neco nevracel. Slib dodrzel, a jestli si dobre pamatuju, tak Vencu Popelku a jeho otce usmirily az vnoucata, coz obnasi dobrejch deset let nepratelstvi...

Bylo to jednou takhle uprostred leta, zrovna to leto, co sme se s Medvedem chystali na Machovo jezero, coz byla nase oblíbená stace, kdyz nam Venca oznamí, ze jede s nami. Kamaradil se tenkrát s jedním takovým pochybným typkem, jmenoval se ten clovek Oskar a uz to na nem bylo mirne podezrely, protoze takovyhle jmena se tenkrát moc nedavaly. Chodil zasadne v saku a s kravatou. Vzdycky o nas tvrdil, ze my sme jen obycejny paka, který policajty draždej prostě už tím, jak vypadaj. Tenhle Oskar se nechal vyhodit ze střední školy hned v prvním ročníku a od té doby nikde nepracoval, ale v životě se mu nestalo, že by ho někdo někdy kontroloval. „Mam se nechat stvat jako zver?!" ptal se nás. „Mam to snad delat jako Jarda Posusta?!" sklebil se znechucene, už když jen vyslovoval to jmeno. „Mam se snad tak jako přizivník Posusta denne každý ráno oblíkat do monterek a celej den pak chodit po Praze se staflama, aby me nesebrali?!" volal afektovane a přitom si palcem a ukazovackem pečlivě odstraňoval ze svého sáčka smitko, který sme my ostatní ani nepostrehli. A abych nezapomnel - v jedné věci byl Oskar fakt dost dobrej. Ovládal spoustu karetních a manipulatorských triků a v jistý době vyhrál i nějaký školní soutěž, co se jmenujou Sary Vary a podobne.

Dostat se stopem k Machovu jezeru bylo dost tvrdý, protoze sme představovali bandu neorganizovanéjch vlasatců a na silnicích nam konkurovala spousta lidí s prukazama stoparu, což byla jen jedna z mnoha zvládností té doby. Samozřejmě že sme se museli rozdelit, abysme se vůbec chytli. Já sem měl pomerne stesti, protoze z Prahy do Zákšína me svez nějaký mladěj frajer na motorce a pak sem jel este s pár dalsíma stoparema na korbe avie až do Doks, což bylo vyborný. Ty lidi na korbe se me ptali, kde budeme s klukama na Machaci spat, a říkali, že až tam dorazíme, tak ať se sháníme po jednom seníku, který tam v okolí sloužily jako noclehárna pro somraky, protoze tam oni hodlaj taky bejt. Slibil sem jim, že pokud se driv neuvidíme v hospode, tak v noci určite, a když sme byli na místě, tak sem se s nima rozloučil, až na jednu holku, která zustala stat na

silnici se mnou. Mela na sobe neco, co pripominalo mexicky ponco, vlasy mela jako vetsina holek v ty dobe dlouhy az do pul zad, a kdyz se predklonila, tak se ji ty vlasy pred oblicejem spustily jako nejaka opona a byl z ni videt prakticky jen nos, ale moc hezkej nos to byl a vubec to byla dost hezka holka, takova jemna a trochu zahadna, proste ten typ, co se mi libil vzdycky nejvic, jelikoz sem byl romantik a romantici k sobe musej najit nekoho, koho by unesli, myslim unesli v naruci, protoze romantik v duchu porad nekoho zachranuje a vynasi z horiciho domu anebo jen tak capa lidi, ktery padaj z oken. „Co s holkou, kterou neunesete?“ uvazuje takovejhle pomylenej romantik.

Sedela na spacaku a koukala na me a pak pronesla:

„Nemeli bysme na ty tyv kamose pockat v hospode?“, takze sme se tam pomalu vydali a cestou se me chytla za ruku a vsadim se, ze si lidi, ktery nas mijeli, rikali:

„Tyhle dva uz se musej znat hezky dlouho, to se pozna hned, jelikoz nemluvej a jen tak si vedou jeden druhyho a uzivaj si zamilovanosti.“ Dosli sme spolecne ke stanku s pivem a ja se odloudal mezi ostatni, co tu stali jen tak v plavkach a s penezenkama. Kdyz sem se vratil s pivem a limonadou a zasoukal se za stul z prken, tak sem se k ni naklonil, dal ji pusu a zeptal se, jak ji muzu rikat. Rekla, ze Alena, a pak sme sedeli a mlceli, a i kdyz sem se snazil obcas neco prohodit, tak Alena jen zamrskala rasama, coz mohlo znamenat, ze souhlasi, ale taky to nemuselo znamenat vubec nic, takze sem se smiril s tim, ze tahle holka toho asi moc nenamluvi, ale vzhledem k tomu, jak byla krasna, se ji to dalo snadno odpustit. Vsichni chlapi, ktery se sem prichazeli zaradit do fronty, na ni mlsne cumeli a mne to delalo dobre, protoze tu byla se mnou a predstavovala pro me v tu chvili, kdyz nepocitam ty dve stovky, co sem mel v zadni kapse, veskery my bohatstvi. Mela s sebou jen spacak a takovou latkovou tasku s trasnema, kterou mela zavesenou pod poncem, a z ty za chvili vytahla knizku, a aniz by se me treba zeptala, jestli mi to nevadi, tak do ni zaborila nos a pak uz si jen sem tam olizla prst a otocila stranku. No a v tyhle situaci nas nachytali Venca Popelka s Oskarem, ktery prijeli asi dve hodiny po nas, a kdyz k veceru dorazil Medved, tak ja uz byl z tech piv a z toho horka celkem slusne prdlej a Alena jen sedela, cucala limonadu, ktery rikala „limca“, a cetla.

Rozhodli sme se, ze vecer pudem do hospody na bigbit, a tam uz sme si pivo nosili ke stolu po tacech a ja si jen matne vzpomnam, ze sem se pozdejc vydrapal na podium a chvilku triskal do bicich a pak prijela litacka, jak se tenkrat rikalo policajtskejm volham, a tak sme se radsi zdekovali a vydali se hledat senik, abysme v nem mohli prespat, jenze este cestou sme potkali ty my znamy z korby nakladaku, ktery se proti nam hnali s nesbalenejma vecma a povykovali, ze na

„dvojce“, coz byl ten senik, je stara a policajti ze to odtamtud vyhazujou a zabavujou lidem spacaky. Ptali sme se jich, co chtej podniknout, a oni rekli, ze bysme to mohli zkusit na „sestce“, a tak sme klusali s nima, a kdyz se nam podarilo se do ty „sestky“ vkrast a zalizt do spacaku, tak znovu prijela modra volha a my sme v chvatu posbirali svy svrsky a zase sme vsichni vravorali noci a nekdo navrhoval, ze bysme meli vyzkouset spis „ctyrku“ nebo „trojku“, ale to uz se mi nelibilo, a tak sem se trhnul a sel si lehnout na plaz. Alena musela jit se mnou, protoze sem se vedle ni rano probudil. Nebylo mi nijak extra, a tak sem hned vlez do vody, jelikoz sem vedel, ze krome piva je to jedna z mala veci, ktery vas spolehlive dostanou z kocoviny. Vylez sem z jezera ve chvili, kdy se Alena ve svym spacaku poprve zavrtele, a ja sem si uvedomil, ze mam hroznej hlad, protoze krome tech snad dvaceti piv sem vcera nic jinyho nepozrel. Rozhlizel sem se kolem a vsim si, ze kousek od nas chlap otevíra stanek, takze sem si vzal nejaky prachy a vydal se smerem k nemu. Kdyz sem ho oslovil, jenom neco zavrcel a otocil se ke mne zady, ale pak si ten svuj nevrlej pristup rozmyslel a rek mi, ze jestli chci tatrunku a pivo, tak ze klidne, a jestli i klobasu, tak ze by i klobasa byla, ale jen pod tou podminkou, ze uklidim plaz.

„Posbiras kelimky a tacky od burtu, a az to budeš mit hotovy, tak prid...” a zmizel v kiosku a podal mi z nej obrovskej igelitovej pytel a ja se vydal zpatky na plaz, abych ji uklidil. Trvalo mi to skoro hodinu a byl sem z toho ohejbani uplne grogy, ale chlap se mnou byl vcelku spokojenej, a tak mi nabid tenhle ranni kseft, na jak dlouho budu chtit. Dohodli sme se, ze to na par dni zkusim, a pak sme si placli a ja se sebral a sel to rict Alene, ktera sedela v mokrejch plavkach u vody a zase si cetla. Vzal sem ji na snidani, a kdyz sme dojidali klobasu a ja do sebe nalil pivo, rikal sem si, ze na

svete neni uplne nejhur, kor kdyz sviti a hreje, a to zcela zdarma, privetivy ranni slunicko. Kolem poledne se objevili kluci, a tak sme se parkrat vykoupali a kolem treti se vydali do hospody. Sedeli sme, pocitali, kolik mame vlastne penez, a kdyz sme zjistili, ze kupodivu vic, nez sme si puvodne predstavovali, zmocnila se nas radost hranicici s euforií, a to sme porad este meli v zaloze tu Vencovu minci, kterou nosil v kozenym vacku privazanou na krku a nesundaval ji, ani kdyz sel do vody. Sedeli sme v hospode az do zaviraci hodiny a teprve pak sme se vsichni vydali k seniku

„dvojce“, jelikoz prevlad spolecnej nazor, ze do jednoho stromu dvakrat neuhodi, a tu noc sme spali spolu s ostatnima vandrakama bez toho, aby nas policajti buzerovali. Lezel sem vedle Aleny, za kterou hlasite chrapal Venca, a kdyz sem se k ni rano chtel pritulit, tak sem nahrab jenom hrst sena.

„Do prdele!“ rek sem a Venca otevrel oci a chvili sme jen zirali jeden na druhoho a pak si sah na krk a v tu chvili mu doslo to, co napadlo i me. Samozrejme ze tam ta mince nebyla. Nemelo smysl se nijak honit. Teprve kdyz sme vzbudili i ostatni a dali hlavy dohromady, rekli sme si, ze proti ni nemame sancí, protoze hezka holka jako ona bude v tuhle chvili stopem uz nekde za horama a na policii jit nemuzeme ze znamejch duvodu. Nejhorsí na tom vsem ale bylo, jak se ostatni divali na me, protoze nebejt me, nebyla by ani Alena. Nejdriv jen tak divne pokukovali, ale kdyz sme pozdejc sedeli na pivu, tak uz se Venca neudrzal a rval na me pred celou hospodou: „Di uz s tema svejma devkama do hajzlu!“ a ja jen sedel a nevedel, co na to rict, protoze ja teda nikdy rozhodne zadnej devkar nebyl, a kdyz se k nemu za chvili pridali i ostatni a rikali mi veci horsi, nez mi kdy rekla maminka, veci jako: „Jak se muzes stykat s cizimi lidmi?!“ nebo „To kazdej, koho znas pet minut, uz je tvuj kamarad?!“, tak to sem se teda vazne urazil, protoze od maminky tohle clovek bere, ale od kamosu, s kterejma se clovek taha hlavne z toho duvodu, aby nemusel vecne poslouchat maminku, tak to tedy pozor, to uz sem se urazil i nasral, a tak sem je tam vsechny poslal do haje a cela hospoda v tu chvili zpozornela, i nejaky Polaci, co sedeli vedle u stolu, prestali na moment hrat karty a s usmevem si nas prohlizeli. Vzal sem si znechucene svy veci a sel se vyspat na plaz, a jak sem tam tak lezel, furt sem doufal, ze se Alena objevi vedle me, ze mi da

pusu a rekne, ze vsechno tohle byl jen zlej sen, ze vubec nic z toho se nestalo, ale rano, rano, kdyz sem otevrel oci a mzhoual do slunicka, co je zadarmo ale jen v pripade, ze mate dost penez na to se pod nim valet, sem definitivne zanechal vseh nadeji. Zved sem se, sbalil spacak a zacal uklizet. Sotva sem si sed k sni sdani, objevili se kluci. Venca Popelka si privazal na klacek bilej kapesnik a uz z dalky s nim divoce maval jako parlamentar, a i kdyz mi nebylo zdaleka do reci, tak sem jim pokynul, a kdyz si prisedli, tak uz by nejakej nezaujatej pozorovatel musel nase setkani posoudit jako setkani blizkejh pratel. Odpousteli sme si navzajem az do hlubokyho odpoledne, kdy sme se jako obvykle presunuli do hospody.

„Ja vim, ze to byla potvora..." rikal sem zrovna Popelkovi, kdyz najednou Venca zbled jako stena a ukazal prstem k vedlejsimu stolu, kde si jeden z tech Polaku, co sem chodili hrat karty, pozorne prohlizel jeho minci s cisarem Franzem Josefem Prvnim.

„Na to zapomen..." procedil mezi zubama Medved.

„Ty by te zabili driv, nez by ses ji dotknul."

„Ale co s tim?!" zanarikal Venca.

„Dovolite?!" ozval se najednou Oskar, upravil si saty, ktery byly prece jenom uz trochu uvaleny, a pomalou chuzi se vydal za tim Polakem, kterej si porad zadumane prohlizel tu Vencovu minci, a tam zopakoval to svy

„Dovolite?!" a ohromenej Polak si ji nechal bez protestu vzit z ruky a vsichni ostatni Polaci kolem stolu polozili karty a pozorovali, jak Oskar tu minci mne v prstech a obraci ji sem a tam, a pak ji nechal prebehnout po hrbete pravacky a mince padala a znovu se bleskove vztycovala v dulcich mezi klouby a pak ji buhvi jak dostal malickem zpatky na drahu a druhy kolo s ni absolvoval mnohem rychlejc a pri treti otacce jako by ta mince prestala bejt predmetem a zmenila se jen ve zlatou auru na hrbetu jeho ruky a pak i ta aura pohasla a Oskar ukazal Polakum prazdnou dlan a s provinilym omluvnym usmevem, kterej jako by rikal: „Vem na dlani chlup, kdyz tam neni...", se celymu polskymu stolu uklonil a Polak, co si s tou minci predtim hral, vstal, taky se uklonil a tise prones neco jako: „Pan mincu necha - kuzlo pana naucil!" A Oskar rek, ze „k sluzbam...", a s tim ucenlivym Polakem pak stravil toho leta u Machova jezera mnoho casu v ustrani. Jednoho dne k nam privravoral a musim upozornit na

fakt, ze z nej v tu chvíli strasne tahla vodka, hodil Vencovi tu minci, svalil se vedle me na zidli a s usmevem poznamenal: „Tak vidis, voba dva sme vo kouzlo lehci...”

* * * * *

O modrou knizku se pokousel kdekdo normalni, a v tom byla prave ta potiz, ze *normalni*.

„Pan Stajner!" volala na jednoho z Alesovejch kamaradu z Letny sestricka v cekarne u psychiatra.

„Pan Stajner!" vyklonila se prisne ze dveri, a kdyz ho zahlidla, pribehla k nemu a zatrasla s nim tak, ze mu hlava parkrat pinkla o zed.

„Vy jste mi nerozumel?! Dvakrat jsem vas volala jmenem!!!" a Pepa Stajner vyskocil a hrozne moc se ji omlouval a omlouval se i doktorovi v ordinaci: „Nezlobte se..." rikal jim, „ale ja jsem se zacetl..." a pri tech slovech si tiskl na prsa *Ferdu Mravence*, to velky vydani s omyvatelnejma deskama si na to tenkrat sehnal. Na obalu byl vyvedenej Ferda a ostatni broucci a nad nima se klenulo nebe modry az docerna, byla to vlastne velikanska modra knizka, kterou tu hodlal smenit za tu sice mensi a bez obrazku, ale zato mnohem, mnohem cennejsi. A taky ze ji dostal, a kdyz mu to doktor oznamil, tak se rozkricel, ze: „Ja nechci zadnou modrou knizku...!", jen aby to este trochu posichroval.

Nebo Franta Szeketes, kterymu sme rikali Serepes... Ten to chtel uhrat na epilepsii a siroko daleko byste nepotkali nikoho vcetne specialistu, který by o tyhle chorobe vedeli vic nez on, a kdyz sel na EEG, tak si do kazdyho koutku pusy strcil po medeny desticce a mezi jednický a dvojky si dal platek citronu. A kdyz mu pak pridělali na hlavu vselijaky ty dratky, tak lezel a celou tu dobu, co mu nataceli to EEG, pod zavrenejma vickama divoce koulel ocima, coz byla rada, kterou mu nekdo na posledni chvíli daroval este jako bonus. Spolihal se na to, ze ten citron a ta med, tenhle miniaturni galvanickej clánek, vytvori v jeho hlave elektrickej obvod, kterej způsobí to, ze elektroencefalograf zesili. Nevzpominam si, ze bych ho nekdy potkal ve vojenským, takže mu to tenkrat asi vyslo.

Ale nejjednodusejc to proved Venca Strach. Ten rek doktorovi: „A hergot, ja nechci na vojnu!" a doktor zasvidral do obalky, kterou mu Venca podal, a zamumlal jen: „Nejak to snad udelame..." A bylo to.

* * * * *

Charlie bydlel v Benediktsky, ale jezdil za nama do Dejvic dost casto, protoze se kamaradil s jistym Mitou a s tim sme se kamaradili my taky. Charlie byl spis typ takovy ty vesnicky manicky. V tom byl trochu rozdil. Myslim mezi mestskejma a vesnickejma manickama. Mestsky byly vic zzenstily. Vic hubeny a s uzounkejma ramenama, protoze se sluselo vypadat dost rachiticky, jelikoz ideal predstavovali kluci z Britskejch ostrovu, takovy ty, co naprosto ostentativne davali najevo, ze v zivote krome hrani fotbalu na ulici moc necvicili a nesnesli by na sobe ani minimalni opaleni nebo cokoliv, co jen vzdalene pripomina zdravi. Kluci, ktery delali v mladi nejakej sport a pozdejc si nechali narust dlouhy vlasy, byli jiny, protoze odskakali ten moment, kdy se jim rozvinuly ramena, a tim padem zacali vypadat jako vesnicka manicka cili ranar, protoze vesnicky vlasatci to meli tezsi nez mestsky, na vesnici ste si dlouhy vlasy museli vybojovat v nekonecnejch bitkach se stredni fasounskou generaci takovejch tech, co se pohybovali po vesnickejch zabavach v dederonkach a s povolenejma kravatama a koukali, aby ztloukli kazdyho, kdo se jim nepodobal. Charlie vypadal jako vesnicka manicka a ke vsemu mel prerazenej nos. My ostatni sme na to meli takovou teorii, ze kdyz Charlie jednou prisel za svym tatou a rek mu: „Tatinku, moh bych, prosim te, nosit dlouhy vlasy?", tak mu za to tata prerazil nos, ale kdyz si vsim, co udelal, tak mu Charlieho prislo lito natolik, ze mu ty dlouhy vlasy dodatecne povolil. Charlie mel fialkove modry smavy oci, a kdyby to zalezelo jenom na nem, tak by mel od rana do vecera dobrou naladu, ale vzhledem k tomu, ze svet je plnej idiotu, ktery vam nalady menej, a vetsinou tak, ze k horsimu, casem se do tech dobrackejch oci Charliemu vloudil stin podeziravosti, takovyho jako jemnyho: „Bud pripraven!" Ale jinak byl Charlie v pohode. Patril k tem, co cetli akorat tak Sport a Signal, coz byl casopis ministerstva vnitra a cetla ho prakticky cela prazska galerka, protoze v tom Signalu byla rubrika *Verejna bezpecnost patra* a vsichni gauneri nejdriv nalistovali prave tuhle stranu, aby zjistili, jestli po nich neni vyhlaseny celostatni patrani. Na rozdil od nas ostatnich nemel Charlie z vojny zadnou hruzu, a kdyz poslouchal nekde v hospode to nase vecny: „To se radsi podrezu!", tak jen tak nechapave kroutil hlavou a rikal:

„Dyt sou to jen posrany dva roky!"

„Jak to muzes vubec vyslovit, ty idiote!" rvali sme na nej. „Dva roky zivota v prdeli a ty si povis *jen dva roky!!!* Ty ses tak blbej, Charlie, ze jim to tam mozna podepises!!!" Ale za tuhle poznamku uz sme si netroufli, dal uz sme nesli, protoze to uz zacinal Charlie blednout. Je zvlastni, ale co neni v zivote zvlastni, ze Charlie se nejvic kamaradil s Mitou, kterej predstavoval jeho pravej opak. Subtilni manicka Mita jedinej z nas mluvil spisovne - vzpomnam si, ze mi jednou rikal, ze se v Americe

„vyskytují nejaci yuppies", a to *nejaci* me tenkrat zarazilo este vic nez slovo *yuppies*, ktery sem slysel vubec poprvy. V Mitovi bylo tezky se vyznat. Psal eseje o umeni, kterejm nikdo z nas nerozumel, a ty eseje, nektery z nich mely i padesat stran, nas nutil cist a vyzadoval na nas porad nejakej nazor, a my sme kolikrat fakt nevedeli nic o *Le grand jeu*, nebo co ma presne na mysli *Dynamickou plochou Paula Klee* a podobnejma zalezitostma. Myslim, ale nevim to presne, ze Mita byl krehkej schizofrenik, ne este uplne jetej, ale uz na ty nebo mozna ze za tou tenounkou hranou normalniho a ulitlyho. Pro tu schizofrenii by mluvil i ten fakt, ze nesmirne pecoval o formalni stranku tech svejch eseji, kazda ta prace byla vyvedena v uhledny vazbe, kterou si sam delal, a v celym textu byste marne hledali byt jen jedinej preklep. Odstavce, spousta citaci, cislicka, poznamky - to prece neni normalni... Jenze to byl ciste muj nazor a ne nazor odvodovy komise.

Mita se rozhod, ze se vojne vyhne za kazdou cenu, a nevim, kterej idiot mu tenkrat poradil, aby udelal to, co pozdejc fakt udelal, protoze existovaly daleko min drasticky metody, jak se tem dvema ztracenejm rokum vyhnout. V jeho pripade by mozna stacilo, kdyby zanes psychiatrum ty svy vytvory nebo kdyby jim rek, tak jako sem to pozdejc udelal ja, ze mam divny nalady a myslenky na sebevrazdu, a bylo to. Zmizel sem na par mesicu na psychiatrii a nemusel sem sahat ani po zadny ziletce a riskovat, ze si treba omylem preriznu slachy nebo vykrvacim driv, nez me najdou. Mita to podelal, jak moh. Proved to tak, ze si jednou v zime, kdy byla vsude spousta snehu a mrzlo, az prastelo, napustil plnou vanu horky vody a pak se v ni nejakej cas paril a porad pripoustel horkou vodu. Vzdycky, kdyz na nej dneska pomyslim, tak vidim pred ocima zavrazdenyho Marata.

Mita bydlel ve sklepním bytě, takovým tom, co z něj máte výhled tak akorát na lidské nohy, který vás mije, takže vlastně žil jakoby ve světe starších kreslených filmů o zvířátkách, kde bejvávalo nepsaným pravidlem, že dospělý sou vidět maximálně po kolena. Jedno okno měl přímo do dvora, a tím pádem pro něj nebyl žádný velký problém se na něj dostat. A to taky užíval. Naháel a rozpačený vylezl ven a pak se v tom sněhu vyvalil a ten blázen, který mu tohle doporučil, mu řekl, že nejdůležitější je zůstat ležet co nejdéle doba na zádech, protože pak to chytne ledviny a na ty už je hracka dostat modrou knihu.

Nevím, jak dlouho tam tenkrát zůstal ležet, ale je jisté, že právě tohle byl ten okamžik, kdy se Mita odsoudil k smrti. Už když se zdvihl ze sněhu, protože nemohl tu zimu dál snést, byl mrtvý. Co na tom, že ho v tu chvíli nic nebolelo? Co na tom, že žil ještě nakou chvíli? Nevím přesně ani to, kdy došlo k tomu, že zkolaboval, ale myslím si, že to muselo být jen pár dnů nato, co si dobrovolně lehl do toho ledového hrobu. Já jsem se o tom dozvěděl od Charlieho, který se jednou objevil v hospodě a celý schlipěl nám sdělil, že s Mitou je to na umření a že má obě ledviny trop a že ho čeká transplantace, jen co přejde se najde vhodné dárce. Charlie jen kroutil hlavou a pořád opakoval, jaké je to Mita, ale myslím tím jen to, že tohle mu teda dělat neměl.

* * * * *

To například Martin se válce nevyhnul. Ale já mám pocit, že se jí ani nijak zvlášť nevyhejbal. Vlastně vyhejbal, ale málo, tak trochu se spolihal na svůj platfus, a když na téma válce přišla řeč a my se ho ptali: „A co ty, Martine?“, tak vrtel hlavou a říkal: „Me nedostanou. Vsadte se, že me teda nedostanou!“, ale jak říkám, vůbec nic pro to neudělal, a tak ho nakonec odvedli, teda abych byl přesnější, myslím si, že se Martin odvíst nechal. Když jsem o tom později přemýšlel, tak jsem došel k tomu, že chtěl, aby to nějaké volné pad osudu vyřídil za něj, že chtěl hlavně vypadnout z bytu, kde bydlel se svým tatou, s kterým se moc v lásce neměl, a když o něm někdy náhodou mluvil, tak ho vždycky tituloval slovem „horník“ a já nikdy nepochopil, jestli je jeho otec horník povoláním nebo to mělo být jenom hanlivý hodnocení, něco podobného, jako když o někom prohlásíte, že je „lopata“ nebo „manuál“. Povídalo se, že než odjel na válce, tak přibíhal

tatovi zespoda na postel olomoucky syrecky, ale podle me to byla jen dalsi hospodska prihodicka k dobru, jen aby rec u piva nestala, protoze Martin byl na podobny kousky povznesenej. Chodil mezi nas este se dvouma svejma starsima kamaradama, z nichz jeden koncil chemii diplomkou na tema *Vyroba whisky* a druhej, taky chemik, praci *Sireni tepla v uzeninach*, a je treba rict, ze tyhle dva chemici byli snad nejvetsi zpitari, ktery sem v ty dobe znal, a podtrhuju slova „v ty dobe“, protoze pozdejc sem poznal jiny esa. Temhle dvoum uz nestacilo pit panaka za panakem. Oni chlastali obouruc! V jedny ruce zelenou a v druhy griotku a takhle si to naraz nalejvali do krku. Rikali tomu „Vitr do plachet“ a muzu vam rict, ze obcas je to zaneslo hodne daleko na neklidny more...

Jednou sme jeli s klukama Martina navstivit a opili sme se s nim na vychazce tak, ze sme sotva chodili, parkrat se Martin ukazal, kdyz mel opustak, ale to zas tak casto nebejvalo, a kdyz se vratil z vojny, tak uz moc „nechodil“, jak sme rikovali. Odstehoval se od otce hornika k jedny slecne a tu si pozdejc i vzal, ale nikdo z nas na ty svatbe nebyl, protoze to byl jen takovej ten malej obrad se svedkama. Po vojne vystudoval divadelni vedu. Co jinyho.

* * * * *

V roce 1968 se policajti chovali temer lidsky. Kratce po jednadvacatym srpnu nosili na klopach trikolory a stali se z nich malem „nasi hosi“. To byl jedinej rok, co sme se jich nebali. Rikali nam sice obcas veci jako:

„Kuci, neblbnete...“, ale spis tak jako starsi brachove. V tom osumasedesatym se zacalo mluvit o tom, ze policajti budou muset nosit identifikacni cisla, takze si na ne budete moct kdykoliv stezovat.

„Kde mas cislo?!“ pokrikovali sme na ne s klukama a oni rikali, ze na to se teprve ceká, a ani nas nezkontrolovali. To bylo este tak pred rokem dvema neco naprosto nepredstavitelnyho. Do prvomajovyho pruvodu se zaradila skupinka ceskejch hipiku a hazeli po Dubcekovi na tribune ruzny darecky. Nejvic plysovy zviratka. To sem nikdy nepochopil, proc zrovna plysovy zviratka. Zkratka „cesky hippies“.

* * * * *

Alese zbili Rusove hned jako jednoho z prvnych. Stalo se to na Hastalskym namesti, kde si zridili neco jako svy headquarters cili hlavni velitelstvi. Maly deti, ktery se tam motaly, zebraly na tech

ruskejch vojacich odznaky. Ales tam byl se svym spoluzakem Felixem, ktorej si to fotil, a kdz po nem Rusove chteli film a zacali se s nim strkat, tak mu sel Ales na pomoc s vysokoskolskou rustinou, kterou v nem kultivovala v prvnm rocniku pravnicke fakulty profesorka Raisa Arsentevna Dolgopolova. Ales dostal za svuj vykon jednu zleva a jednu zprava a ustlal si primo na ulici, kdezo Felixe dokopali ty nasrany Rusaci do sklepa, kde si ho vzalo do prace takovy to komando, chlapi, co meli pod maskacema modrobile pruhovany trika, a malem ho tam zabili.

„Ne ze bych se v tom sklepe posral strachy..." vysvetloval Felix Alesovi pozdejc, „voni to ze me proste vytloukli ven..."

Uz predtim mel Ales ve svem vztahu k Sovetskemu svazu pomerne jasno. To, ze od nich dostal pres drzku, jiz na kvalitu tohoto vztahu nemelo podstatny vliv, jenom si potvrdil, ze jeho drivejsi basne, ktore se timto tematem zabývaly, skutecne vyplynuly, jak rikal, „z nejjemnejsich zahybu basnikovy duse".

Kde domov muj, kde domov muj?

Tanky huci po lucinach,
kulky bzuci po skalinach,
v sade skvi se Rusu pet,
zemsky raj to na pohled.
A to je ta zeme ceska,
vukol je mleko a jednotky,
strdi bys vsak marne hledal,
davaj ho v Rusku do vodky.

* * * * *

Tohle byl pro me a pro ostatni tak tragickej zvrat, ze nez ho rozebirat ze vsech stran, tak vam radsí povim, co se stalo Charliemu.

Charlie si v devetasedesatym v srpnu lamal palici hlavne s tim, kde sehnat nejaky prachy na stredne velkej pivni mejdan, protoze za par nedel mel mit osmnactiny a zatim vsichni jeho znami, ktory uz to meli za sebou, nejakou tu parbu dali dohromady. Problem byl v tom, ze byl momentalne bez prace a zadluzenej vsude, kam se podival. Nebyly to velky castky, ale zato jich bylo pozehnane a dalsi maler spocival v tom, ze kdz si pucujete nekdy pred pulnoci od kamose na pivo, tak se vam to kolikrat do druhyho dne uplne vykouri z hlavy, takže musite bejt permanentne ve strehu, a kdz na vas najednou

nekdo vypali: „Hele, docela by se mi to kilo siklo...“, tak nesmite prijit o hlavu a koktat: „Proboha, jaky kilo?!“ nebo „My dva se zname, vole?!“, protoze to uz by vam priste nikdo nepucil. „Tomu uz nikdy,“ rikali by vsichni, „ten je naprosto vypitej. Ten uz ma z mozku motorovou housku!“ a podobny hlasky by si mezi sebou vymenovali a z vas by se brzo, brzicko stal ten, „kterymu se proste nepucuje, protoze, vole, nevraci...!“ Tohle Charlie dobre vedel a jedina vec, ktera mu momentalne pomahala s kartama, byl fakt, ze az na par vyjimiek na tom jeho kamosi byli stejne.

Charlie prochazel rozkopanou Revolucni a nahlizel do vykopu, kde se povalovaly hromady obrovskejších matek, a chvili premejšlel, jestli by se nejak nesikly, ale pak usoudil, ze tyhle matky jeho problem s prachama asi nevyresej, a tak jen zvolna pokračoval v chuzi s nejasnym planem v hlavě a ten plan se vic nez o cokoliv jiného opíral o zkušenost, ze by touhle dobou moh v parku, kterej bejval tam, co dneska stojí Kotva, potkat jednoho nebo dva známý a něco vymyslet. Bylo devatenáctého srpna a vsude kolem něj se provokativně procházely skupinky policajty a milicionaru a taky vojáku základní služby s paskama na rukávech uniforem, a zatímco policajti se tvářili podmracene a většina z těch milicionaru taky, tak tyhle základáci s paskama chodili, jako kdyby je před sebou někdo postrkoval, a jak se má tvářit, nevedel pravdepodobně ani jeden z nich, protože některý narukovali zhruba před rokem a nejdriv skládali přísahu, v který se skrtala pasaz, ze budou verne sloužit bok po boku ostatních armád Varsavský smlouvy, a za nějaký čas sli na druhou přísahu, kde už ta pasaz zase byla, a některým z nich říkali velitele před rokem: „Mozná, chlapci, ze se vás několik už nevrátí domů, protože položí své životy při obraně vlasti,“ a ty samý velitele je jen pár tejdnu nato nutili, aby odstranili ze všeho, co pomálovali trikolorama, včetně prezek u opasku, červenou, modrou a bílou, a hulákali na ně přitom to svoje:

„Jedu! Jedu!“ - no a teď tady popocházeli, tupe následovali policajty na každém kroku a nezmohli se ani na to, aby občas rekli „jebu“ nebo „do pici“.

V parku narazil Charlie jenom na Olina, kterej byl taky bez peněz, což je jasné, protože jinak by asi nebyl v parku, a když pak secetli svou bidu, sesuli se otravene na lavicku a společně vyhlíželi někoho,

kdo by jim pomoh z tyhle slamastyky. Ale ani oni neverili tomu, ze by si v tuhle chvili nekdo nekde rek: „Moment! Co kdyz je ted v parku nekdo jako Charlie a Olin a tyhle dva sou bez prachu?! Co kdyz nutne potrebujou kilo nebo dve? Nemel bych si za nima pospisit?" To vite, ze ne. Takovyhle blbove na svete bohuzel neexistujou. A byl to prave tenhle fakt, kterej nakonec rozhod o tom, ze Charlie rek Olinovi: „Co kdybysme se sli mrknout ke konovi?", a protoze Olina nenapadlo nic chytrejsiho, tak jen pokrcil ramenama a pak se kurackou chuzi vratili tou samou cestou, po ktery se Charlie jen pred chvili priklatil do parku. Uz zespoda, nekde od Koruny, bylo videt, jak se policajti handrkujou s lidma, ktery se tu shromazdovali v hlouccich, a uz z tohodle mista bylo celkem dobre slyset, jak na ne policajti kricej to svoje oblíbeny: „Rozejdete se! Rozejdete se!"

„Je jich tu vic nez vcera..." konstatoval Charlie.

„Rek bych, ze az podezrele moc..." rek Olin s primhourenejma ocima a pak uz sli prakticky mlcky az nahoru a teprve tam u pomniku svatyho Vaclava jim svitlo, ze tohle nebude jen tak nejaka prdel, teprve tam jim doslo, ze to policajti myslej naprosto vazne. Lidi se s nima hadali a nadavali jim a par tajnejch furt krouzilo kolem tech skupinek lidi, jak vlci se chovali, jak nejaky lovci hyeny, a kdyz nekdo nekde zustal stranou a nechranenej, tak ho doslova chnapli za limec a pak se na nej vrhli, spolecnejma silama ho odtahli a nacpali do pripravenyho antonu, kterejch tu vsude kolem bylo plno.

„Proboha, voni to berou smahem!" uvedomil si Charlie, protoze ty tajny brali vsechno, co se jim dostalo do pracek. Stejne tak mladyyho kluka v dzinsovy bundicce jako zenskou se sitovkou, v ktery mela nakup, stejne tak mladou holku v minisukni jako penzistu, co jim hrozil holi.

„Kurvy zasnany!" jecel vedle nej Olin. „Gestapo!" skandovali lidi kolem a snazili se pritom, aby zustali co nejbliz pri sobe, a Charlie si najednou vzpomnel, jak nekde slysel, ze kdyz vyrazili vojaci za valky do utoku na bodak, tak ze jich padlo pri tech ztecich tolik prave proto, jelikoz se snazili bejt u sebe co nejbliz a nikdo se nechtel nijak rozptylovat, protoze ten pud zkratka funguje za vseh okolnosti, a to samy se delo i ted a tady, i kdyz tady to bylo funkcní a ty hloucky vedely, ze maj moznost prezit jenom jako miniaturni neozbrojeny falangy.

Houstlo to tenkrát pomalícku a skoro nepostrehnutelne, ale než se Charlie a Olin stacili poradne rozkoukat, zjistili, že je policajti vytlačujou do pasaze. Sem tam proletela vzduchem dlazební kostka a par jich meli na svedomi i Charlie s Olinem, kterejm se podarilo trefit predni skla policejních aut. Bylo by spis divny, kdyby se netrefili, protoze tohle vystudovali spolecne ve vecnejch bitkach s klukama z naplavky a da se rict, že do pomyslny kapezety techhle casu patrila vedle nepsany povinnosti zahrát Dajanu i schopnost trefit se dlazkou do prazdny konzervy nejmin na deset metru.

Charlie s Olinem nekolikrat proklickovali mezi tema nejagresivnejsima policajtama a pak se rozhodli, že se vratej do svyho parku, ne si nekam sednout, ale vylizt si na plochu strechu jednoho takovyho technickyho staveni, ktery tu stalo, snad to byla garaz nebo co, odkud byl dobrej vyhled po okoli. Lezeli tam az do noci, a kdyz se kolem jedenacty v ulicich objevili prvnii pejskari a zdalo se, že sarvatky pomalu ustaly, seskocili dolu a sli domu.

„Vypada to na remizu...” rek Olin.

* * * * *

Druhej den se uz od rana pripravovala na Vavavaku scena pro druhy jednani. Bylo jasny, že policajti nezahaleli, protoze stacili pres noc navarit na svy auta site, ktery ted chranily okna pred kameny. A este jedna vec pribyla. Chlapici v civilu a s kamerama. Kamery a fotky - ty byly ted prakticky vsude. Tajny se nesnazili o zadnou nenapadnost. Naopak, byli schopny k vam pristoupit a s tichych bzucenim si vas natacet z pouhyho metru.

Charlie se dopoledne zastavil pro Olina, zahvizdal mu pod oknem, a kdyz se Olin konecne vyprdelil z baraku a zeptal se ho, na co ma pres rameno ten svuj rybarskej batuzek, to zebradlo, jak se vyjadril, tak mu Charlie rek: „Uvidis...” a pak se vydali spolecne do parku, že by tam mohli pribrat este par znamejch, ale na lavickach bylo v tu dobu jen nekolik duchodcu, takže to vzali zase jen takhle ve dvou na Vavavak, s malou zastavkou v Revolucni, kde misto znamejch Charlie pribral do svyho zebradla par matek. Atmosfera se proti vcerejsku na prvnii pohled az tak nelisila, ale kdyz ste se na chvili rozhlidli, muselo vam bejt hned jasny, že se pritvrzuje, a to z obou stran. Samozrejme ze zase vsude znelo to „Rozejdete se! Rozejdete se!”, ale bylo tu vic psu než vcera a taky mnohem vic milicionaru.

„Ja sem si vzdýcky myslel, že sou to jen takovy kreteni, takovy strejdove, co delaj cviceni s polni kuchyni plnou gulase a nakonec se vsichni vozerou, ale tyhle tak nevypadaj...!“ rek Olin Charliemu, když se rozhlízel kolem sebe, ale Charlie ho moc neposlouchal, protože prave lovil v batohu matku, kterou ve vterine poslal za jedním tajným, kterej je kousek od nich natacel. „Nejdůležitější je sejmout co nejvíc tech s tema kamerama...“ vysvětloval Olinovi a cpal mu přitom pár spinavejch matek do kapes novějch kratasu a Olin se proti tomu snažil chvíli protestovat, ale jen chabě, jelikož vedel, že žádný protesty na Charlieho neplatej.

„Jo tak ty ses motorizoval, ty parchante!“ zarval najednou Charlie a rozeběh se za skutrem, kde za řidicem sedel policajt, ale sedel obráceně, aby mohl pohodlněj filmovat. Projížděli takhle pomalounku a beze spechu Václavak, a když se u Koruny chystali zahrnout, že to vezmou po Prikopech a asi do ty rozkopany Revolucni, kam nemohly auta, tak je Charlie u ty Koruny dobeh a Olin jen užasle pozoroval, jak se za nima zene, jak mu přitom poskakuje na rameni to zebradlo a jak se nakonec zastavuje a snaží se sejmout toho zadního chlapa matkou. Poslal za ním nejmín dvě, spis tři, a pak se rychle uklidil zpátky mezi lidi, který tu skandovali „Gestapo! Gestapo!“ stejně jako včera. A stejně jako včera skončili Charlie a Olin ten večer na strese, z který byl tak dobrý výhled. U Hybernu se davu podarilo spolknout jednoho zpozdilýho milicionare. Dav se kolem něj a nad ním zavřel, jako když hodíte do zabince suť. Policajti na to koukali, ale nezasáhli, jenom si to všechno pečlivě filmovali.

* * * * *

Samozřejmě že nejvíc lidí se na Václavaku seslo jedenadvacátýho srpna. A taky nejvíc policajtu, který se je snažili z toho namísti vytlačit. Celej den se pokoušeli nahnat dav do ty rozkopany Revolucni a nakonec se jim to podarilo. Většina lidí se teď mackala před bankou Na Prikopech a zase se z jedny strany ozyvalo:

„Rozejdete se! Rozejdete se!“ a z druhé: „Gestapo! Gestapo!“ a Charlie s Olinem leželi na strese a všechno měli pod sebou jako na dlani. Vylezli sem teprve před chvíli, protože si oba odpoledne hodili pár matek, spis jen aby se nereklo, že nic nepodnikli, ale když se ujistili, že tohle je doopravdy den D, a že jestli se dneska nebudou dit

veci, tak uz nikdy, radsi to zabalili a zalehli na svy docasny stanoviste.

„Vsimas si toho?!“ zeptal se najednou vyjevne Olin Charlieho.

„Ticho...“ zaseptal Charlie, „najednou je tu prapodivny ticho...“

„Ja nevim...“ rek ustrasene Olin, „mam pocit, ze uz to trva nejmin pul hodiny... najednou se nic nedeje, najednou je tady, vole, nak podezrely mrtvo...“ Zirali napjate ze strechy a pak to prislo naraz a bez varovani. Strelba do vzduchu na lidi vzdychky zapusobi stejne. Dav zpanikaril a pokousel se rozlejt do stran, mel tendenci se chovat stejne jako lava nebo velka voda, ale pohyb mu znemoznovaly uzavreny ulice, a tak se jen tak prelival na miste a do toho se ze vsech stran prihrnul policejny autobusy a mraky policajtu rozpoutaly brutalni zatykani, a to vsech a bez rozdilu a zadny „Rozejdete se!“ neplatilo, ted uz to triskali hlava nehlava a cpali do tech svejch karos, kde biti pokracovalo, a do toho bylo slyset jen zoufalej krik lidi, z kterejch crcela krev, a taky stekot policejnych psu s hodnosti, vsech techhle k nepricetnosti rozlicenejch bestii s penou u tlamy, a dofialova brunatny ksichty milicionaru, kterejm se pri tom lyncovani chvely oci, jako by do nich nekdo pustil tisice voltu.

„Ty vole,“ zanarikal najednou Olin, „my sme tu obkliceny!“

„Pockame...“ rozhlizel se Charlie, „vecne tady nebu-

dou...“, a tak jen lezeli a sledovali, jak pod nima odjizdi jeden autobus za druhym, a pak - jako by to nekdo naridil - nastalo zase ticho, protoze krik a plac a stekot a rev a strelba, tak to vsechno tu najednou nebylo, protoze to policajti nahazeli do plechovejch krabic a odvezli na skladku, uplne stejne, jako to delaj popelari, a stejne jako po sobe popelari nesbiraj to, co jim nahodou upadne, a nechavaj to proste metarum, tak i ted tu bylo mozny zahlidnout tamhle kabelku a tady klobouk a dokonce i rozervanou kosili a par cepic, ale ani jednu policejny nebo milicionarskou, jen ty civilni... A do toho nastalyho ticha, potmesilyho a falesnyho jak petnik, se sem tam ozyval jen utahanej kasel milicionaru a tajnejch, ktery se tu znovu schazeli do skupin.

„Divej!“ rek Charlie Olinovi tise. „Takhle to vypada po valce...“

„Uz aby sli do prdele...“ heknul Olin a pak se zeptal:

„Myslis, ze o nas vedi?!“

„To už by nás měli..." uvažoval Charlie a dodal:
„Hele, už začínaj chodit pejskari, tak este chvíli počkame a slezem..."

Po ulicích se teď skutečně pohybovalo pár lidí, který čekali, až budou moct ven, aby se prosili s pejskem, a protože se většina z nich znala, zastavovali se a polohlasně rozmlouvali, zatímco jejich miláci se este trochu trasli, este se tak úplně nevzpamatovali z těch hrozivějších petard, který je před chvílí donutily zalízt pod postele a tam jen nestastně knucet. Teprve po hodině se Charlie s Olinem odvažili seskocit ze střechy. Sli loudave, aby nevzbudili žádný podezření, a když zahli do Revolucní, narazili tam na další skupinku milicionaru, který pokurovali před pasáží. Charlie zalovil v kapse, přistoupil k jednomu z těch mužů a s cigaretou mezi prsty se ho zeptal, co možná nejprátelejší, jestli by mu nedal připalít. Olin stal v tu chvíli stranou a to bylo taky jeho stesti.

„Jiste..." nabídl se milicionar, rozvážně skrtl a dlaní ochotně stinil, tak aby mu širka nezhasla.

„Děkuju," vyfoukl Charlie kour nosem a otočil se, že zas pude, ale vtom dostal zezadu ránu pažbou a bylo to tak rychle a nečekány, že sebou jenom nechápavě prstl o chodník a nechápal nic ani v dalším okamžiku, když ho něčí ruce hrubě postavily na nohy a chraplavě hlas za ním poručil: „Tohle mi dejte stranou!"

„Ja tady bydlím..." vysoukal ze sebe Charlie, aby to všechno vysvětlil, „pochopte, ja tady bydlím...", ale to už ho věd ten samej chlap, co mu před chvílí tak ochotně připaloval startku, nekam do utrob pasáže a klidným a zúčastněným tónem mu říkal: „To bude dobrý, to dobře dopadne... obcanku máš?"

„Mam..."

„Tak to bude dobrý..."

Charlie překonal bolest pod pravou lopatkou, sáhnul do zadní kapsy a podal muži před sebou svou legitimaci. Ten jí jen zbežně prolistoval, a když mu jí podával zpátky, tak zopakoval, že to je dobrý a to se vyjasní, a pak ukázal Charliemu, ať si zatím stoupne ke zdi, a Charlie si teprve teď uvedomil, že už tam je asi dvacet jiných lidí s rukama nad hlavou.

„Semka si stoupni, opři se a počkej, ono to dobře dopadne..."
poplácával ho milicionar po rameni a poodesl stranou. „Nemluvit!"

rek dvema holkam, který fnukaly nekde uprostřed rady. „Rek sem nemluvit..." a prones to tonem, v kterým byl kus vycitky, jako by chtel dodat: „Tohle sme si nedohodli... dyt vy podvádíte, holky!", a jedna z nich se na nej otocila a se slzama na tvarich skoro zaseptala, jak se bala, ze se ji chce curat, a milicionar si hlasite vzdychl: „Prosim vas, vydrzte to tu chvilku, nez sem dorazi Bezpecnost a nez se vsechno urovna..." a mozna, ze chtel rict este neco povzbudivyho, ale k tomu uz se nedostal, protoze ho v tu chvili prehlusil dusot bot, kterež zaplavil celou pasaz, a zase se ozval ten vzteklej stekot psu a Charlie se pootocil a to uz mu nekdo docela zblizka zarval do ucha: „Ukaz ruce!!!" a Charlie nechapave natah ruce pred sebe a cekal, protoze nevedel, co se po nem chce, a mladej policajt mu porucil: „Dlane!!! Ukaz mi dlane!!!", a tak Charlie poslusne otocil svy ruce dlanema vzhuru, a kdyz je policajt chnap a prohlid, tak kriknul smerem k ostatnim: „Hazel!!! Tahle svine hazela!" a smejk s nim stranou, kde mu dlane prohlizeli dalsi policajti, který jen pokyvovali hlavama a rikali jeden druhymu: „Jasne ze hazel! Podivejte, jak je ma od tech matek zasrany..."

„Ja tady bydlim..." bylo to jediny, na co se zmoh Charlie. „Ja tady kousek bydlim...", ale nikdo ho neposlouchal, protoze ted prohlizeli ruce i ostatnim, a byl v ty rade i jeden chlap v tezký kozený bunde, takovej uz pomerne starsi chlapek, a ten policajtum povida: „Vidite? Cisty...! Kdepak, soudruzí, ja nic nehazel..." a ten mladickéj policajt ho pri tech slovech trisknul do tech dlani obuskem tak silne, ze chlap jen zarval a strcil ruce do podpazdi, a policajt chvili cekal a celou tu dobu se jen usmival a pak zahulakal: „A ted je ukaz!" a vytrh mu ty ruce, za zapesti mu je vyrval z podpazdi a pak uz klidnejsim tonem a s pohledem viteze prones: „Vidis?! Sou modry! A kdyz sou modry, tak si hazel..." a pak se obratil k ostatnim a prikazal, at vsichni natahnou ruce dlanema nahoru, a policajti do tech dlani rezali obuskama a lidi rvali bolesti a hruzou a ta holka, co pred chvili prosila, ze se ji chce na zachod a jestli by si nemohla odskocit, ted sedela se zalknutým vyrazem a rezignovane pozorovala skvrnu na svejch bilejch kalhotach, skvrnu, která se pomalu zvetsovala.

Charlieho, ostatni a dokonce i tu holku donutili policajti utvorit dvoustupy, ze vseh stran je obklicili a porucili jim pochodovat. Takhle prosli s tou vydesenou a zbitou skupinou pasazi a celou dobu,

az do Benediktsky, na ne rvali: „Nohy nahoru! Nohy nahoru!" a Charlie pochodoval jak loutka a vedle nej pani s nakupni taskou, takova uz na prvni pohled moc mila pani to byla, se snazila vykopavat nohy v letnich sandalech, co nejvejs ji to slo, a zdalo se, ze se pres slzy usmiva, a ocima jako by nekoho porad vyhlizela, mozna, ze hledala toho hodnyho milicionare z pasaze, kterej vsem tvrdil, ze to dobre dopadne. Sem tam nekdo z hloucku pochodujicich kriknul: „Gestapo!", ale to ted nechavalo policajty chladny.

„Soudruhu kapitane!" ozvalo se volani. „Tyhle dva taky hazeli! A podivejte se, jak museli hazet!" ukazoval od auta zaparkovanyho u chodniku nejakej policajt na dve zvladni figury, ktery staly pred vozem s napisem Rallye Octavia. Jeden z nich meril snad dva metry a ten druhej mel hlavu i s cepici sotva v urovni jeho prsou. Stali tam, predvadeli svy cerny dlane a ten obr se snazil tomu policajtovi neco vysvetlit, ale ten jen stal, pokyvoval a pak, kdyz do nej zacal neco hucet i ten druhej, tak sah po obusku, pretah malinkyho pres ledviny a hodil ho do skupiny pochodujici kolem. Obr se pripojil, az kdyz ho tam dostrkali milicionari, co je prave mijeli.

* * * * *

Charlieho delilo od domu, kde bydlel, jen par metru, stacilo by mu jen nejak se sikovne urvat, nasadit pekelnej sprint, parkrat zahrnout, aby je setras, pripadne proklickovat nejakym barakem, znal tady pomalu kazdej sklep, kazdou skvirou, kterou se dalo protahnout, se Charlie zamlada protah, ale v tuhle chvili mu vsechny tyhle mistopisny vyhody nebyly naprosto k nicemu, takze jen odevzdane kracel spolu s ostatnima a jediny, na co se moh aspon trochu spolihat, byla ta adresa v jeho obcance. V Benediktsky uz bylo tou dobou po vsech moznejch chodbach nejmin dve ste lidi, ktery tu stali, rukama opreny o zdi, a vsude se strkali policajti s obuskama, a kdyz si vzpomneli, tak si nekoho otocili a zase rany pres dlane, a kdyz se jim zdalo, ze si nekdo dela pohodlicko, tak ho tloukli pres zada a zezadu do nohou a ledvin, nebo ho rovnou srazili na podlahu a busili do nej a kopali. Prubezne odvadeli lidi k vyslechum, a to tak, ze je vrazili do nejakejch dveri, a za chvili uz bylo slyset zas jen bolestny rvani a krik a pak chyt nekdo Charlieho na temeni za jeho dlouhy kudrnaty vlasy a takhle v zaklonu a pozadu ho vtahli do kancelare a Charlie volal: „Ja tady, proboha, bydlim!", jenze policajtum, ktery

stali v ty místnosti, to bylo víc než jedno a hned první, co udelali, bylo, že ho vrazili do zídle a tupejma kancelarskejma nůžkami mu vjeli do vlasů, a Charlie sedel jako hodnej chlapeček, ani se nepohnul, jakěj měl v tu chvíli strach, a když ho bolestivě vosmikali, takže vypadal jako trestanec s prasivinou na hlavě, tak zahodili ty nůžky, a i když Charlie vedel, že je to úplně na draka, tak mu to přece jenom nedalo, aby tise nepřonesl to svoje: „Ja tady bydlím...“, ale už to znelo spíš jako otázka, která zapadla nekam mezi mechaniku psacího stroje, v kterým byl založeněj cistěj papír, a pak už jen tupe odpovídal na otázky, který mu pokládal celkem mladej policajt, snad nejvíc jich tady bylo poměrně mladejch a Charlie se v duchu nemoh dopocítat, kde se najednou vsichni vzali, a něco mu v tech počtech nesedelo, měl pocit, že se mějli, že vsichni, co sou tady, se mějlej a nevědí o tom, a už už to chtel říct nahlas, chybelo málo, aby vstal, zatleskal a zvolal: „Venujte mi chvílku pozornosti! Nekde sme to posrali a teď musíme zjistit kde, protože před rokem, před pouhým rokem sme přece vsichni, nebo ja měl aspon pocit, že vsichni...“, jenže nic takovýho nerek a ani nemoh, protože v tu ranu přivlekli dovnitř toho starsího chlapa z pasáže, toho v kožený bundě a s odřenou taskou, a srazili ho hned vedle zídle, co na ni Charlie sedel, kopali do něj a mydlili ho obůškama a jeden z nich křičel s očima navrch hlavy: „Jo tak ty sis na nás přines sekeru?!“ Chlap lezel stocenej do klubíčka, chránil si hlavu a naríkal, že je tesar a ať se přesvědčej, že ta sekerá je tesarská, a že šel přece jen do práce, a teprve když začal vydávat takový strasídelně tichý stenání, tak ho nechali bejt. Policajt vytáh papír ze stroje, ukázal prstem na místo, kde to má Charlie podepsat, a pak ho odved dalsí policajt do obrovský místnosti, snad nějaký telocvičny, nebo co to kdysi bylo, kde čekala ta část lidí, která už měla vyslech za sebou. Behem noci sem priváděli dalsí a dalsí a takhle to šlo až do rána. Okna byly utemlovány, bylo tu k zalknutí a několik lidí v tom dusnu omdlelo, ale policajti to naprosto ignorovali a ozíli prakticky jenom jednou, a to když se najednou odkudsi anglicky ozval hlas, kterej zadal o otevření okna s nalehavým „Pliz!“ na konci věty. Jen jak to policajti zaslechli, prodrali se k němu, vytáhli si ho stranou a přestali do něj busit, až když zůstal ležet bez hnutí na podlaze.

Ráno přišla čerstvá policejní směna s nějakějma lejstrama a stoupli

si ke dverim, ale k jinejm nez k tem, kterejma sem lidi vodili. Ze vsech jmen, ktery to rano policajti vyvolavali, si Charlie zapamatoval jen Adam Brown, protoze to museli zarvat asi petkrat, nez se ten zbitej kluk s anglosaskou hlavou dovtipil, ze se asi jedna o nej. Predstoupil pred ne a pokusil se o kratši rec ve smyslu: „Zadam o spojeni s britskou ambasadou," nebo neco podobnyho, ale to uz ho soupli i s tou jeho stiznosti za ty tajemny dvere a pak bylo chvili ticho a pak zase rev a takhle tam strkali lidi, co je cetli na seznamu, a pokračovalo to jeden za druhym, naprosto bez rozdilu, urostlej chlap nebo krehka holka, vsechno jedno, za dvere a rev, a teprve kdyz se ozvalo Charlieho jmeno, tak mel možnost přijít tyhle zahade na kloub a je snad zbytecny dodavat, ze o to nestal ani trosicku, protoze tusil, ze bude znovu bit, a jakmile prošel tema dverma, tak mu doslo, ze tusil spravne. Stal najednou na dvore policejní stanice, kde čekal autobus, v kterym narikalo nejmin dvacet lidí, a když se Charlie podíval před sebe, tak pochopil proc. Policajti tu utvorili ulicku po deseti na kazdy strane a cesta k autobusu vedla přes ni. Charlie dlouho nepremejšlel a vyrazil. Byl tak rychlejš, ze nejmin polovina chlapu promachla a ty ostatni rany, co po ceste schytil, se po nem vicemene svezly, takže se dostal na konec ulicky celkem neporusenejš, a když už daval nohu na stupatko a chtel si vydechnout, chyt ho jeden z tech policajtu za rameno a strhnul ho zpatky. „Ani hovno, kamarade!" prones mu tise do ucha. „Ani hovno, protoze ty si to zvopaknes... a hezky pomalu... pianko... rozumis... hezky pomalu..." Vzal pak Charlieho skoro nezne za ramena a takhle, bok po boku, se znovu vydali na zacatek. Ostatni se zatim peclive pripravovali. Poklepavali si obuskama o dlane a preslapovali z nohy na nohu, jako clenove nejakyho sportovniho tymu. Strach z vas udela dite. Už malejš strach. Natoz ten, kterej mel ted Charlie. Nepoznaval sam sebe, když slyšel, jak rika: „Ja tady kousek bydlím... tady, prakticky za rohem." „Ja vim..." pokejšval hlavou policajt a strčil do nej.

* * * * *

„Ty vole, ty mas docista odrazeny zada...!" rek mu o par dni pozdejš na cele pankracky veznice zavodni ridic Franta, ktereho sebrali i s kopilotem, protoze meli ruce cerny od toho, jak se ten den, co je sebrali, hrabali cely odpoledne v motoru. „Tohle by mel videt nejakejš doktor."

„Tady? A jakej? Nejakej Mengele?!“ zeptal se ho Charlie nestastne a pokračoval v rozpocitavani: „Enyky benyky kliky be...”

„Chtelo by to necim natrit, tohle je strasny... mel bys to fakticky nekomu ukazat...” radil Charliemu Franta.

„Elce pelce do pekelce, do prdele, a komu asi?!“

„Kurvy zasrany! Za tohle nam jednou zaplatej...!“

rek Franta.

Charlie vybral tri, který dneska získali možnost spat na kavalci, a pak se chvíli dohadoval s učitelem, což byl ten Frantův kopilot, který ačkoli vyhrál, trval na tom, že se vyspi na zemi a že ho prenecha kvůli tem zadum Charliemu, a je fakt, že když se k němu přidali i ostatní a říkali mu: „Hele, neblbni a vem to...“, tak se ani moc nebrnil, učitelí podekoval a tím to skončilo. Takhle to tu chodilo už tejden. Bylo jich tu v cele pro tři osm a Charlie měl někdy pocit, že už se z něj stal pomalu, ale jisté starší zkušenější mužík, jeden z těch, kterých byla tahle věznice za normálních okolností plná. Potkal tu už řadu kriminalníku, jejichž věci na začátku vůbec nerozuměl. Když se na první vycházce přimotal Charlie k jednomu z nich a zaseptal: „Sel by poslat dopis?“, prohlídl si ho ten pokerovaný skoro pobaveně, zrakem přitom odhad Charlieho retíček a pak poznamenal: „Myslíš holuba? To víš, že by to slo... posli zejtra kone a přibal k tomu tohle...” ukázal Charliemu na krk. A tak se Charlie musel poptat, cože si má pod tím konem představit, a nakonec zjistil, že se jedná o fousek spuštěnou na provázku, který na cele získali tak, že obetovali jeden slamník, a pak tu ponozku prostrčili skrz mrize dolu a kromě toho retíčku se v ní pohupovaly i prstyňky a po čtrnácti dnech měl vlastní hodinky už jen učitel, který na nich měl datumku a až do konce srpna vydesené pozoroval, jak se na nich číslička mění a zvyšují, a tricítyho srpna zavyl jako zvíře a kopal do dveří a volal: „Zacina skola! Pustte me ven!“, a když ho Franta od těch dveří tahal zpátky a domlouval mu: „To už si zapomněl, jak te včera zmlátili? To chceš zase nakladacku?“, tak se učitel rozběhl, a aby ostatní neviděli, jak mu tecou slzy, tak stal otocenej ke zdi a do ty zdi přerývané naríkal: „Prosim vas, pustte me... dyt na me čekaj prvnacci...” a ostatní se po sobě jen koukali a sem tam se někdo usklíbil nebo usmál, protože jim to v ty chvíli připadalo spíš legraci, a pak se neudržel ani Charlie, který měl este před chvílí co dělat, aby

se sam nerozbrecl, a najednou se nahlas rozesmal a pak se k nemu pridali i ostatni, a kdyz rikam vsichni, tak myslim i ucitele, ktere z place presel za par minut do chechotu, a kdyz se takhle vysmali, vcetne Adama, ktere tomu nemoh moc rozumet, tak zase zmlkli a druhej den ucitel sundal hodinky a poslal kone s listkem: *Chci cokoladu a cigara*. Je pravda, ze ze zacatku vsichni trnuli, jestli tohle neni jen nejakej sprostej trik a jestli za svy jediny drahocennosti vubec nikdy neco uvidej, ale tyhle obavy se ukazaly jako zbytecny. Co muklove slibili, to taky dodali, a kdyz si Charlie rek, ze napise mame dopis, kde ji vsechno popise, takovy jeho *Zapisky z mrtvyho domu* to mely bejt, tak mu obstarali i papiry a tuzku. Stalo ho to jeho tricko, co pripominalo americkou vlajku. Dostal za nej takovej usmudlanej hadr, co byl kdysi asi kosili, ale za ty cenny veci se to vyplatilo.

Vezenskej zivot se krome vychazek, ktery znamenaly jen dalsi biti, a to hlavne pro ty, co se na nastupech zpozdovali, coz byl vetsinou pripad ucitele, kterymu kvuli tomu dokonce tesar Dobias pucoval svou bytelnou kozenou bundu, aby to aspon trochu tlumilo rany, takze vezenskej zivot se zacal vyznacovat nesnesitelnou nudou a nebejt Adama a jeho prstynku, za ktere prisly v konovi karty, tak by se vsichni nejspis zblaznili. Kdyz mu tenkrat Dobias posunkama ukazoval: „Ty si vul! Tohle dej nejaky hezky holce!“, tak Adam jen neco procedil mezi zuby a ucitel to Dobiasovi prelozil takhle: „Rika priblizne to, ze tady uz na vsechno sere...“, takze se hraly karty, a i kdyz je to k nevire, nedoslo mezi temahle osmi na cele pro tri za celejch ctrnact dnu k jedinymu vaznejsimu konfliktu, ackoliv jeden se uz na obzoru rysoval, a to hned na zacatku, hned jak vzniknul problem s delenim chleba, protoze holy ruce se ukazaly bejt nepresnej a nespolehlivej nastroj. Holejma rukama nikdy nikoho spravedlive chlebem nepodelite. Nejdriv se to nebralo az tak prisne a pouzival se proste jen starej dobrej pristup „Ty delis - ja vybiram“, ale casem bylo cim dal tim jasnejsi, ze jestli se tahle vec nezacne rychle resit, hrozi prerust v jeden velkej a neprijemnej maler. Nekdo si vzpomnel, ze ma este nejakou tu cetku, za kterou by bylo mozny ziskat treba kus plechu, kterym by se dalo krajet, a tak se zase poslal kun a k nesmirnymu prekvapeni vseh v cele nahoru doputoval normalni kuchynskej nuz. Charlie se dal do psani dopisu svy mame a

vsechno utrpeni, který tu prožíval, sepsal minutu po minutě a hodinu po hodině uhlédným hulkovým písmem, tak aby to bez problému přečetla, a když tu baladu o utrpení dokončil, cítil se po všech stránkách mnohem líp.

Tou dobou se začalo suskat, že se asi něco děje, protože tenhle říkal, že tamhle tomu řek bachar: „Pojďte a vemte si věci," a když vám řekli, že „vemte si věci", tak to bylo jasné, že děte ven. Všechny debaty na celé se teď točily jen kolem tohohle jediného tématu a jednou dopoledne zarachotily dveře a bachar, kterej tu byl považovanej za takovýho slušnějšího chlápka, ukázal na učitele a prikázal mu: „Vemte si věci!" Charlie se k učiteli rychle přitocil a zamotal mu do svetrů svého holuba mámě a este mu poseptal: „Posli tenhle dopis...!", ale učitel se od momentu, kdy na něj bachar ukázal, začal chovat jako absolutní magor, kterej se zbláznil z představy, že se může vrátit mezi ty své prvňáčky a učít je, že „Alenko stůj! Auto houka! Na něm pytle sama mouka," a tak se začal točit v kruhu a tráse se po celém těle, no a pak si před vydeseným Charliem ten svetr natah přes hlavu a dopis se snes na podlahu. Charlie na něj rychle stoupnul, ale bylo pozdě. Bachar jen natah ruku, jako že čeká, a tak mu ho Charlie odevzdane podal, a stejně jako dřív říkal: „Ja tu kousek bydlím...", tak teď řekl pro změnu jen: „Prosim vás..." a vložil do svého hlasu veskerou upenlivost, který byl schopnej, ale bachar zavrtel hlavou: „Nemuzu..."

„Ale já vás prosím! Já ho roztrhám. Tady před váma!" zadonil Charlie a málem si při tom kleknul.

„Nemuzu..." opakoval bachar, „já nemuzu... verte mi..." a pak už jen zastrčil dopis do kapsy a odved učitele, kterej se v tom zmatku ani nerozloučil s Frantou.

* * * * *

Charlieho odvedli v noci do přízemí, do jedny kobky zařízeny akorát stolem, dvěma židlemi, lampou a telefonem a taky jedním majorem. Hned jak Charlieho, kterýho sem dovedla služba, uviděl, tak se zhoupnul na jedny z těch židlí, zalistoval papírama před sebou a sem tam něco očitoval. „Mamo!" protah svinský komediantským způsobem. „Mamo, je to tady horsí než v koncentráku! - Ty si byl v koncentráku?" podíval se přes brýle na Charlieho. Charlie zavrtel hlavou. Policajt zas hledal něco příhodnýho a toho tam bylo po

pravde dost a vzdychky, kdyz nase, co hledal, tak to precet nahlas. „Husak je svine..." rek jako spis pro sebe, „komunisti sou kurvy... helejse," pokejval hlavou, „tak ja ti neco povim... za tohle ti muzeme dat z fleku sedum let, kdyz teda prihlidnu k tomu dopisu, a kdyz k nemu neprihlidnu, tak te mozna taky pustim..." Pak ukazal na zidli, a kdyz se Charlie posadil, jen tak na krajicek a hodne nejiste, vystek najednou major: „Kdes byl jednadvacatyho srpna v osum tricet vecer?!" Charlie nevedel, ale po chvili uvazovani mu doslo, ze kdyz rekne „nevim", muze skoro na sto procent ocekavat odpoved: „Tak ty nevis?! Tak to si teda budes muset vzpomenout!" nebo tak neco, a tak po par vterinach, ktery povazoval za odpovidajici cas nejakyho toho uvazovani, rek, ze byl pred Korunou.

„Pred Korunou?" zkrabatil major oboci.

„Nekde tam..." rek Charlie.

„Nedelas ze me vola, ze ne?! Protoze to bych ti ani neradil..."

Charlie zavrtel hlavou a znovu rek, ze pred Korunou, ze myslí, ze tam. Major razne zved sluchatko a vytocil nejaky cislo. „Prineste mi Korunu od devatenacti do jednadvaceti!" porucil a zavesil.

„Neco ti reknu..." pronesl zlovestne a potichu, „jestli na nektery ty fotce poznam tvuj ksicht a jestli zjistim, ze si hazel, tak prihlidnu k tomu dopisu a pocitej tak tech sedum let..." Charlie sedel a mlcel. Ani ne za deset minut, ktery stravili beze slov, vesel do mistnosti policajt, kterej se strnulosti cisnika naserviroval pred majora jakousi slozku a pak neodesel, ale zustal stat vedle nej. Major peclive rozvazal tkanicky tvrdejch desek s cernou vazbou a zacal se probirat fotografiema. Odkladal jednu po druhy tak, aby na ne Charlie videl.

„Tak co? Poznavas tam snad nekoho?!" Charlie zavrtel hlavou: „Ne, nepoznavam," polknul nasucho a Adamovo jablko mu v krku nabobtnalo do velikosti pomerance, protoze se dival sam sobe primo do obliceje, na svuj vzteky zruznenej skleb, na to, jak ho zachytili v momentu, kdy prave mrstil matkou, jelikoz jeho pravacka byla cela rozmazana. Mel na sobe tricko s hvezdickama, ktery pripominalo americkou vlajku a ktery tu vyhandloval za papir a tuzku, aby moh napsat dopis o svym utrpeni a poslat ho mame, aby informovala svet. Ocima preskakoval z fotek zpatky na majorovu tvar a patrol v ni po stopach, ktery by ho vyvedly z labyrintu nejistoty, protoze byl presvedcenej, ze tohle je zase jenom nejaka zkurvena sadisticka hra,

celou tu dobu cekal, ze major najednou vyleti a zarve: „Tak dost, ty smejde! Protoze tohleto ses ty!!!" a necha ho pak odvlct na sedum let do nejaky samotky v samejch utrobach pankrackyho zalare a tam Charlie zhebne na betonovy podlaze a jednou v noci ho strcej do pytle a pohodej do diry vysypany vapnem. „Copak vy me nepoznavate?" ptal se v duchu vystrasene. „To sem prece ja... To sem ja predtim, nez ste me vostrihali, to sem ja, kdyz sem mel este druhou bradu a bricho, kterymu my kamosi rikali pneumatika, to sem ja este predtim, nez mi vyrazily kruhy pod ocima a kolem oci, takže ted vypadam jak nejakej medvidek panda... Vy me fakt nepoznavate?!"

Major po hodine zaklap desky, ten mladsi poskok s nima odpochoval a major otravene zavolal sluzbu a ta Charlieho odvedla zpatky na celu a za par dni, takhle pred polednem, se dveře cely zase s rachotem otevřely. Cely, kde už teď byli jenom tři, což byl predepsanej počet, a bachar ukazal na Charlieho svazkem klicu a rek: „Vemte si veci."

Teprve na ulici si Charlie uvedomil, ze ma narozeniny. Kdyz se konečne dostal do svy ulice, zastavil se pod okny baraku a rek si, ze zapiska na Olina, ale pak radši zazvonil. To udelal snad poprve v zivote.

* * * * *

INTERMEZZO

Na namesti Velke rijnové socialisticke revoluce stal vlasatej kluk, kterej prodaval losy Mony Lisy, a v tyhle loterii predstavoval prvni cenu zajezd do Parize a tenhle kluk tam kazdej den vyrval: „Kupte si los! Posledni moznost emigrace!“

* * * * *

Na Spejchar, na ten samej, co o nem Ales slozil basnicku: „Po desatem pive chodim casto krive. Od Koruny na Spychar, proc bych taky pospichal!“, se chodilo v zime v lete, ale je fakt, ze hlavne v ty zime.

Duvod byl prostej. Zatimco leto je doba dovolenejch a volnejch bytu na mejdany bylo tim padem celkem dost, proste sme se jen presouvali z jednoho do druhyho a poctivej mejdan trval nekdy i tejden, v zime to bejvavalo podstatne horsi. Spejchar mel zahradku a bejval otevrenej az do tri. Jeden nebo dva z nas si tam dali obcas i klobasu, ale vetsinou jim ji sezrali kamaradi. Bylo to vzdycky stejny. „Hele! Upozornuju, ze si dam klobasu, ale zaroven upozornuju, ze nikomu nedam kousnout!“ rekli ste napriklad a pak ste si ji prinesli ke stolku a uz se ozvalo: „Ukaz vzorek, vole...!“ a chlamst! pulka klobasy byla v hajzlu a chlamst! a druha taky a clovek byl nakonec rad, ze uchrani paticku chleba, ze si moh rict spolecne s Alesem:

„Po zkazene potrave
dojde casto k otrave,
i kdyz mozna nezda se,
ze je jed i v klobase.
Snad v dalekem komunismu
zbavime se botulismu.
Nebude uz zadnych bed,
natoz klobasovy jed!“

Na lavicich byl kolikrat navatej snih, ale to nam nijak nevadilo. Snih se jednoduse smet a po par pivech nejste nijak zvlast cimprlich a nejaky to zebani zadku ani nevnimate. Spejchar je krizovatka, pred kterou tramvaje zpomalovaly, a protoze to byly stary tramvaje, takovy ty vynalezeny Krizikem nebo kym, tak sme z jejich otevrenejch plosin naprosto pohodlne vystupovali primo pred burtostankem.

Tyhle koleje tvorily hranici mezi Prahou 6 a Prahou 7, a kdyz nas tady v tech koncinach pronasledoval nejakej policajt, tak sme se pokouseli dostat se za koleje „k nasim“ z Prahy 6, o kterejch sme vedeli, ze sou na nas Dejvicaky min drsny nez ty z Prahy 7. Takovy Rio Grande cili Rio Bravo to pro nas tenkrat bylo. „Lepsi se dostat na Ckalovku nez do Krizkarny...“ rikavali sme.

Na Spejchare bejvalo obcas hodne rusno a malokdy se mi stalo, ze bych tady vetsinu lidi nepoznaval, i kdyz nektery spis podle obleceni, protoze spousta z nich tu k ranu podrimala. Nektery „na ctenare“, jiny „na rybare“ a nektery rypakem na stole. Policajti meli tohle misto skoro stejne radi jako my, protoze tady nas meli vsechny jako na dlani a taky si tu mohli dat klobasu, za kterou samozrejme neplatili, a to este dostali kofolu s rumem ve prospech rumu. Stary mazaci z jejich rad s nami kolikrat i prohodili slovo a nekdy nam rikali i veci jako: „Hele, kluci, kdyby se tu objevil Cikan a platil zase drobnejma, tak nam dejte vedet.“ A my na to: „Proboha, to pako zas udelal telefonni budku?!“

„No jo, dyt je blbej...!“ smali se policajti, a kdyz byli v dobry nalade, tak pridali este neco navrch, jako jednou napriklad tohle: „Minulej tejden ten genius vybral v noci forbes U Zivalu, vlez tam po zaviracce oknem a vsechny drobny si dal do pytle, ale vite, jak von je malinkej, tak jak lez zpatky, tak ho ten pytel prevazil a von vypad na chodnik a ty drobny se mu rozsypaly, chapete to?! Dyt je to jeho hospoda! Celej den tam stoji a krmi ten kram a v noci to de, ten blbec, vykrast!“ a my se smali a voni taky, ale jak rikam, takhle sme se mohli bavit jen s tema nejstarsima a ty byli tak dva tri. Ale abyste si nemysleli - kdyz pojidali klobasu a prijeli nejaky jiny policajti, mlady a nadrženy na to, aby nas mohli buzerovat, tak tyhle se od nas odvraceli, sli radsi stranou a delali, ze se jich cela vec vubec netyka. Jeden z nich s nama jednou nad ranem chodil snad dve hodiny po ulicich a vypravoval nam, ze chce studovat prava, a protoze Ales prava delal, tak mluvil hlavne s nim a stezoval si na to, jaka je u policie buzerace a jaky strasny idioti tam delaj a ze uz jen striha metr, nez to tam odkrouti, a pak ze se teda da na ty studie.

„Muj bejvalej sef byl negramotnej...“ sveril se nam.

„To snad ani neni mozny...!“ namit sem.

„Jak neni mozny?!“ zvolal a zastavil se. „Rikam vam, kluci, ze

negramotnej! Prislo na nej udani. Prislo udani, ze major Hruska neumi cist ani psat. Kluci, ja byl u toho! Prijela komise, aby to vyridila, ale nenapadne... rozumite, jen tak, ze potrebujou neco podepsat a vyplnit a ze mu privezli materialy, s kterejma by se mel okamzite seznamt a tak..."

„Co von?" zeptal se Ales s pobavenym usmevem.

„Ze nema brejle... nejdriv tvrdil, ze nema brejle..."

„Co voni?" zeptal sem se ja.

„Voni rekli, ze brejle maj. Meli kufrik plnej brejli. Meli vsechny mozny brejle se vsema moznejma dioptriema, protoze pocitali s tim, ze jim tohle odpovi."

„Co von?" chtel vedet Ales.

„Zkousel si ty brejle a nadaval, ze s nima nevidi, jenze to vysetroval podplukovnik... kluci, vite vy vubec, co je to podplukovnik u Bezpecnosti?! Takze s nima nemoh vyrazit dvere, jak to delaval s ostatnima, a tak se este chvili vymlouval na ty brejle a pak se zhroutil a priznal se, ze je negramotnej."

„Jak mu to mohlo celou tu dobu prochazet?!" divil sem se. „Dyt tech papiru, co podepisoval, musely bejt mraky!"

„Podpis umel. Takovou muri nohu zvladal, ale to bylo vsechno..." rek policajt, co chtel delat prava. Stali sme na Letensky plani, kde prave hostoval jako absolutni predvoj normalizacnich kulturnich snah sovskejskeho cirkusu na lede.

„Major?!" opakoval si jak ve snach Ales. „Az na majora to dotah?!"

„No to taky nevim, jak je mozny..." pokejval ten policajt hlavou, „ale ke konci mi ho bylo docela lito. Sedel tam v kancelari, brecel a prosil toho podplukovnika o slitovani. Dejte mi, narikal, jen par kluku, ktery budou pode mnou! Ja po vas nechci nic vic nez tech par kluku..."

„Pani!" rek sem.

„A dali?" zeptal se Ales.

„Nedali, musel jit," rek policajt, podival se na hodinky, pokynul nam na pozdrav, presel koleje a zmizel v jedny postranni ulicce. Stali sme u hydrantu, co na nej byl pripojenej ten sovskejskeho cirkusu na lede, a pozorovali, jak se k nam z dali priblizuje duverne znama postava.

„To je Ivan, ze jo?!" napinal sem zrak do tmy. Krok

doleva, dva kroky doprava, jeden zpatky, chvile soustredeni a pak

znova... Byl to nas kamarad Ivan ze Spejcharu. Ales stal zamyslene u hydrantu, a kdyz k nam Ivan doklopytal, rek mu misto pozdravu basnicku, ktera ho prave napadla:

„Majore, majore,
ty chlape zeleny,
povez, ty magore,
proc jsi tak streleny?
Ja ti to nepovim,
sam tomu nehovim,
zeleny mozek mam,
premyslet neumim...”

Ivan se chvili potacel kolem toho hydrantu a pak zamumlal: „Co to, do prdele, ma jako bejt?!”

„Hydrant,” rek sem, a kdyz sem si uvedomil, komu to vlastne povidam, zaplavil me dobre znamej pocit, ze pruser bude nedaleko.

„Hydrant?!” zavetřil Ivan. „Hydrant, povidas...?! Hodne vody, a kdyz se to pusti, tak to strika?! Tenhle hydrant mas na mysli?!” a uz kdyz to rikal, tak u toho hekal, jak se ze vsech sil snazil ho otevrit. Neco cvaklo a temer okamzite vytryskl z hydrantu gejzir vody, kterej se vztycil k noci obloze v podobě obrovsky turecky savle a pak se s pleskaním snasel dolu az na tramvajovy koleje, ktery byly dobrejch dvacet metru od nas.

„Cau!” zavolal sem na Alese a vyrazil, protoze tyhle situace sem uz znal a vedel sem, ze mit nejakej ten naskok je vzdycky dobry. Ales vybeh hned za mnou, a tak sme teda za chvili padili bok po boku spolu a ohlidli sme se az na kraji Letenskejch sadu, kde sme zapadli do temnyho stinu zdejsich keru. Ivanek stal porad na plani a bylo ho videt pomerne dobre, protoze ho v ty tme nasvecovalo nekolik policejnich svitlen a z dalky to vypadalo, jako by tam s nim par prislusniku Verejny bezpecnosti nacvicovalo rejdivaka. Jak to, ze tam byli tak brzy, sme se dozvedeli az druhej den na Spejchare.

„Strčili me do Krizkarny...” rozpominal se u piva Ivanek, „a ja furt nevedel, co sem proved tak strasnyho. ,Pro par kapek vody prece nebudete takhle vysilovat!’ povidam jim na stanici, ale voni furt jen prisne a dulezite mlceli a nechali me v ty dire celou noc.”

„Samotnyho?” zeptal se Ales.

„Chvili jo... ale pak privedli nejakyho kluka a ja mu rikam: ,Cos

proved?' a von rek: ‚Sel sem po Letensky plani a vidim kolecko, a jak sem byl vozralej, tak me nenapadlo nic chytřejsiho než s nim otocit, začala cakat voda, a když me zatykala policie, tak mi doslo, že to je ten hydrant od toho bolševickýho cirkusu...‘ A tak sme tam byli už dva a asi za hodinu po něm přivedli dalšího kluka a my na něj s tím druhým: ‚Hydrant?!‘ a von jen pokejšval hlavou a rek: ‚Jasně že hydrant...‘

‚Co bylo dál?‘ zeptal sem se, když sem přinesl další varku.

‚Voni...‘ rek zamyslene Ivan, ‚to, kurvy, vzali ideologicky. Jako ideologickou diverzi. Jako tyrani sovětských selem nedostatkem vody. Já jim říkám: ‚Jo, přiznávám, že sem na chvíli otevřel hydrant, a co má jako být? Tak já tu vodu zaplatím a je to!‘ ‚To není obyčejný hydrant, hochu...‘ říkal mi ten, co mě ráno vyslychal, ‚to je hydrant, který patří sovětskému cirkusu na ledu, a ty dobře víš, že bez vody se neobejde, takže se netvář, jako že jde o nějakou klukovinu. Tohle je cílená diverze a ty nám tady nebudeš dělat nějakou monarchii a my s tebou zatocíme‘ a bla, bla, bla...”

‚Rek monarchii?‘ zeptal sem se.

‚Jo,‘ rek Ivan.

‚Tak to je v háji...‘ zaseptal Ales, ‚s temahle se už nedomluvis...‘

Sedeli sme dlouho v zadumání a pak Ales, kterej něco cmarykal, povídal: ‚Hele, tady sem ti napsal něco pro utechu...‘ a podal mu kus linkovanýho papíru ze sesitu, kterej mival většinou srolovanéj v bundě. Ta basen se jmenovala *Přijel cirkus* a zněla takhle:

Zavítal k nám cirkus z Rusi,

cirkus ledový,

rusky holky, to jsou kusy

primo světový.

Rusky holky, to jsou kusy,

k tomu nehlede,

že se teprve vidět musí,

když jsou na ledu.

Každá jedna je jak ruže,

klidně bych si lájs

řict, že zabalit to může

Holiday on Ice.

Proto sahni do tobolky,

vstupne bude lidove,
at videj ty rusky holky
ceske zivlove.

„Hmmm..." rek Ivan a strcil si tu basnicku do kapsy.

„Hele, jak ses najednou pilnej..." rikam Alesovi.

„Vcera si tu drepel celej den a napadlo te akorat: Prosim vas,
Bertolde Brechte, tak uz me proboha nechte!"

Coz byl fakt.

* * * * *

INTERMEZZO

Jednoho dne v pravy poledne zastavilo na namesti Velke rijnové
socialisticke revoluce auto, vystoupili z nej dva muzi, dali tomu
klukovi, kterej volal: „Posledni moznost emigrace!", facku, az se losy
rozletely po celym sirym okoli, a odvezli ho neznamo kam. Rikal mi to
kamos, kterej tu tou dobou cekal na tramvaj.

* * * * *

Spejcharskej genius loci inspiroval Alese k nasledujicim versum a k
prosbe: „Karle Kryle, odpust!"

Pod tmavocervenyymi jerabinami
pijeme beer u stanku s uzeninami.
Zastupce pro tyl slapl na belaska,
vsechno jsem propil, pivo je ma laska.
Na brehu reky roste trava ostrice,
u stanku s burty dosla v noci horcice.
Nad tichou zemi vrci netopyri,
sel jsem na jedno - uz mam v sobe ctyri.
Na nebi mesic jako kolac s tvarohem,
koupim si lahev rumu v krcme za rohem.
Takhle uz chlastam od minuly stredy,
dostanu nejspis zaludecni vtedy.

* * * * *

Charlie nam oznámil, že se konečně našel nějaký darce a že Mitovi transplantují ledvinu, ale jen jednu, a že to prostě ta jedna ledvina musí utáhnout sama.

Když sem potkal Mitu poprvé, co ho propustili z nemocnice, tak sem se fakticky vyděsil. Bezpečně sem na něm poznal akorát bundu, protože my jsme měli úplně stejný invaze s tím rozdílem, že on na ni měl nasívku se jménem Kowalski, a ta jeho bunda, respektive ten Kowalski byl v Dejvicích pomalu slavnější než on, a proto jste mohli dost často někoho zaslechnout, jak se ptá: „Byl tu ten s bundou Kowalski?“ Soudal se tenkrát po ulici, šel doslova při zdi a bylo na něm vidět, že o žádný fory rozhodně nestojí. V obličejí byl popelavý a celý jeho výraz se jakoby zaspícatel a to není nikdy dobrý znamení, to už sem znal z vypravování, že když se jednomu zaspícatej rysy, tak je to v háji. Pomohl sem mu dosoudat se na lavičku v parku a pak jsme tam drepeli a já se ho snažil nějak opatrně doptat na to, jak to s ním vlastně je, ale připadal sem si dost idiotsky a hlavně sem trpěl pocitem provinění, kterej se člověka zmocňuje, teda aspoň mě, vždycky, když se potkam s někým nemocným. Snažil se, aby mi to ulehčil, a udělal pár sibenických fór, jako například že není ještě tak zle, protože v tomhle zkurveným státě je člověk starší na dialýzu až po padesátce, to už je ta hranice, kdy vás na ni nevěmou, ale jelikož on je mladík, tak že jí bude mít dokonce přednostně. Doprovodil sem ho potom domů a šel do hospody, abych informoval kluky, co a jak je s Mitou. Charliemu sem řekl, že se mi *nezdá až tak špatněj*, ale dobře si pamatuju, jak se na mě po těch slovech Charlie podíval.

Po té transplantaci začal teda Mita docházet na dialýzu. Myslím, že dvakrát tejdne, a pokazdy tam strávil snad celý den napojenej na nějaký monstrum, kterému říkal srackarna podle cisticky vody v Dejvicích. Nevím, jak dneska, a doufám, že je to už lepší, ale v tehle letech, v letech, o kterých tu je řeč, znamenala dialýza něco mezi hospitalizací a vycházkou. Nebyli jste v nemocnici napořád, ale prakticky jste se nemohli vzdalit z jejího dohledu. Navštívil nás v té době jen párkrát, dal si limonadu a prohlížel si nás takovým až cizím pohledem, jako by nás viděl ne po dlouhý době, ale vůbec poprvé. Snažili jsme se ho přivést na jiné myšlenky a málem jsme se preražili v tom, kdo z nás řekne veselejší příhodu, ale všechno se to dost míjelo účinkem a naše snaha ho nějak rozesmát se jevila jako naprosto

marna, takže sme nakoniec zostali schlipe sedieť a ja, ako keď sa vzdaluje bourka, prehodil som tam niečo, čo malo vydať za for, ale slablo to a slablo a my pak zostali koukať jeden na druhého v hlbokých rozpacích, pretože Mita to mal spocítaný, a i keď sme sa navzájom utesovali bachorkama, ako že: „Slyšiel som o ženský, ktorá s jednou ledvinou porodila a poraď zije...“, bolo nám viac než jasné, že najbliž z nás je pravde asi Mita, ktorej občas prones, že ho čeka v tom najlepšom prípade nanejviac pár let a „potom sluš“, jak dodával, keď pred sebou dlani prudce machnul vo vzduchu. Človek by reka, že keď sa jeden dovi dátum svojho konca s presnosťou plus minus niekoľko mesiacu a spocíta si, jak strašne málo mu zbejva, tak že všetchno zabali a treba ja tak celý dny koukať do zdi, ale ono je to spis naopak. Pretože spousta lidí, čo prokoukaj svůj život do zdi nebo do televize, to dělaj s pocitem, že sou malemze nesmrtelný a že času je dost, kdežto ty, čo vědi, že není, zrychlejš na maximum. A to byl Mitův případ. Ne, že by se předtím nějak flákal, ale teď najednou šel snad stokrát rychlejš, než šel předtím.

No a potom se stalo, že jednou přišel do hospody a vypadal skoro tak dobře jako za starých časů a nikdo z nás nebyl schopnej tu náhlou proměnou pochopit, až do ty doby, kdy nám oznámil, že zjistil, jak to funguje na Západe s lidma, který maj stejnej problem jako on. Přines tenkrát stůsek dopisu stázenejch gumickou, který mu pucil doktor, čo dělál na ty dialyze, a pak reka Charliemu: „Přečti si tohle a rekní mi jedinej důvod, proč bych neměl zdrhnout?!“

Několik dnu nato sem se Charlieho zeptal, jestli by mi ty dopisy taky nepucil, a vzpomínám si, že když je přines, tak mi povídal: „Musíme ho, vole, dostat nějak ven... protože když se dostane ven, tak bude žít dvakrát, možná třikrát dýl než tady!“

* * * * *

Ty dopisy adresoval doktorovi z dialyzy jeden z jeho bejvalejch pacientů, kterej nedávno emigroval tak, že si zaplatil zájezd na Kubu a při mezipřistání v Montrealu, kdy letadlo doplňovalo palivo a lidi museli ven, se jednoduše odpojil od ostatních a vydal se rovnou za pracovníky místního imigračního úřadu, který tu už čekali, protože z každého takovýhleho mezipřistání tu zůstával minimálně jeden, ale

vetsinou tak dva tri Cesi se zadosti o azyl. No a pak byly ty dopisy hlavne o tom, jak strasne moc se lisi kanadska lekarska pece od ty nasi. Tenhle chlapec mel kliku, protoze ho podporovali nejaky jeho pribuzny, coz Mita, pokud sme vedeli, nikde nemel, ale je fakt, ze kdyz sem cet pasaze o tom, jak se uz rok nato, co odsud vzal roha, poflakoval s dialyzovym zajezdem po Evrope a popisoval, jak na ne uz na letisti cekal mikrobus, ktere je okamzite odvez do nemocnice, kde se o ne postarali, tak sem si rek, ze tady prestava sranda, protoze az do ty doby sem si neuvedomoval, ze nekdo muze emigrovat jen z toho prostyho duvodu, jako je zit par let navic...

Vratil sem ty dopisy Charliemu a ten je vratil Mitovi a Mita si v nich cital, kdyz mu bylo nejhur, zatimco my ostatni sme se v hospode dohadovali, kde by se dali schrastit nejaky penize na zajezd na Kubu, a jeden rikal: „Tak si nekde pucime a pak to budem hromadne splacet..." a dalsi do toho volal: „Ale tamten chlap tam mel pribuzny, a co myslis, ze by tam asi tak cekalo Mitu?! Rikam ti, ze by tam zhebnul stejne jako tady!" a treti se nasral a vyhruzne prones: „Kurva, nerikej prede mnou *zhebnul*, nebo ti utrhnu prdel!" a takhle sme to rozebirali ze vsech stran, a kdyz se objevil Charlie a zadival se na nas tim svym pohledem „s malou predstavivosti", coz mu kdysi rikaval sam Mita, a kdyz se tise usadil na kraj lavice, tak tise, ze sme si ho nektery ani nestacili vsimnout, tak rek:

„Umrel..."

„No jasne. Ale at nerika *zhebnul*, idiot jeden," ozvalo se odnekud.

„Umrel..." zopakoval Charlie.

Na pohrbu hrali Mitovi *Nahrobni kamen*. Ja sem tuhle pisnicku nikdy nemusel.

* * * * *

Za tezky prachy a hlavne asi tak za troje prochozeny boty sem si poridil z kraje sedmdesatejch let invazi. Tenkrat se tyhle original americky vojensky bunde rikalo proste invaze, teprve mnohem pozdejc parker. Kdo mel to stesti, ze ji vlastnil, byl automaticky v prvni lize. Tenisky, strausky, nejaky to triko a invaze. To bylo vsechno. Vic ste ke stesti nepotrebovali. A samozrejme ze haro. To da rozum.

Sedel sem dopoledne U Trojek a poslouchal, jak se u vedlejsiho stolu dohadujou nejaky lopaty o tom, kdo z nich vic maka, zatimco si objednavaly nejmin patou rundu kafi s malym rumem. V rohu hospody spal Markyz. Buhvi, kolik bylo tomuhle chlapkovi let. Vetsinou drimal na slozenejch rukou a byla z nej videt jen plesata hlava plna malinkejch, do krve rozskrabanejch pupinku. Nevim, proc se mu rikalo Markyz. Nekdy se probral a laskave zamzoural do sera lokalu. Mel obrovsky fialovy rty, a ackoliv pusobil na prvni pohled odpudive, umel se usmat tak laskave, ze ste ho za to museli mit radi. Jako prerostlej Smudla, Smudla, kterej ztratil kamarady a cepici k tomu, vypadal tenhle maskutek zdejsiho vycepu.

S nohama pohodlne natazenejma pod stolem sem dopijel svy prvni pivo, kdyz se za mnou ozvalo nejaky zamumlani. Otocil sem se i s pullitrem pritisknutym ke rtum, jelikoz sem nechtel prerusovat piti, a jenom sem pokejval hlavou. Kluk, co stal za mnou, mel stejnou uniformu jako ja a taky to byl manicka a ke vsemu drzel v podpazdi *Physical Graffiti* a to sem v ty dobe zoufale touzil mit, protoze Led Zeppelin sem si tenkrat pral do hlavy od rana do vecera. Invaze toho frajera byla jen o malo jetejsi nez ta moje, ale nebejt tohodle detailu, vypadali sme vedle sebe jak jednovajecny dvojcata. Prised si ke mne a rukama zaprosil smerem k servirce, ktera prave roztacela novou varku piv, a jak predvadel to svy „Prosim, prosim!“, tak to este pro jistotu upresnil zvednutim palce. Kdyz mu ho ser virka, ktery strasne nahlas mlaskaly bosy nohy v pantoflich, prinesla, uchopil pullitr za ucho, a este nez se z nej napil, pozved ho smerem ke mne. Tak sem svuj pozved taky, a kdyz sem si utrel rukavem penu z pusy, zeptal sem se ho, jestli se na tu desku muzu mrknout. Rek, ze jasne, a podal mi ji pres stul. Pokyvoval sem nad ni uznale hlavou a pak sme se chvili bavili o Cepelinech a jen tak sme se otukavali, protoze bylo nutny zjistit, kam az s tim druhym muzete zajit a v cem s nim muzete pocitat a v cem zas ne. Ja treba rek jen: „Stairway to Heaven“ a on odpovedel: „Whole Lotta Love“ a bylo to vyrizeny. Ostatni kecy sou na hovno. U dalsiho piva zacinala nase debata chvilema pripominat spis nejakou asociacni hru u psychiatra nez pokec dvou lidi, ktery se navzajem predstavujou, ale takova byla tenkrat holt doba. Vypadalo to asi takhle:

„Ten Years After.“

„Alvin Lee je dabel v lidsky podobe..." rek on.
„Co Hendrix?!" nadhodil sem.
„All Along the Watchtower? Voodoo Chile...?!" zved oboci a opatrne dodal: „House Burning Down...?"
„Dal bys je dohromady? Myslím Experience?" sel sem dal, i když porad v lehkejších.
„Mitch Mitchell, bici... Noel Redding, basa..." rek.
„A ve Woodstocku?"
„Mitch na bici, Billy Cox na basu a este jeden tam byl... jeden na kongu..."
„Yuma," rek sem, „Yuma, vole..."
„Emerson, Lake a Palmer!"
„Dal bys je dohromady?!" udelal sem vtip a oba sme se zasmali.
„Cream! Blind Faith!!!"
„Jefferson Airplane, Jefferson Starship!"
„Chicago!"
„Grateful Dead!"
„Move!"
„Who???" udelal sem dalsi for.
„Monkees!" vrátil mi ho a ja jen udelal „Ha! Ha! Ha!", protoze tohle bylo fakt dobry.
„Ja sem Marek," rek.
Zeptal sem se ho, kde tu desku splasil.
„Tohle je uz druha..." povida mi.
„Jak druha?!"
„No druhy elpicko, co mi bracha poslal. Von je v Mnichove. Proste tohle uz je druhej kousek, co mi poslal, tim myslím konkretne Physical Graffiti. To predesly prislo prerazeny vejpul."
„Nekecej..." rek sem.
„No jo, no, to delaj ty kurvy celnický. Abys nemel zas tak velkou radost, ze ti nekdo neco poslal ze Zapadu. Jak je to deska, tak s ni proste nekdy parkrat svihnou."
„Kurvy... hele, tak abys nebyl zas tak smutnej," rek sem, „tak jestli te to potesi, tak ja mel kamose, kterej delal v devetasedatym na letisti, a jak prisel nekomu balicek z Ruska, tak po nem dupal tak dlouho, dokud neucejtil vodku..."
„Dobry..." zasmal se Marek, „to si musim pamatovat...!"

„Nekecam!" pokračoval sem. „Tenhle kamos zaviral zavazadlovej prostor v tom letadle, co v nem zdrhli Petr a Pavel. Dave Dee, Dozy, Beaky, Mick & Tich, vis, o cem mluvím...?!"

„Jasne," rek.

„No tak to je v ty pisnicce Laska, laska, drahy priteli... to sou prece oni!"

„Co ten tvuj kamos? Vedel tenkrat vo nich?!"

„Clovece, nevedel... Mne by to bejval tutove rek. Vedel presne hovno. To vis, ze ho vyslejhali, ale pak ho nechali bejt."

„Mozny to je..." pripustil Marek a pak se rozhlid a o poznani tisejc prones: „Ja tu, hochu, taky nezustanu. Na to je zivot moc kratkej, abych ho stravil v tomhle spackove!"

Delnici strnuli jako sochy, protoze se jejich partak vyznamne zahledel na hodinky. Dobrou minutu bylo slyset jen vetrak. Partak vzdychl, este jednou zkontroloval cas a pak zase vzdychl: „A, co!" mavnul potom rukou. „Stejne nas dneska nezavezou!", a jak to ty chlapi kolem neho zaslechli, tak najednou zas ozili a jeden pres druhyho volali: „At dou do hajzlu, kdyz nas nezavazej!" a „Takovejhle bordel je moznej jen tady!" a do toho k nim pripleskala servirka s tacem plnym kafi s rumem a volala: „Pivo uz se dela, mladenci!"

„Hakuje?" zeptal se me Marek.

„Shanim ted nejakou brigadu," rek sem, „neco u geodezie nebo tak, to uz sem jednou delal a neni to spatny na cas, co ty...?"

„Delam kulisaka," rek.

„Kde?" povidam. „Ja znam v Praze dost kulisaku."

„Tohle neni v Praze," zavrtel hlavou, „momentalne sem na Kladne."

V hospode zacinalo bejt cim dal tim teplejc, takze sme si svlikli bundy a povesili je vedle sebe na vesak. Vypadaly legracne, jak tam vedle sebe visely v hrbatym pozoru. A jen sme je tam dali, tak vlezli do hospody tri policajti se psem.

„Ja se na to vyseru...!" zanarikal sem. „To uz je tenhle tejden snad treti stara v putyce... Policajt se psem se oprel o vycep a ty druhy sli rovnou k nam dvema. Jen se tak ledabyly dotkli cepic se stitkem a koukali na nas. Ani to „Obcansky prukaz" nerekli. Nic. Jenom na nas tak zirali policajtskym zpusobem. Jeden z nich byl vysokej blondak a ten druhej byl mensi a kreten uz na pohled. Podal sem svou obcanku tomu blondynovi, ale on ji beze slova postoupil tomu malymu

nasranymu typkovi a sam si listoval obcankou Markovou.

„Jak dlouho nepracujete?!“ vystek na me ten mensi policajt.

„Mesic...” rek sem tise.

„Takze jste prizivnik...!“ pokejval hlavou, jako by si ted jen potvrdil neco, co uz davno vedel.

„Este ne...” odkaslal sem si nervozne.

„Nepoucuje me...” zamumlal a vyndal si blok s predtistenou charakteristikou osoby, kam se vyplnovala vejska, barva vlasu a oci a podobny blbosti. Peclive si me meril a zapisoval a zase meril a pak dlouho vyplnoval udaje z myho prukazu a ten druhej se jen tak zbezne rozhlid po lokale a pak pokejval spokojene hlavou, protoze Markyz byl na svym miste a delnici ho nezajimali. Beze slov vratil Markovi obcanku a odkracel k vycepu. Servirka pred nej bleskove pristrčila dva panaky.

„Mate stesti, ze mam dneska dobrou naladu...” rek mi ten malej zakomplexovanej fizl a mrsknul prede me mou obcankou o stul. Pokejval sem hlavou, jako ze to je fakt, ze mam dneska kliku, a dokonce sem se pokusil o usmev, ze to vsechno jako patricne ocenuju, a cekal sem, az ze me spusti ten svuj nebezpecnej pohled a odpochoduje k vycepu, coz k my velky radosti za chvili udelal.

„Curaci...!“ ulevil sem si, kdyz za nima definitivne zapadly dvere.

„Ser na ne,” rek Marek a porucil dva panaky rumu. A ja taky. A tak sme este nejakou tu hodinku posedeli, pili rum a zapijeli ho pivem a semleli sme vsechno dohromady a rec prechazela z Orwella na Stouny a ze Skvoreckeho na Zappu a delnici vedle u stolu uz davno vyvravorali, aby se stihli prevlict, nez pudou domu nebo do jinejch hospod, a jedinej, kdo s nama vydrzel az do zaviracky, byl Markyz v rohu u stolku pro dva. A jak uz to tak bejva, teprve venku, v teploucky jarni noci provoneny bezem, sem zjistil, ze sem celkem slusne zlitej.

Snerovali sme to na tramvaj a ja sem Markovi rikal:

„Hele, vis co? Komu to pojede driv, tak ten je blbej!” a jemu se to moc libilo a oba sme se tomu smali, az sme slzeli, a samozrejme ze mne prijela tramvaj driv, a tak sem se s Markem na refyzi jen chvatne opilecky obejmul a ja se vyhrabal po schudkach do druheho vagonu a tam sem se u zadniho okynka drzel tyce. Stacil sem Markovi este zamavat a pak sem si na pamatku ukrad cislo ty tramvaje,

krasny smaltovany cislo 22, a kdyz se mnou tramvaj prudce najela do Chotkovy zatacky a obkrouzila leziciho lva, tak sem mel co delat, abych to s tou ceduli ustal. Udivovalo me, ze ackoliv bylo dost pozde, byla tramvaj dost plna, a chvilema sem byl na tyc pred sebou prirazenej tak silne, ze sem nemoh ani dejchat, takze sem se otocil, abych si v tom udelal jasno, a najednou koukam, ze sem ve vagonu akorat ja a nejakej starsi elegantni chlapik v takovym tom panama klobouku, co se mi zezadu tlacil na zadek. Chvili sem premejslel, jak mu ji co nejlip natahnout loktem, ale pak sem si to rozmyslel a rek sem jen:

„V pristi stanici se menime!“ a stisk okamzite povolil a ja jen zahlid, jak ten slusne vypadajici chlapik za jizdy roztrh dvere a vyskocil. Stal na kolejich, ktery se prede mnou zuzovaly, a zdalo se mi, ze si me az do doby, kdy mi zmizel z dohledu, prohlizi s hlavou naklonenou na stranu.

Strcil sem si tu ceduli 22 pod bundu a postrannima ulickama sem se vydal k domovu. Pred barakem sem sah do kapsy a narazil na neco ciziho, teda abych byl presnej, narazil sem na klice, ale tohle byly nejaky divny klice, mnohem vetsi nez ty moje, a ackoliv sem ji mel jako z praku, tak mi hned doslo, ze sme si s Markem museli omylem prohodit ty svoje invaze. V naprsni kapse sem nahmatal nejakou divnou obcanku, respektive takovou podivnou legitku, a kdyz sem ji otevrel a posvitil si k tomu svym rakouskym zapalovacem, tak sem si malem sed na prdel. V ty legitimaci totiz stalo, ze patri Marku Langerovi, nadporuciku policie CSSR.

Sedel sem pred barakem a cekal na taxik. Vedel sem, ze prijede kazdym okamzikem. Za necelou pulhodinu se na konci ulice objevily svetla, ktery se ke mne pomalu a vahave priblizovaly. Kdyz prede mnou ta taxikarska volha zastavila, vylez z ni ridic a beze slova sme si spolu vymenili invaze. Na zadnim sedadle sedel v pritmi nadporucik Langer a celou tu dobu se ani nepohnul.

Doma sem si otevrel lahev piva, a jak sem ho tak pocucaval a daval si v kebuli vsechno dohromady, premejslel sem i o tom, jak muselo bejt asi jemu, a mozna, ze je to zvlastni, ale me to najednou rozesmalo, ale jak rychle sem se zacal poचेchtavat, tak rychle sem to utal, protoze me napadlo: „A co kdyz nijak? Proste nijak...“, a z toho na me padla az cira hruza. Z toho, ze je docela dobre mozny, ze

ten, co z toho ma trauma, je ten, co mu prijala prvni tramvaj, a tim padem je blbej.

Kdyz sem to cely pozdejc vypravil Alesovi, tak nad tou prihodou jen nevericne kroutil hlavou, a kdyz sem mu rek i o tom vosoustovi z nocni tramvaje, tak mu zasvitlo v ocich a hned druhej den nam vsem v hospode daroval nasledujici basen:

V preplnene tramvaji
froteri se mackaji.
Ke stesti jim totiz staci,
kdyz se na ne nekdo tlaci.
Vyhradne z techto duvodu
nechybej v majovem pruvodu.

* * * * *

Hledame chlapce a divky nekonformniho vzezreni jakozto komparzisty pro nataceni noveho ceskoslovenskeho filmu Temne slunce. Sraz na Flemingove namesti v Dejvicich, tehdy a tehdy...

Takhle nejak znel ten inzerat vystrizenej z novin, s kterym se za mnou jednou prihnal Venca Popelka. Tocil to jeden zaslouzilej reziser, o kterym, jak sem slysel, pozdejc napsali Polaci, ze se mu *poplatalo sie wszystko w glowie*, ale to neni podstatny, podstatny je, ze se mi tenkrat zjevil v byte Venca Popelka a tahnul s sebou Medveda i s timhle inzeratem, do ktereho celou dobu, co na me mluvil, vyznamne tukul prstem a volal: „Mam zaruceny informace, ze se bude tocit scena, v ktery hipisaci napadnou policii!"

„Ma bejt?!" povidam mu tenkrat. „Ty vole, dyt ja mam dvoulety dite...! Splacim novomanzelskou pujcku a sem statne zenatej...!"

„Dostanem prachy!" pokračoval, jako by vubec neslysel, co mu povidam. „...a este muzeme dat policajtum do drzky. Protoze!" zarval. „Policajty tam budou hrat policajti!"

„Nejsme na to trochu stary...?" namit sem.

„Mame dlouhy vlasy a to je to, co voni potrebuju!" pridal se Medved, a tak sme se teda dohodli, ze jo.

Ze vsech stran se to rano valily na namesti Alexandra Fleminga davy opravdu dost strasidelnejch zjevu, ale nejvic vlasatcu tu bylo tak v mejch letech. Samotnyho me prekvapilo, kolik nas, prestarlejších

manicek, vlastne je, kdyz vylezeme z der. A prekvapilo to jiste i rezisera, kterymu asi brzo doslo, ze ukocirovat tuhle bandu bude mozna slozitejsi nez uhlidat ty nejvetsi masovky z *Proti vsem* nebo tankovy bitvy z *Osvobozeni*. Sjeli se sem snad vsichni vagusove z Prahy. Manicky vseho druhu staly fronty na registraci u takovejch tech mladejch slecen, co si rikavaly „produkcní“, coz byla i nebyla pravda, jak tomu je u filmu koneckoncu se vsim. Zaradil sem se mezi ostatni a zjistoval, ze ne snad uplne vsichni, ale dobrejch devadesat procent se sem presunulo z nejakoho hodne drsnyho flamu a naprosty vetsine neco velmi podezrele cinkalo ve vselijakejch batozich a taskach, a jak rikali uz stary Tibetani: „Jedna lahev necinka...“, a tak bylo i nad temny slunce jasnejsi, ze zakladni problem uz je tady, ne ze *bude* nebo ze by moh treba pozdejc *vzniknout*, ale ze uz *proste je...*

Pomocnej reziser se zatim jenom rozkoukaval, a jestli mel este pred par hodinama nejaký strelivo, nejaký predstavy, na zaklade kterejch si v duchu nacrt postup, tak tedka to vsechno zase vracel zpatky do toulce a trvalo mu hodne dlouho, nez zacal s opatrnym udelovanim instrukci, kam ze si kdo ma stoupnout, sednout a lehnout, a k Vencovi Popelkovi privedla nejaka asistentka jednu mirne nachmelenou holku, která se vsemu smala, a ta asistentka, ze prej jestli by nemeli nic proti tomu sekrat, kdyz uz to ma bejt jako o hipis a jako snad v *lete lasky*, proste jen predvadet, ale *probaha jenom predvadet*, zduraznovala celou tu dobu, ze se milujou na trave. Snad nikdy predtim sem nezazil Popelku v takovy euforii, a kdyz tohle vyslech, tak rozcilenim zrudnul jako rak a pomerne hlasite mi zaseptal do ucha: „Ty vole, to je sen! Prachy, do drzky fizlum a este si zapicham!“, jenze jak uz sem rek, zaseptal to tak silne, ze ta asistentka taky cela zrudla a volala: „Ja rikala *jako!*“ a ta holka, co tam stala s Vencou, se smala do dlani a pak spolu s Vencou nekam zmizeli.

Placal sem se tam kolem, a kdyz sem narazil na Medveda, tak sme se posadili do stinu jednoho stromu a cvakli si z lahve, v který sme meli smes vodky s dzusem, naredenou „ve prospech vodky“. Z megafonu se porad ozyvaly ostrý a usi drasajici pokyny, který se tristily o okolni baraky, a nekolikanasobna ozvena pak trhala ty slova na cucky, který nedavaly dohromady vubec zadnej smysl.

„Clovece!!!“ zaslechli sme z dalky hysterickej rev asistenta rezie: „Dyt vy tu snad soulozite?!“, a kdyz sme se s Medvedem zvedli, abychom lip videli, co se deje, tak sme jen kousek od nas zahlidli takovy maly shromazdeni nad polonahym zadkem Vency Popelky, ktorej se az po nekolika duraznejch vyzvach neochotne skulil z toho svyho devcete, a slyseli sme ho, jak vsem kolem s usmevem vysvetluje: „Stanislavskij, vole...!“ Par manicek mu zatleskalo a podavali mu lahve s nejruznejším obsahem a on si s nima tras pravici, smal se jak debil a opakoval to svoje: „Stanislavskij!“, k cemuz pro me z nepochopitelnejch duvodu dodaval po moravsku: „Toz ne, kurva, chlapi?!“

Nekde na druhý strane parku se ozyvaly pronikavy zvuky klaksonu, a kdyz sme si s Medvedem stoupli na spicky, mohli sme sledovat, jak se k nam krokem priblizuje hned nekolik velkejch skrinovejch antonu, a z nich vyskakali policajti, a jen se rozhlidli, tak na nich bylo okamzite znat, ze by zase hezky radi naskakali dovnitr, ale to uz je hnali jejich velitele k hromadam kostymu a rvali na ne, aby se co nejrychlejc prevlikli a nastoupili na plac jakozto prislusnici policie nejakyho nejmenovanyho statu kdesi na zapad od nasich hranic. Manicky zacaly hvizdat a zvedat prostrednický a volat: „Fasisti!!!“ a „Gestapo!!!“ a policajti tam poskakovali, jak se snazili dostat do filmovejch kalhot, a i kdyz s tim meli hodne prace, tak porad tak ukosem, ale ostrazite sledovali ten obrovsky dav pred sebou, a kdyz jeden z nich pri tom prevlikani upad, tak se ozval bourlivej jasot a lidi skandovali: „Uz se ne - zve - dej!!!“

Ja mel porad pocit, ze se mi to vsechno jenom zda, ze sem ve filmu, coz sem sice byl, ale ja myslim ve filmu o filmu, ve filmu na druhou nebo metafilmu, jako kdyz mate na sirkach obrazek orla, co drzi v drapech krabicku sirek, na ktery je obrazek orla, co drzi v drapech krabicku sirek, protoze my tu ted stojime stejne postrojeni jako v tom lete lasky, akorat ze zhruba o deset let starsi a zdevastovanejsi, stojime tu my proti tem samejm svinim, co nas v devetasedesatym bili jako zito, jenom *jeden* pouhopouhej rok potom, co s nama nosili trikolory, a *paneboze* ono je to tu znovu, jenze jenom *jako*, protoze ted uz je a bude vsechno jenom *jako*.

„Uvolnete, prosim, cestu pro vuz Ovoce a zeleniny!!!“ ozyvalo se nalehave z megafonu a smerem k nam se pomalu blizilo otriskany

nakladni auto s otevrenou korbou plnou rajcat a snazilo se hlemejzdim tempem dosourat doprostred parku. Policajti uz byli prevlečeny do uniforem policie nejmenovanyho statu a zacali se rovnat do rady proti nam, chráneny plexisklovejma stitama. V rukou trimali dlouhatansky pendreky.

„Demonstranti maji za ukol vytlacit policii za jejich linii!!!!“ ozvalo se z megafonu a v tom momentu zatim nezvykle ztichlej park explodoval a me se uprostred toho vseho zmocnila velmi zla predtucha a ta vzrostla este vic v momentu, kdy se mezi hradbu tel, která me obklopovala, oblicejem vperil ksicht Vency Popelky a jeho vyrvanéj hlas ted uz jen jaksi drsne skvicel, kdyz mi oznamoval: „Ty vole! Vis, kdo je v predni rade?! Rusnak, ty vole! Vis, co s nim dneska provedu?!“

„Nejdriv si udelame zkousku! Zatim jen nanecisto a bez rajcat!“ hlasil megafon. S první zkouskou nebyl asi reziser uplne spokojenej, protoze nam pres asistenta vzkazal, ze: „Dekujeme, bylo to dobre, ale prosime demonstranty o vice agresivity!!!“ Az k nam bylo slyset, jak to v policejních radách nesouhlasne zahucelo, protoze nekterý se este nestacili vzpamatovat z toho, jak se na ne pred chvili se strasnym revem vrhla masa privozralejch manicek, který se nejak propletly mezi jejich obusky a stity a hned nekolik policajtu nekompromisne smetly na zem.

„Demonstranti zpatky!!!“ volal pomocnej reziser.

„Priste pojedeme naostro!!!“ Travník, po kterym sem se pohyboval spolu s ostatními, se uz celkem slusne zaplnil prazdnejma lahvema vseho druhu, a protoze slunicko pripalovalo, vetsina kluku a nekterý holky s nima se svlikli do pul tela a reziser v tu chvili, co to zaznamenal, spokojene pokyvoval hlavou, protoze presne tohle pro svy leto lasky potreboval. Potreboval mladez tak trochu nahou a tak trochu nalitou a trochu bez nazoru, trochu obet drog a systemu, mladez tak trochu krasnou a trochu zlou, a tu tady ted mel primo pred sebou a jako na dlani.

„Hele, vole, co jim rikate?“ zeptal se me a Medveda Venca Popelka a ukazal bradou na skupinku zjevu, který s sebou pritah, aby mi je predložil k posouzení.

„Ja nevím...“ dostal sem ze sebe s velkou namahou, kdyz sem jim vsem rozpacite pokynul na pozdrav, protoze vypadali spis jako nejaky

divoky vorari z davnejch casu. Nebo spis apacove to byli. Typy z pristavnich krcem, zadny fanousci Jima Morrisona jako my ostatni.

„Slibili mi," rek trochu nervozne Venca, „ze nam pomuzou s Rusnakem..." a nervozni byl asi proto, ze si v tu chvili nemoh nevsimnout myho ustaranyho vyrazu.

„Hodit mezi tuhle partu sto let, tak si je rozeberou. Myslim jako, ze uz maj neco odsezenyho..." septal sem Medvedovi, kterej souhlasne pokyvoval hlavou a dodal: „Ten vul Venca planuje vrazdu..."

„Rajcata!!!" ozvalo se z megafonu. „Rozdavaji se rajcata!!!"

Na korbu nakladaku Ovoce a zelenina se vysplhalo par dobrovolniku a zacali ty rajcata rozdavat lidem dole.

„Ber jen ty vetsi!" rvali za Popelkou, kterej odebeh pro fasunk, jeho novy kamaradi z odboje, chvili se o necem radili a pak taky odebehli, ale jinam, oni totiz zamirili k nedalekymu stavenisti, aby tam nasbirali kameny odpovidajiciho kalibru, a kdyz se Venca vratil, tak si vsichni sedli na bobek a tise plnili ty rajcata vrazednou nadivkou.

„Dame jim tam par skritku zavriocko...!" chechtal se pri tom jeden z nich. „Toho ke mne privolavala matka vzdycky pred spanim..." Ostatni se taky zachechtali. Ja ne. Ja se dival zamyslene na policejni kordon a snazil se odhadnout, kde stojí kulohlavy Rusnak, rotny s opicima ocima, v podstate imbecil, kterej sni svuj sen o praci v mordparte, zatimco zcela jina mordparta mu tady chysta presnidavku na cestu do pekel.

„Takze klid, prosim!" zamecel megafon. „Az se ozve pokyn AKCE!, napadnete policisty temi rajcaty! POZOR! V prvnι rade tu s vami stojí jeden z nasich hlavnich hercu. Je to ten s parukou, tak nam ho setrte! Tomasi, jsi tam?! Zamavej smerem k nam, jestli tam uz jses!"

„Tomas tady neni! Sel za kurvama!" ozval se odkudsi zepredu chraplavej vykrik, po kterym nasledoval huronskej smich davu.

„Tomasi, pripraven?!" opakoval megafon.

„Vzdy pripraven!" zarvala z dalky potacejici se manicka.

Popelka a jeho bojovka se pomoci loktu popracovali az tesne pred policejni stity a zustali tam stat v nehybnejch, napjatejch pozicich, ktery nevestily vubec nic dobryho. Venca si uvazal pres oblicej satek. Jeho novejm kamosum bylo evidentne sumafuk, jestli je nekdo pozna nebo ne. Na okamzik se rozhostilo takovy ticho, ze bylo slyset, jak odnekud z dalky teplej zavan vetru

prival hlas matky volajici syna k obedu.

„Pavlikuuu! Pavliiikuuu! Obeeed!" rozlihalo se slabounce parkem.

„Sel za kurvama!" zarval zas ten vepredu, ale jeho pohotovost stacilo odmenit smichem uz jen par lidi, protoze v tu samou vterinu se ozvalo mohutny:

„AKCE!!!"

Strnulej dav jako by cekal na nejaky ujistení, ze dobre rozumel, a pak uz to jeden z policajtu nervove nezvlad, ulil se a zved nad hlavu pendrek a tim gestem najednou uvolnil veskerou zadrzovanou energii ze stovek ztuhlejších, zkamenelejších tel, který jen a jen čekaly na nejakej podobnej signal shury. Lidi v parku vybuchli jak stadion plnej divaku po vitezny penalte. Hnal sem se dopredu s Medvedem v zadech, ale za chvili uz sme se jeden druhymu nadobro ztratili z dohledu, protoze to, co se kolem nas strhlo, to de jen teško vylicit. Nemyslete si, ze Venca Popelka a to jeho koulovaci komando byli ty jediny, který napadlo zvednout vahu tech rajcat o nejakej ten karat ci dva. Masa lidi razem smetla prvni radu policajtu k zemi driv, nez se stacili pomodlit, a ty za nima museli tim padem o par kroku ustoupit, protoze se jim ted jejich kolegové valeli u nohou, a jak ustoupili, tak prisli o tvar, a tak se jen chvatne semkli ve vydesenejších skupinkach chranenejších stity, ale jen castečne, protoze spousta policajtu o ne prisla hned v ty prvni narazovy vlne, a tak bylo k videní i to, jak se za jediny plexisklem krcej dva, nekdy i tri policajti a snazej se zacouvat nekam do bezpeci. Pochopitelne, ze celou tu dobu je zkrapelo krupobiti rajcat vycpanejších sutrakama vseho druhu, ale za chvili uz se nikdo z manicek nezdrzoval nejakym maskovanim a prali to do nich poctivejma dlazebnima kostkama a vzduchem poletovaly i lahve od vodky, rumu a piva a vubec vseho moznyho chlastu, kteréj ste schopny si predstavit.

Pomocnej reziser mecel neco do megafonu, ale v ty vrave nebylo pochopitelne vubec nic slyset, a i kdyby bylo, tak by se na nej a nejaky jeho pokyny vsichni stejne vykaslali, jak byli rozjeti. Kazdej se choval, jako by tu mel najednou svyho Rusnaka, a kazdej se ve jmenu svyho osobniho boha mstil na svym osobnim policajtovi. Odnekud z dalky bylo slyset sireny sanitek, který za chvili dorazily do parku, ale byly to taky sanitky filmovy, sanitky nejaky nejmenovany zeme, a z nich vyskakali filmovy sanitaci a nakladali do nich zraneny, to

znamena policajty, a jediný, co tu bylo pravý, tak to byla krev, co z nich rcela, takže je odtahovali mimo zaber a lidi od filmu pak volali sanitky pravý.

Vencu Popelku a jeho vrahouny sem identifikoval bezpečne. Oddělili Rusnaka od jeho soudruhu na způsob vlci smečky, která izoluje slabší kus, a pak ho hnali nekam směrem z parku, ale kam, to sem nebyl schopnej zjistit, protože sem měl dost práce sam se sebou. Dostal sem v ty tlacenici taky pár ran, a i když od vlastních a nechtene, neda se říct, že by tím pádem bolely nějak min.

„STOP! STOP! STOP!“ ozyvalo se z megafonu.

„Děkujeme, byli jste vyborní, ale už to staci!“ volal pomocnej režiser zoufale, protože este teď bylo možný zahlídnout, jak sem tam nějaká ta manicka hrozila na policajty pesti, ale celkově se da říct, že se vsichni pozvolna uklidňovali a začali se opět normalizovat. Lidi po sobě jen rozjarene pokukovali, podávali si ruce a gratulovali si a občas někdo vyprskl smíchy, jak těch zážitků byl plnej, a některý se tvarili doslova vyjevene a jako by se očima doprosovali ostatních:

„Prosim te, stipni me, jestli se mi tohle nezda...!“ No a pak se začali radit do front u stolečku a některý se slusně potaceli a předkládali slecnam z produkce své potrhány občanky a ty jim na oplátku podávaly peníze.

Buhví, jak dopad Rusnak. Ani Popelka o něm nic nevedel. Sli sme spolu s ním a s Medvedem do hospody a Venca se chechtal na celý kolo a volal: „Panebože, dneska sme jim to teda nandali!“ a objal me kolem ramen zrovna v momente, kdy sme mijeli policajty, který se převlíkali zpátky do svých normálních uniforem. „Vítejte zpátky v realite...!“ říkaly nam jejich pohledy.

* * * * *

V Jirském klásteru sem pracoval jako nocní hlídac už druhým rokem a měl sem stesti, protože sem byl ve dvojici s inženýrem Slezákem, s mohutným sedumdesátníkem a majitelem ty nejkrásnější plese, ale hlavne s velkým antibolševíkem a milovníkem života. Sedeli sme jednou takhle večer, poslouchali Hlas Ameriky, jedli buchty pani Slezakovy, buchty s tvarohem a rozinkama, buchty, do kterých přidávala trochu nastrouhaných jader z merunek, a nechávali přes

tu dobrotu v puse proudit chladivý moravský víno, když v tu chvíli slyším hlas, kterej se přibližoval a pak zase ztracel na vlnách přílivu a odlivu nekvalitního příjmu, jak mi povídá: „Všichni chartisté shodně vypověděl, že obzvlášť surovým způsobem je u výslechu týral kapitán Daniel Paces.“

Zakuckal jsem se v ten moment tak, že se mě kus buchy dostal až do nosu, z očí mi tekly slzy, kaslal jsem, keřchal a nakonec si i trochu ublížil, zatímco mi inženýr Slezák celou tu dobu busil do zad, a když jsem konečně našel dost síly k tomu, abych se nadechl, a mžitky, co jsem měl před očima, odtancily pryč, znovu a po letech jsem si vybavil tu scénu ze školy, kdy se na stupínku objevil náš nově spoluzák, co septal odpovědi a udával spoluzáky. Dopili jsme víno, poprali si dobrou noc a kolega Slezák si pak odesel udelat pohodlí na lenosku v jedné z kanceláří v prvním patře. Já jsem si zalezl do spacího pytle ve vratnici asi tak hodinu po půlnoci a že si trochu schrupnu, a jen jsem se do něj zavrtal a našel tu správnou pozici, tak se ozval zvonek a k tomu hrozný busení na dveře. Vylez jsem ze spacáku, uklidil ho do skrinky a odhrnul záves, kterej ty mohutný dveře kryl. Chtěl jsem sklenenejma průzorama zjistit, co se děje venku, ale neslo to, protože mi někdo sajnil baterkou přímo do očí. Dveře tady byly tak tlustý, že jste museli rávat z plných plic, aby vás ten druhý venku slyšel, a tak jsem teda zarval: „Co je?! Děte s tím světlem do háje! Co chcete?!“ Pak ty postavy posvitily na sebe a teprve teď jsem byl schopnej rozeznat tři policejní uniformy před sebou.

„Bezpečnost, otevřete!“ křičel na mě ten, co pravděpodobně busil.

„Moment!“ volal jsem na něj. „Jen co si vezmu klíče,“ a natah jsem se směrem k okýnku své kukane, kde na pultě ležel těžkej svazek klíčů. „Musím zavolat Slezáka...“ napadlo mě, ale vtom mě něco zadrželo, nejdrív jsem nevedel přesně, co to je, a trvalo mi možná několik vteřin, než mi to došlo, ale když mi to došlo, stalo to za to, protože já jsem si najednou uvědomil, že mám mimorádnou možnost. Možnost neotevřít...

Znovu jsem rozhrnul ten záves a zvolal: „Ukažte mi legitimace a povolení ke vstupu!“

Policiáři zkoprněli. Oni, který měli tu výsadu sloužit na Hradě, kde pracuje sám soudruh prezident Husák, oni, který mu ten Hrad v noci hlídají, protože jsou to elitní policiáři a nad ně tady vůbec nejní, a

nejakej nymand z vratnice, nejakej vandrak v tricku, rozcuchanej povalec, evidentne protistatni zivel, tahle skodna v jejich rajonu jim drze rekne o nejaký povoleni. Ten, co pravdepodobne busil, se prilip z druhy strany na sklo a moje stesti spocivalo jen a jen v tom, ze to sklo bylo fakt poradne tlusty, protoze bejt tenci, tak ho dozajista prorazil, pritah si me ven k sobe a tam by me bejval nekde v rohu u popelnic bez rozsudku zastrelil. Ty ostatni dva stali nehybne za nim.

„Ja sem to povoleni!!!“ rval ten prede mnou a tris-

kal pritom baterkou o masivni kovovej ram. Pokrcil sem ramenama a bezradne rozhodil rukama, cimz sem mu chtel pantomimicky vzkazat, ze „jsou urcite sily, proti kterym jsme i my dva bezmocni...“, a zatah sem zaves pred sebou na znameni, ze „predstaveni skoncil a Kasperek se s vami louci...!“

Stal sem za tim zavesem snad pul hodiny a poslouchal, jak mi busi srdce, a teprve kdyz sem se zase uklidnil, sem opatrne vykrouk sterbinou v ty tezky opone a zjistil, ze hradni nadvori je dokonale pustý.

V bocnim svitu mesice toho sice moc nevidite, ale jinak je primo stvoreny pro to, abyste v nem mohli spoustu veci vytusit, a ja v tu chvili tusil, co *tusil* - ja si byl na sto procent jistej, ze sem si prave zadelal na dalsi zivotni maler. Na nejaký spani sem uz nemel ani pomysleni, a tak sem zavolal inzenyra Slezaka a rek mu, at se na chvilku probere, protoze cekame navstevu, a pak sem jen tak prechazel po chodbe prede dverma, vzdycky az k pokladne a pak zase zpatky, a v hlave sem probiral vsechny mozny eventuality, ktery muzou nastat. Mel sem co delat, abych udrzel profesionalni ton, kdyz zazvonil telefon. Volal muj sef ostrahy, kteryho policajti vytahli ve dve rano z postele, a vystrasenym hlasem se me ptal, jestli sem se nahodou nezblaznil a co se, proboha, deje. Rek sem mu, ze vubec nevím, o cem mluvi, ze v galerii je vsechno v poradku a za celou sluzbu sem mel akorat jeden poplach, kterej asi zpusobil pruvan, ale ted ze uz sou hlasice zase zapnuty a celej objekt zkontrolovanej zhruba pred ctvrt hodinou.

„Mluvim o tom, proc jsi odmitl vpustit do objektu policii?!“ narikal do sluchatka a ja z dalky zaslech i hlasy, ktery pri tom mluvily na nej, a nektery slova sem dokonce slysel naprosto zretelne a byly to slova jako

„Okamzite" a „Neprodlene" a „Ihned" a bylo mi jasny, ze patrej k tem policajtum, co se na me dobejvali.

„No tak neblazni a pojd nam otevrit!" zadonil sef.

„Vam samozrejme otevru, protoze to je moje povinnost. Za jak dlouho tu muzete byt?" a pak sem pochopil, ze uz tu je, ze ho nevytahli z postele jen tak, ale privezli ho rovnou na Hrad, a to jen v pyzamu, pres ktery si sotva stacil prehodit kabat. Polozil sem telefon a stoup si ke dverim. Za nekolik vterin se ve stinu zadku katedrally sv. Vita objevila skupinka tri policajtu, v jejimz cele shrbene chvatal vedouci utvaru bezpecnosti sbirek. Zamaval sem na nej a otevrel dvere. Policista, kterej mi mlatil tou baterkou do dveri, sel rovnou ke mne a zarval: „Dejchni na me!!!", takze sem na nej opatrne dejch a cekal, co bude dal. Chodil po chodbe sem a tam, presne jako pred malou chvili ja, ruce mel zalozeny za zady a na svy dva kolegy volal, jako bych tam ja osobne vubec nebyl: „Jestli si myslel! Jestli si mysli! Jestli si hodla myslet!!!", a pak se zastavil tesne pred nima a zahulakal: „Tak jestli snad myslel, tak to domyslel!!!" a zase se otocil ke mne, a kdyby byl schopnej nejaky slozitejsi myslenky, tak by mi nejspis rek: „Zatlucu hrebik po hrebiku vsechny tvoje predstavy o tom, kdo vlastne ses! Do rakve je zatlucu a pak tu rakev pohrbim v ty nejtemnejsi dire!", kdyz vtom se ozval hlas myho sefa, kterej vysvetloval tem zbylej m dvema, ze z hlediska predpisu, ktery v galerii platej, sem postupoval spravne, a na tohle na nej ten s tou baterkou steknul: „Na to ja vam kaslu!", este chvili tam prechazel sem a tam a pak si sed unavene na zidli v pokladne a koukal do zeme, a kdyz mu inzenyr Slezak rek: „Dovolite?!", jako ze si chce na tu zidli sednout on, tak vyskocil a rek ostatnim: „Jedeme!", a jak prochazel kolem me, tak ani nezved oci. Sef bezpecnosti sbirek mi tu noc uz taky nic nerek, protoze potreboval, aby ho hodili zpatky domu, a tak sme za nima s inzenyrem Slezakem zatahli zaves, zamkli dvere a sli si zase lehnout. Spalo se mi v tom prislovecnym oku uraganu celkem dobre.

Rano sme to cely rozebirali u kafe s inzenyrem Slezakem a on mi vypravoval, ze zazil jednou v hospode, kde se vozrali nejaky estebaci tak, ze tam zacali mavat pistolema, to, ze na ne servirka zavolala policii a do sluchatka zaseptala: „Ale pozor! Oni jsou taky policie. Ja je znam, je to ta parta, co sem chodej pravidelne...!", a kdyz polozila sluchatko, tak si nejspis rekla:

„To bych se moc divila, kdyby s tímhle někdo něco udelal, dyť je to všechno jedna pakaz..." a pak byla překvapena víc než ty tajny, protože za pár minut vltlo do hospody komando pěkně vstřejch chlapku s vobuchama a ztriskali tam prej tenkrát celý ten jejich stul, až z nich chlupy litaly, a inženýr Slezak tvrdil, že to byla taková menší noc dlouhých nozu a celý to prej netrvalo víc než pár minut a že je nahazeli jak balíky do připraveného antonu a zmizeli.

Když o tom jeden přemýšlel víc do hloubky, tak nakonec dojde k tomu, že možný to je, protože možný je všechno, a i když se takhle neuvěřitelná scéna odehrála v těch nejtuzších husakovských případech, tak co mi vím, kam předal tuhle choulostivou informaci policajt, co měl službu? A jestli se hodně rychle dostala k chlapkovi, kterého sem si v duchu pojmenoval major Smutný, a tomuhle majorovi už dlouho ležel v žaludku nějaký například major Veselý, přes kterého se už leta nemohl dostat, protože na něj vedel víc než von na Veselého, tak pak už to začíná dávat smysl. De o to být zkratka rychlejší. To je celá věda. Nenechat toho druhého ani nadechnout, a tohle už měl jistě Smutný promyšlený, koneckonců vedel o všech možnostech majora Veselého a videl, že ten má v ruce momentálně samý plevy, zatímco on trmá postupku. „Být rychlejší!" Tohle heslo mu vtloukali do hlavy ve všech kurzech a školeních, kterejma prošel, stejně tak jako to učili majora Veselého, a stejně tak jako Grant i Lee absolvovali ten samej West Point, a tudíž oba znali ty samý figle a finty, tak i Smutný a Veselý, a jestliže byl Smutný víc Grant a ten druhý spis Lee, tak jako byl jednou Gettysburg a po něm Appomattox, tak se vsadím, že podle tyhle srovnávací logiky se musel Smutný stát nejmen podplukovníkem.

Když sem přišel na další službu, čekaly na nás s inženýrem Slezakem ve vratnici dvě obalky, v kterých nebyly výpovědi, ale pochvala od našeho šefa v tom smyslu, že jsme se zachovali příkladně a nikoho neoprávněného nepustili dovnitř (co kdyby to byli lupiči v uniformách?), a pak este takovej dodatek psanej rukou na zvláštním lístečku: „Přistě je tam radši pustte. Na mou zodpovědnost!"

Zadný „přistě" se už nekonalo.

* * * * *

INTERMEZZO

Na samoobsluze u Bilyho byla komunisticka nastenka a v ni tohle parte:

*Leti k vam, soudruzzi, presmutna slova,
navzdy nam odesla soudruzka Bozena Jodasova.
A prosime vsechny, kterym dojde tato zvest,
prijd ji dat, kdo mels ji rad,
posledni Praci cest!*

„Ty blaho, to je jak od tebe..." rek sem pozdejc Alesovi.

* * * * *

„Soudruzka Srncova se nervove zhroutila," sdělil mi kvestor Akademie výtvarných umění, kde sem pracoval jako archivář. Rek sem, že je mi to lito, a pozoroval při tom kere seriku oknem jeho přízemní kanceláře. Jejich květy se chvěly, jak byly plny ziznivého hmyzu, a vůně, kterou vydávaly, byla tak silná, že na mě z toho šla až drimota.

„Mate teď na vybranou..." zadíval se na mě kvestor.

„Budto vám přidáme do referátu její trezor útvaru obrany, samozřejmě že dočasné, nebo se spolu budeme muset rozloučit..."

Drimota mě pomalu přela a já chápal, že bych měl přejít do střehe.

„Ma to ovšem jeden háček..." dodal a se smrtelně

vážným obličejem zalistroval v nějakých papírech před sebou.

„Nejdřív vás musejí proverit. Abyste byl způsobily pro seznamování s tajnými materialy..."

Kalkuloval sem a kalkuloval, ale šlo to ztuha.

„Jak dlouho trvají ty proverky?" zeptal sem se.

„Asi tři měsíce. Proc se ptáte?" zvedl obocí.

„Jen tak..." odpověděl sem, protože sem v tu chvíli přece nemoh říct: „Pocítám, ty vole, kolik mám času na to najít si nověj flek, protože *me* neproverej! *Me* přece nemuzou proverit, ani kdyby chteli. Já mám deťvickej rekord. Desetkrát předvedenej, a to během pouhejch cetrnacti dnu! Ty si myslíš, že o tom nikde nejsou zaznamy?"

„Dobře," rek sem. „Nechte mě proverit."

„Vyborne!" vstal kvestor a podal mi ruku. „Ja vždycky vedel, že v podstate jses nas...!"

„Ja?!" usklib sem se. „Ja sem dusi anarchista, dyt to vite..."

„Vime..." usmal se a otevre dvere, jako ze rozhovor je u konce.

Dosoural sem se do svy kancelare a ztezka sem se sesul do zidle.

Takze zase pudu o dum dal... uvazoval sem ponure. Zase budu behat po inzeratech, zase skemrat u kamosu s tim vecnym: „Kdybys o necem vedel..." a pak zahanbene poslouchat to jejich: „Kdyz s tebou je to tezky..." anebo „A co vlastne umis?", coz byly veticky, ktery me vzdycky privadely k zoufalstvi.

„Tak vas proverili!" podal mi o tri mesice pozdejc ruku kvestor.

„Trezor pani Srncove k vam tezka parta prestahuje pristi tyden. A hned zitra jdete na skoleni CO. Vemte si na sebe neco jineho nez tohle pyzamo..." zamiril prstem na mou lehkou pruhovanou kosili z ostrova Chios.

V zasedaci mistnosti nas sedelo asi deset. Sed sem si vedle bohemsy vypadajiciho muze s dymkou a s nehledenym vousem, jak se drivejc psavalo... Pohodlne se rozvaloval v kresle. Ostatni panove, co tu byli, vypadali ve svejch oblecich tak nejak stejne. Vzpomnel sem si na Ginsberga a na jeho fizly v ceskoslovenskech oblecich... Ja byl ve svy chiosky kosili. Sef sefu pres civilni obranu vysokejch skol nam nastinil par dost pochmurnejch vizi o tom, co by se stalo, kdyby praskla Slapska prehrada, chvili se hovorilo na tema

„dobehova vzdalenost na nejblizsi stanici metra" a po prestavce se uz jen tak klabosilo a reknu vam, ze kdybysme se nebavili zrovna o treti svetovy valce, tak to bylo velmi prijemny dopoledne. Pochopil sem, k cem u je vlastne rozhlas po drate, protoze kazdej ze clenu utvaru obrany, jak mi vysvetlil ten s nehledenym vousem, mel za povinnost ho v urcitejch dnech zapnout a poslouchat smluvenej signal. Myslim, ze to bylo vzdycky neco o dodavkach proudu. Mimoradny hlaseni o prerusenejch nebo obnovenejch dodavkach proudu, a to znamenalo proverit spojeni s ostatnima.

Ze zacatku sem z toho *Tajne!* a *Prisne tajne!* byl tak vyvalenej, ze sem jednou cekal na ten signal v praci az do sest i do vecera, a bylo to v lete a ke vsemu v patek.

„Neboj se, my ti se vsim pomuzeme," rekli mi tenkrat na ty schuzi soudruzsky, a taky ze jo, par dni nato me navstivili dva z nich a vysvetlovali mi rozdily mezi ruznejma stupnema utajeni a pak mi ukazali obalku nejvyssiho utajeni, obalku, ktera se smela otevrit jen v

pripade jadernyho utoku, rozhodne ne driv, a kdyz sem tomu jednomu z nich rek: „Nebude uz pozde?!“, tak se zasmal a prohlasil: „Ani uprdnout se nestacime, az to sem spadne!“

Kdyz odesli, zustal sem stat pred trezorem a rikal si, co se asi tak muze ukrejvat v ty supertajny obalce, kterou smim otevrit jen ve chvili, kdy uz nebude cas ani na to uprdnuti. Otevrel sem dveře trezoru a chvili potezkaval tu obalku na dlani. Kontroloval sem, jak je zalepena, a protoze se mi zazdalo, ze se v jednom miste trochu odchlpuje, zkusil sem tu mezirku krapet rozsirit kapesnim nozikem. Slo to hladce, takže sem milimetr po milimetru postupoval dal az k peceti se snurkama v barvach trikolory a pecet se krasne a cela uloupila a ja ji velejemne odlozil stranou a vzruseni z toho pocitu, ze ja budu vubec prvni, krome tech dvou tri supertajnejch autoru posledniho vzkazu, kdo se dovi, co je uvnitr, bylo v tu chvili tak silny, ze se mi zacaly trast prsty. K jejimu uplnymu otevreni chybel ted uz jen kruccek. Nadech sem se a polehoucku dojel nozem az na samej okraj obalky. Nekolik minut sem jen tak sedel a predstavoval si, co tam tak asi muze bejt. *Buh s vami!?* nebo *Zanech vsech nadeji, ty, ktery prichazis!?* Skoro nezne sem vyndal prelozenej list papiru a este neznejc ho rozlozil pred sebe a pak se to stalo a ja zustal v uzasu zirat na slovo pred sebou.

VOLAT TRIOLU, stalo tam. „A co jako?!“ zdesil sem se. „Triola? Ta tovarna, co tam sijou podprsenky? K cem u mi bude dve vteriny predtim, nez se vyparim, platny si precist slovo Triola? Nebo je to jen vtip? Nebo to znamena, ze vsechno uz je jedno, ze slova ve chvili posledniho soudu prestanou mit svuj vyznam?“

Horce sem se zasmal: „Tence, tence, zivot visi na podprsence, ob-la-di, ob-la-da...”

* * * * *

Na tu obalku, co sem ji rozlepil, prisli dva inspektori, ktery u me asi tak pul roku nato provadeli kontrolu.

„Vy jste s ni nejak manipuloval?!“ zeptal se me nervozne jeden z nich a studoval ji pod stolni lampickou. Druhej mu jen tise vejral pres rameno a obcas smerem ke mne vyslal pohled plnej soucitu.

„Takhle sem ji uz dostal...” rek sem.

„Nijak jste s ni nemanipuloval?!“ mhouril oci ten první. „Mne se zda, že je znovu zalepena...”

„Ukažte?!“ povidám, abych taky něco řekl, a chvíli sem si ji prohlízel spolu s ním, jako že: „Tak tohle mě teda taky zajímá.“ Sundali si saka, vyhrnuli rukávy a znovu si začali tu obalku prohlížet ze všech stran.

„Protože jestli jste tu obalku otevřel, tak za to je prokurátor... Je vám to jasné?!“

„Pecet se zda být neporušená, i snurky jsou v pořádku...” prones sem, jako bych tu obalku viděl poprvé v životě, a přitom sem se jen tise modlil.

„Ne, je to v pořádku... už jsem se lekl, že vás budu muset nahlasit...” zamumlal po nekonečně dlouhý době ten první a uložil obalku zpátky do trezoru. „No já myslím, že to tady vedete vcelku dobře...”

„Date si kafe?“ málem sem vykřik, jakou sem měl najednou radost. Podívali se na hodinky, pak na sebe a svorně zavrteli hlavama.

„Skocíme si někam na panáka!“ řekl ten druhý a hloupe se zasmál.

„Mám tady plný sklad plynových masek,” povidám jim, „a skoro všechny jsou zpuchřelé a mají starý filtry...”

„S tím na nás nechodte,” řekl ten první, „to není naše starost.”

„Já jen, že co se týče masek, se da říct, že jsou nám naprosto k nicemu...”

„Co se týče mě, já bych šel na panáka...!“ řekl znovu ten druhý.

* * * * *

Otevřená, neotevřená obalka - to už máte jedno. Stejně by mě to na škole už těžko mohlo ohrozit víc než to, že mi jednou po ránu zavolal Venca Popelka a gratuloval mi k tomu, že mě cetli na Svobodný Evropě povídku. Zůstal sem po té zprávě sedět v těžkém zadumání. Neměl sem nejmenší ponětí, kdo tohle zarídil. „Takže,” říkal sem si, „soudruzi mě proverili, ačkoliv mám debičej rekord, a sverili mi tajemství všech tajemství a já se jim odvděčím tím, že spolupracuju se stávkou výšlakovou. Co z toho můžu vzejít? Dvě a dvě jsou čtyři, to znamená, že si můžu sbalit pingl, vyklidit supliky a jít někam na stop. Pojedu na Machac a zene a dětem pošlu občas upytlačenou rybu. Pak

dodelam nekde v ustrani hlady."

To, ze se neco deje i v praci, sem poznal par minut nato. Potkal sem na skolni chodbe pracovníci kadrového oddelení, malou drobnou bytost s rusinským přízvukem, která me vřelou srdečně zdravila se slovy:

„Budou klobasky!“, protože ona o nicem jiném než o domácích klobasách nemluvila, a když sem se na ni to ráno usmál, jenom kolem me proběhla se sklopenou hlavou.

Bylo těsně před Vánocema. Seděl sem v kanceláři, pod stolem dva zabíty kapři v igelitce a v rohu u věsku opřenou borovicku, kterou sem před chvílí dostal od jednoho studenta z Jižních Čech.

„Mam, všechno mam...“ říkal sem právě ženě do telefonu, když se ozvalo zatukání na dveře. Bylo mi to divné, protože škola byla tou dobou skoro prázdná, a když sem zavěsil, chvíli sem si dokonce říkal, že se mi to asi jenom zdálo, ale to zatukání se ozvalo znovu a o poznání důrazněji než dříve. Otevřel sem dveře, za kterými stála asi tak třicetiletá černovlasá krásavice v červené sportovní bundě, takový ty, co nosí členové horské služby. Já nejdriv myslel, že je to nějaká starší studentka, protože na tuhle školu vás mohli vzít taky až po osmi, ale matlo me, že mi její obličej nic neríkal, a tenhle bych si bejval určitě zapamatoval. Tím sem si byl víc než jistý.

„Kapitánka Kolarová. Mohla bych s vámi mluvit?“ Řek sem, že jistě a ať jde dál. „Neposadíte se?“ navrhl sem, ale ona jen zavrtěla hlavou a požádala me, abych ji doprovodil. Vysli sme spolu ze školy, já se stromčkem a kaprami a ona v té bundě vedle me, a lidi, co nás míjeli, si nejspíš řekli: „Hezkej pár...“ Pomalu se snežilo a někde z daleka bylo slyšet koledu.

„Muzu vás pozvat na kávu...“ prohodil sem a záměrně bez otazníku, protože sem chtěl, aby to znělo jako: „Taky bychom to mohli odbejt někde v příjemnějším prostředí, když jsou ty svátky...“, ale ona jen zavrtěla hlavou a beze slova, ruce vřazené hluboko do kapes, zahla do jedné uličky a pak do druhé, a když sme míjeli kino Oko, tak aby rec nestála, tak povídám:

„Tady sem bydlel, když mi byl jeden rok...“, na což kapitánka Kolarová nerekla nic a já si uvědomil, jak slabomyslně zní dialog, když ho vede jen jeden.

Zastavili sme se až před Krizkárnou a ona mi podržela dveře a

hlavou jen pokynula, at vstoupim dovnitr prvni, ale nebyl v tom ani naznak dobry vule, dalo by se spis rict, ze v tom gestu, v tom pokynuti hlavou byla az jakasi nepritomnost. Suse zaklepala na prvni dveře, co uvidela, a aniz by cekala na odpoved, zmackla kliku a vesla dovnitr. U dvou stolu tu sedeli prislusnici a trapili se prave s nejakejma papirama. Prekvapene zvedli oci, protoze na takovyhle chovani tu nebyli zjevne zavedeny, a ja v tech jejich pohledech cet krome otazky i zarazenej udiv nad nasi neskonanou drzosti. Kapitanka Kolarova jim, kazdymu zvlast, strčila pod nos svou legitimaci, a kdybych to neslysel na vlastni usi, tak tomu neuverim, ale ona jim jen suse oznamila, ze zabira jejich kancelar ke svejm potrebam a at sou tak laskavy a dou na chvili jinam. Poslechli, ale museli byste videt, co to s nima v tu chvili provedlo a jak se tvarili, jaky pohledy si mezi sebou navzajem vymenovali. Pohybovali se jako roboti, kdyz si narychlo brali ze svejch stolu papiry, a kapitanka Kolarova jen stala s rukama v kapsach ty svy lyzarsky bundy a nespoustela z obou dvou oci, jako by jim v duchu merila cas, to v tu chvili vypadalo. Reknu vam, ze sem hezky uslužne uhnul s tou svou borovickou, kdyz me mijeli ve dverich tyhle dva policajti, jeden brunatnej jak sunka od kosti a druhej zbarvenej az do modra...

Teprve kdyz za nima silne bouchly dveře, coz byl jedinej hlasitej projev odporu, na kterej se ty dva zmohli, si kapitanka Kolarova sundala bundu, zamnula dlanema a posadila se za psaci stroj. Oprel sem stromecek do rohu, pod nej ulozil kapry a taky sem si sed, ale bundu sem si nechal, abych naznacil, ze tady neminim bejt nejak neprimerene dlouho. Založila si papiry do psaciho stroje a uz podle toho, jak zrucne si pocinala, bylo jasny, ze na tom bude se psanim lip nez ten prislusnik, co ji tu este pred chvili zahrival zidli. Ptala se me na vsechno mozny, ale hlavne na to, jak si vysvetluju, ze na stanici Svobodna Evropa cetli muj text, a ja odpovidal slusne, ale rezervovane, a porad sem si rikal, jak je mozny, ze takhle hezka zenska je policajtko, a ke vsemu tajna policajtko. Pozoroval sem její pomerne tenkej rolacek, pod kterym mohlo bejt tak maximalne tricko a pak podprsenka znacky Triola.

„Co budete delat s honorarem?“ zeptala se me.

„Zadnej nedostanu, protoze sem si o zadnej nerek, jelikoz sem o tom nevedel...”

„Co budete delat s honorarem...?“ nedala mi pokoj.
„Nevim o zadnym honorari, kterej bych mel dostat. Rikam vam, ze to cetli bez myho vedomi...”

„Co byste delal, kdyby vam nejaky honorar poslali?“

„Co bych mel delat?“

„Tady se ptam ja...!“

„Muzu vam to rict, az ten honorar dostanu?“ Polozila ruce vedle stroje a celou tu dobu me uprene pozorovala. Bylo to nekonecny. Venku uz byla tma jako v pytli a ja chtel domu. Chtel sem za zenou a detma, chtel sem jit zdobit stromecek a ne sedet s policajtkou, i kdyz moc hezkou, v mistnosti se zamrizovanejma oknama, kde jedinou vanocni vyzdobu tvoril portret Dzerzinskyho. Sedel sem tak, ze sem se na zidli spis rozvaloval, mel sem chut ji nejak urazit, udelat na ni nejakej obscenni posunek nebo vyplaznout jazyk s dostatecne chlipnym vyrazem.

Podivala se na me docela vazne, chvili se mi divala uprene do oci a najednou me na ty zidli narovнала skoro do pozoru, a to ve chvili, kdy hrabla po telefonu, vytocila nejaky cislo a povida: „Ja uz budu hotova, Danku, muzeme se sejít asi tak za pul hodiny...?“

„Prectete si to...” rekla mi za chvili.

Peclive sem to prostudoval, a protoze vsechno, co tam uvedla, byla pravda, tak sem to podskrab. Vstala, oblikla si bundu a otevrela mi dveře. Vzal sem borovicku a kapry a vysoural se za ni ven.

„Hezke svatky,” poprala mi. Zaryte sem mlcel. Takovej sem byl frajer.

Po Vanocich sem sedel v hospode s Alesem a cely sem mu to licil a Ales se na me dival po par pivech tim svym melancholickym pohledem, a kdyz sem zanarikal: „Proboha, co je tohle za lidi, co je tohleto za praci bejt tajnej fizl, a este ke vsemu ta krava mate okoli tim, ze je hezka, a vsadim se, ze chrape s Pacesem, proboha, tomu ani za mak nerozumim, co to je, kde to zijem?!”, tak mi povida:

„Kazdej ma svou praci,
my jsme estebaci,
noci prichazime, prichazime k vam,
prichazime noci s tou uredni moci,
otevrete dveře, ja vas zatykam!”

A pozdejc, este po par pullitrech, sme se spolu potaceli noci smerem

na Spejchar a cestou sme to zhudebnili, protoze se to da zpivat s mirnejma zmenama frazovani na napev pisnicky *Kdyz jsme tahli k Jaromeri*.

* * * * *

S inzenyrem Horou sme se seznámili na tridni schuzce. Meli sme syny ve stejny tride gymnazia a myslim, ze nejvic nas dalo dohromady, ze na jedny schuzce sme dostali k nahlidnuti francouzsky pisemky svych deti a ten nas tam mel dole pod tou nejvetsi petkou, co sem kdy videl, profesorkou pripsano: *Ce n'est pas serieux! Collaboration avec Honza!* a ten jeho: *Ce n'est pas serieux! Collaboration avec Petr!*, takze sme s inzenyrem Horou konstatovali, ze mame syny kolaboranty, zasmali sme se tomu a po tridni schuzce sme zasli na pivo. Kdyz sme se vraceli domu, ukazal mi, kde bydli, a pozval nas, at prijdeme nekdy na pokec. Po první navsteve u Horu sme si uz vsichni tykali a nakonec se z nas vseh stali kamaradi, a protoze sme meli stejne stary deti, tak sme taky meli spoustu identickejch problemu, a kdyz treba jednou Pavel, jelikoz inzenyr Hora se jmenoval Pavel, zavolal, ze ma neco se stoupackama a ze se mu hrne svinstvo z celyho baraku do kuchynskyho drezu, jenze on potrebuje okamzite odejit na nejaky jednani, tak sem sel za nej cekat do jeho bytu na remeslniky a on mi to zas za par tejdnu oplatil necim podobnym. Takhle sme fungovali, a ackoliv si clovek na stary kolena uz moc novejch kamaradu nenadela, my sme byli ta vyjimka, která potvrzuje pravidlo. Pavel mel spoustu videokazet, a tak sme si u nej dost casto pousteli takovy ty Ramba a Rocky a podobne, a ja uz ani nevím, o cem to bylo, protoze mi to v hlave vsechno splynulo asi tak, jako mi tam splynula vetsina zamku a hradu, který sem v zivote navstivil, do jednoho bastarda, kterej krome my mysli nikde nestoji.

Mam kamarada Pidu (kdo ostatne nema nejakyho kamarada s touhle prezdivkou?), kterej se dostal do Svedska s cestovni kancelari Charta, a ten se po case vratil na amnestii. Obcas sme se sesli U Bonaparta nebo U Pisecky brany na par piv, a kdyz sem mu rikal, ze inzenyr Hora ma mraky kazet, tak Pida zacal radosti skoro stepovat, protoze Pida byl videomaniak, kterej si za noc pustil treba i pet filmu. Donutil me tenkrat zajít este ten vecer k Horovejm, kde predložil svůj

seznam kazet, kterej nosil porad u sebe, a pak kdyz si Pavel vybral, tak ho umluvil a domu se vracel s dvema igelitkama plnejma veci, kterej mu predtim unikly. Tyhle dva si mohli podat ruce. Ty uz meli z toho vecnyho zirani na video barevny oci.

V Sovetskym svazu se zacaly sklonovat slova perestrojka a glasnost, ale tady se k tomu nikdo moc nemel. Vzpominam, jak prijel Gorbacov na navstevu Prahy a nekdo v davu na Hradcanskym namesti zvolal: „Demokracie!“ Nestastnik zmizel skoro okamzite v policejnim aute, kterejch tu vsude bylo plno. Husakovy oci se zvetsovaly v zavislosti na tom, jak mu pribejvalo dioptrii, takze pripominaly oci tvora, kterej lovi spis v noci, a jeho mlaskave patlavy reci, zpusobeney padajici zubni protezou (mluvil, jako by si na necem neustale pochutnaval), nerozumel uz vubec nikdo.

Jednou sem prines k Pavlovi *Pokani*, film, kterej tak vychvaloval Sevarnadze, a pak sme dlouho do noci rozebirali politickou situaci. Padnul u toho jeden Kapitan Morgan a par piv.

* * * * *

Ales pracoval jako pravnik na ministerstvu zemedelstvi, a kdyz jednou soudruzi z vedeni svolali verejnou schuzi, na kterou chteli pritomny seznamt s obsahem *Nekolika vet*, tak si vzal poznamkovej blok a ty schuze se se zajmem ucastnil. Tentokrat chteli ty soudruzi zvolit jinou taktiku nez v pripade Charty, kterou nikdo, krome chartistu a estebaku, necet, a protoze chteli bejt na ty schuzi doopravdy dusledny, tak tam uvedli i nekolik adres autoru textu. Takze hned druhej den nato vstoupil Ales do jednoho velmi znamyho cinzaku na nabrezi Bedricha Engelse s dopisem, kde strucne uvedl, ze s obsahem plne souhlasi a pripojuje timto svuj podpis. Puvodne mel v umyslu ho hodit do schranky, ale to neslo provist technicky, protoze ji estebaci zdevastovali, a tak tu ted pro vystrahu visela jen na pantech a podobne na tom byly i schranky vedle ni. Ales vystoupal po schodech, podal svuj dopis bratrovi budouciho prezidenta a ten mu slibil, ze ho v poradku preda. Tim pokladal Ales posledni nalehavou zalezitost pred nastupem na dovolenou za vyrizenou a pak uz jen sbalil svy dve dcerky a vyrazil s nima mezi chaloupky v Luzickejch horach. Rousinov se jmenovalo to misto, kde se jednou

prochazel a kde vedle neho zcistajasna zastavila cerna sestsettrinactka, z ktery vystoupil reditel odboru, soudruh ze zvlastnich ukolu a nakonec i ridic, kterej se potreboval jen trosku protahnout.

„Ahoj, co tady delas?!" podivil se Ales, kterej nic nechapal.

„Prijel jsem za tebou..." rekl reditel odboru. „Prijeli jsme se te zeptat, jestlis to podepsal. Nebyl jsi zneužit?"

„Nebyl."

„Urcite?!"

„Urcite," potvrdil Ales, a tak se ty tri zase nasoukali do tetry a beze slova rozluceni vyrazili zpatky na Prahu.

„Jezisi, to sme nechтели!!!" chytal se pozdejc utrapene za hlavu nejakej estebak, kterej s Alesem sepisoval protokol, ale nemel tim na mysli jeho vyhazov z prace, ale to, ze se na ty verejny schuzi uvadely kontaktni adresy lidi z disentu.

Alesuv sef rekl: „Volal i predseda vlady Pitra a taky

Miroslav Stepan a este dalsi soudruzii, takže je ti doufam jasny, ze jestli nepudes dobrovolne, tak te vyhodim s tim, ze budeš mit zaznam..."

„Ses frajer!" rekli Alesovi vsichni kamaradi.

„Na shledanou," rozlucil se Ales na ministerstvu.

„Spis sbohem..." odpovedeli mu.

„Dost bylo koketovani se Zapadem!" rekl si Ales a nastoupil ke stavebnimu druzstvu Praha-vychod.

„Dlouho sem tam nepobyl..." povidal mi jednou u piva, „odchazel sem k poslednimu rijnu... a v lednu za mnou prijela sestsettrinactka domu."

„Tri chlapi?" hadal sem.

„Jo. Privedli me zpatky, na nstenkach visely moje protistatni basnicky, kterejm se predtim par lidi jen tajne chichotalo, vsichni se na me usmivali a nasledovala oficialni omluva. Reditel odboru si odkaslal a povida: Tady Ales, jestli mu tak muzu rikat, atd. atd., a ze sem moralne uzasnej, a pak mi nabidli funkci reditele personalniho utvaru. Reknu ti, ze sem se v tu chvili potil vic nez oni. Jestli se oni teda vubec potili..."

Ales sel po revoluci delat nocniho hlidace.

Zazil sem lidi, ktery by driv jinou praci nesehnali z politickejch

duvodu, stejny typy, co byly v kotelnach, na vejlohach nebo u vodnich zdroju, zazil sem stehovani disidentu z kotelen do vysokejch funkci a naopak, vim o tech, co sli z funkci do kotelen, ale nevim ani o jedinym cloveku krome Alese, kterej by se odebral do Narodniho muzea a rek: „Vzal bych u vas hlidani.”

„A proc, pane doktore?” zasli oni. A on, protoze vedel, ze by mu jinak nerozumeli, vypravoval jim nejakou smyslenou historku o okolnostech, ktery ho k tomu donutily, protoze jim nemoh a nechtel rict: „Vite, ja sem proste tak nejak dospel k tomu, ze mi tady bude nejlip...”

* * * * *

Znovu sme se s Martinem zacali vidat az nekdy na prelomu osumdesatejch a devadesatejch. Vzdycky se motal kolem nejakoho klubu s muzikou nebo neceho, co melo aspon neco spolecnyho s kulturou, a svym zpusobem mi pripominal tu radu pokladnich a kustodek a uvadecek, s kterejma sem se kdy v zivote potkal a ktery mely spolecny to, ze jako bejvaly herecky, baletky a operetni pevkyne chtely zustat v tom, cemu se rika kultura, i za cenu, ze „z druhy strany”. Martin se plizive propil do nemluvnosti, ale dochazel mezi nas celkem pravidelne. Par lidi muze ve spolecnosti mlcet. Svyho nemluvu ma kazda stolni spolecnost, ale jak rikam, tak jednoho, maximalne dva, protoze neni mozny, abyste se s nekym schazeli a potom svorne mlceli. Ale Martin nastesti nepatril k tem mlcounum, ktery se primo vyzivaj v tom, ze vas furt kontrolujou, ze obcas, jakoby v udivu nad vasi blbosti, vystrelej oboci vzhuru nebo primo zkrivi tvare v nestastny grimase. Martin sedel a spis si myslel svy. My, co sme ho znali, sme se ani nesnazili ho nejak vtahnout do hry, nejak ho propleskavat a volat na nej: „Nesmis usnout, musis chodit, vole!”

„Hele,” povidam mu, abych ho trochu rozptylil. „Jeden chlap v hospode najednou rekne svejm kamaradum: Ja uz mezi vas, vy volove, asi prestanu chodit, protoze vy se porad bavite jen o politice a me uz to skutecne nebavi poslouchat furt a dokola ty samy zvary! A oni: No tak se hned nerozciluj a navrhnij nejaky jiny tema. A on rika: Proboha, ja nevim, to je jedno, tak se bavte treba o zenskejch. A hrozne dlouho je ticho a pak jeden z tech chlapu zanarika: To sou

prece *takovy* kurvy!!!" Zdalo se mi, ze se Martin nepatrne usmal. A to uz bylo co rict.

* * * * *

„Ja bych to nedelal..." rikala mi spousta lidi.

„Proc ne?" ptal sem se. „Vy nechcete vedet, kdo na vas donasel?!"

„Nemusime..." rekli nektery z nich.

Tomu sem nerozumel. Dodnes tomu nerozumim.

Poslali sme to nakonec tri. Ze jestli na nas neco nevedli... Dvema prislo vyrozumeni, ze na ne zadnej svazek nevedli. Mne ze ano a ze si mam pockat, az to pro me pripravej. Cekal sem tri mesice, nez ke mne dorazil dopis s modrym pruhem.

„Kdo myslis, ze to moh bejt...?" ptal sem se porad zeny.

„Uvidime..." rekla.

„V Nemecku prej par lidi zjistilo, ze je udavala manzelka..." povidam. „Predstav si, ze se spolu vecer vyspali a on se pak ve spisech docet, ze *sledovana osoba mi v noci vlezla pod perinu...* Nedame si kafe?" A kdyz sem ho pak v kuchyni pripravoval, tak sem na ni zahulakal: „Divila by ses, kolik lidi donaselo jenom ve Zlaty Praze!"

„Kde...?!"

„V tom spolku, co chodili k Bonapartovi. Vsude najdes nejakyho nebohyho fizla...!"

„Proc nebohyho?!" volala za mnou do kuchyne.

„Proste si myslim," pokračoval sem, kdyz sem prines kafe, „ze do toho spadli tak, ze byli vydiratelny. Udelali nejakej pruser a uz je meli. Anebo ani zadnej pruser udelat nemuseli, v pruseru se ocitli proste shodou okolnosti. Nebo jen chteli delat to, co chteli delat, ale melo to nejakej hacek."

„Nebo to byli vyhodari. Normalni vyhodari," rekla

A. „Chces jet do Ameriky? Jed si, ale neco nam tady podepis. Jenom podpis, dyt to nic neni... Co je to podpis? V podstate klikyhak bez hlubsiho vyznamu... Takhle to beres?!"

„Hele," povidam ji, „vzpominas, jak sme rekli tomu klukovi na Michalovy svatbe, ze to nepodepisem? Chartu...? Podival se ti tenkrat na buben, ty si byla uz v osmym mesici a on rek jen: No jo, prominte,

ja si nevsim... Vzpominas si? To byl noblesni clovek..."

Chvili sme mlcky pili kafe.

„Bejt tenkrat svobodnej, tak to asi podepisu," rek sem, „vsad se!"

„Nemuzes rict *asi* a *vsad se* a vubec je to hezka veta," prohodila A.:

„Bejt svobodnej, tak to podepisu..."

„No dobre, tak sem byl nesvobodnej, protoze me komunisticky zrizeni zbavilo svobody jit si svobodne sednout do kriminalu nebo se nechat vykopnout nekam za kopecky, protoze sem mel novomanzelskou pujcku a tehotnou zenu..."

„Jedinej duvod, pro kterej ty by si sel do vezeni, je ten, ze az by sis odsedel tak mesic, maximalne dva, tak jen proto, abys o tom moh napsat neco a la *V utrobach bestie*... I ted je videt, jak se tetelis nad tim, ze na tebe nekdo neco donasel. Myslis si, ze ses tim pro ostatni trochu zajimavejsi. Vis, kolikrat si nam rikal tu historku se Svobodnou Evropou...?"

„To neni pravda..." protestoval sem, „napriklad svejm detem sem to nevypravoval nikdy...!"

„Protoze je to moc nezajima..." zivla A.

* * * * *

„Je to pravda, ze si muzu pucit cizi svazek a precist si ho? Cet sem to v novinach..."

„To vite, ze je," rekla mi hezka blondynka v pardubickym archivu ministerstva vnitra.

„To je ale dost blby..." usmal sem se na ni nejiste,

„to znamena, ze tem lidem, kterejm estebaci nicili zivoty za totality, muzou ty samy estebaci nicit zivoty dal. Kazdej z nas obcas ulit, jestli mi rozumite..."

„To byste se divil, co my tady obcas zazijeme za scenky!" usmala se.

„Oni si sem totiz nekteri udelaji vylet i s manzelkou. Coz se nekdy ukaze jako velmi neprozretelne..."

„Ja sem tady taky se zenou..." ukazal sem na dveře, jako ze tam za nima ceka A.

„Vas spis je v poradku," mrkla na me, „ja ho pro jistotu zkontrolovala, kdyz jste volal, ze prijedete spolecne."

„Dekuju..."

„Neni zac. Nebude vasi pani vadit, kdyz ji zatim posadime do cekarny? Prinesla bych ji tam nejake casopisy."

„To budete hodna."

Used sem v koji do otacivého kresílka a nehybně zíral na monitor, na kterém zatím nebylo nic k vidění.

„Je to mikrofilm..." rekla omluvně slečna, která me tu dostala na starost. „Je to bohužel dost nekvalitní, ale ono to bude trochu lepší, až to vytiskneme."

„Nejezdíte do těch Pardubic, tatínku..." zaseptal sem, ale ona to zaslechla.

„Prosim?!" otčila se na me s úsměvem.

„Takhle já v duchu píšu," řekl sem, „napad mě prostě začátek povídky nebo možná knížky, este nevím..." Pohodlně se oprela a rekla: „To bych ráda slyšela, jak to bude podle vás dál..."

„Neměl jste, tatínku, do těch Pardubic radši jezdit. K čemu vám je to teď dobrý...' říkaly mu děti. Od té doby, co se vrátil z cesty do východních Čech, seděl Josef Sima a celé dny jen tupe pozoroval jakousi skvrnu na stěně v kuchyni. Nemluvil už několik dní, a když se děti pokoušely vpravit do jeho pevně sevřených rtů alespoň pár slůvků vstřícného bujónu, v lepším případě trhl Josef Sima prudce a odmítavě hlavou, v horším jich sice pár pozřel, ale jen proto, aby je vzápětí vyvrátil. 'Vy jste tam, tatínku, neměl jezdit...' Seděl, mlčel a zíral do té zdi. A to mu, pěkně prosím, lidé dřív nerekli jinak než druhéj Stercl. Taková s ním bejvávala sranda... Dal to zatím nemám..."

„Kdo to byl Stercl?" zeptalo se me to dítě z archivu.

„Komik," řekl sem, „zrovna jako já."

„Muzu to rozjet?"

„Jo..."

„Tak jo, tatínku..." zasmála se.

„SVAB?! Proboha, kdo je to SVAB?!"

„To je vaše krycí jméno," vysvětlila mne.

„Svab?! Ten hnusnej brouk?! To mě chtěli zlikvidovat jakožto Svaba? ,To je přece správná věc zlikvidovat Svaba...' dyt tohle by si mohly prozpevovat i děti na letních táborech... A kdo je to Janský?! Co je to KTS a pramen?!"

„To je krycí jméno osoby, která vás udávala.“

„Podívejme, Janský... jméno jak vystrizený z červený knihovny! Dyt už z těch jmen je jasné, kdo je dobrý a kdo zlý. Svab a Janský. Černý a bílý klobouk... Kdyby někdy vyšel v novinách titulek *Janský zlikvidoval Svabu!!!*, tak kdo by mě, proboha, asi tak politoval?! Nejaký jiný svab?“

„Tady máte odůvodnění k založení spisu...“

Agenturními prostředky bylo zjištěno, začínala ta detektivka, že jedna z jeho povídek byla vysílána v kulturní relaci rádia Svobodná Evropa...

Vybavila se mi moc hezká kapitánka Kolarová a taky Vanoce a Dzeržinskij na zdi a hlavně to, jak ji porad zájímalo, co budu dělat s honorárem...

„Je tady někde jméno Kolarová? Kapitánka Kolarová?“ zeptal jsem se.

„Není...“

„A Paces? Daniel Paces? Estebak to byl. Hodnost nevím...“

„Toho tu nenajdete...“ zatrasla hlavou.

„Jak vlastně zjistím, kdo na mě donesl, když nevím ani to, kdo to byl Janský...?“

„Měl byste to pochopit ze souvislosti...“

„Jezíši!“ zanářikal jsem.

„Copak?!“

„Je to možné, jaký kravoviny sou tam uvedeny? Copak já sem někdy mluvil o upravní hranicích vztahu s MLR? O trestné činnosti Bohuslava Chnouška? A že mám rád Hrabala, to bylo taky trestné?!“

„Popojedem?“ zeptala se.

„Popojedem...“ vzdychl jsem, „už bych rád vypatřil nějaký ty souvislosti...“

V neděli dne 6. 3. 1988 kolem 10.00 hod. navštívil pramene v bydlíšti J. Svejda, mj. osoba také sledovaná. Svoji návštěvu zdůvodňoval tím, že se měl společně se Svabem zúčastnit církevního obradu na Pražském hrade. Protože však jmenovaného nezastihl doma, rozhodl se vyhledat pramene, aby se společně zúčastnili tohoto církevního obradu. Informoval o tom, že se pocítá s otevřeným vystoupením vericích na podporu zabezpečení náboženských svobod, odluky státu od církve apod. Po zjištění, že se pramen nemůže

uvolnit, odesel, aby se jeste zastavil v bydlisti pro Svaba.

„Svejda je muj kamarad Pida," vysvetloval sem slecne u monitoru, „chartista... ale za jakym *pramenem* sel?"

„Popojedem?"

Takze sme popojeli a chvili mi to trvalo, ale po par strankach sem byl konecne doma.

A. sedela v cekarne, a kdyz sem se pred ni najednou zjevil s ofocenejma strankama svyho spisu, prekvapene sebou trhla.

„Tak kdo?!" divala se pritom na ty listy, co sem drzel v ruce.

„Jansky..."

„Kdo?!"

„Jansky je nas pritel Hora. Vzpominas? Spolecny Vanoce, spolecny narozeniny, prijedte k nam pobejt... to je Jansky." A pak sem dodal:

„Tak podte, pani Svabova, zbytek probereme nekde u obeda."

Nechapave zkrabatila oboci a u obeda este vic a potom uz jen strnule a vazne sedela a nevericne listovala spisem.

„Vis, co mi rikala ta slecna, co mi to poustela, kdyz sem se smal tomu, jaky ze blbosti tam sou? Rekla mi: Ja bych se tomu zas tak nesmala, on je dneska kazdej chytrej az na pudu, ale verte mi, ze by je v nejakym

momentu ani tak nezajimalo, co presne mate ve spisech, ale to, ze nejakej spis vubec mate. Moh byste se v tom vlacku ocitnout taky..."

„Ve vlacku?" pronesla A. nepritomne a na okamzik zvedla oci od tech lejster, a protoze jen malokdy cekala na mou odpoved, uzasle dodala: „Proboha, ja uplne zapomnela, ze kdyz sem byla v osmasedesatym v Zapadnim Berline, tak ten, co nas pozval, se jmenoval Hans... O jakym vlacku si to vlastne mluvil?"

„Nevim, jak to myslela, ale mam pocit, ze tim chtela rict *vlacek na Sibir*. Co budeme delat? Rekneme mu, ze ted uz vime, ze byl fizl a svine, a co dal?"

„Ohrozoval nas. Nase deti ohrozoval. Nenavidim ho... to je, to je takova...", a protoze nemohla v tu chvili najit zadny vhodny slovo, tak sem navrhl: „Ce n'est pas serieux?", ale ani jeden z nas se tomu nezasmal.

* * * * *

Sedeli sme v hospode a povidali, a protoze se mezi ostatni dostanu uz jen zridka a taky aby rec nestala, tak povidam: „A co je vlastne s Martinem?“ a oni na me zustali civet jak na idiota, protoze Martin pred par dny spachal sebevrazdu. Konecne nasel dobry misto v Plzni, a jelikoz se jednalo o misto vedouciho kulturniho odboru, tak potreboval lustracni osvedceni.

„Podal jim tu obalku s osvedcenim, aniz by ji predtim otevrel. Proste prisel a s usmevem rek: Tumate!“ smutne mi to vysvetloval Venca. „Jenze on byl lustrovanej pozitivne...”

„Jak je to mozny?!” uzas sem. „Martin?!” a Venca mi pak vysvetloval, ze kdyz byl Martin na vojne, tak se nejak priplet k tomu, ze na care chytili nejakyho chlapa, co chtel prejit pres hranice, a on jako clen eskorty, ktera toho chlapa prevazela, musel nekde neco podepsat, neco jako dodaci list, a tim padem se jeho jmeno ocitlo v jistejch spisech.

„Ani to neotevrel! Chapes to, jak si byl jistej?!”

„To je v prdeli!” vzdych sem.

„Natah si v garazi hadici z vejfuku do auta nebo tak nejak, ale nikdo z nas nevi presne, jak to vlastne bylo.” Na Martinove pohrbu hrali *Nahrobni kamen...* Paneboze, jak ja tuhletu pisnicku nesnasim...

* * * * *

INTERMEZZO

Medved se pustil do podnikani a poridil si takovou stredne velkou a stredne nobl vinarnu, v ktery sme se obcas schazeli. Spis dost casto. Sedeli sme tu jednou a rozebirali ten zasah na CzechTeku, protoze Medveduv syn v tom Mlynci byl. Je jasny, ze Medved syna branil, a my sme s nim souhlasili. Venca Popelka povida: „Jedna vec se jim podarila. Predstavte si, ze jak sem starej, tak kdyz nekde zahlidnu policajta, hned si automaticky saham na kapsu, jestli u sebe mam obcanku... a to je mi pres padesat! Takovyhleho neurotika ze me udelali... uz za to je nenavidim...”

„Sou to furt ty samy kur vy...” povida tam jeden chlap, co nas asi poslouchal od vedlejsiho stolu. „Ja bydlim na vesnici a co myslite, ze delaj policajti u nas? Na vsechno serou a jediny, co je zajima, je

davat dejchnout. To jediny, co je zajima, je to, aby vas zkasirovali."

„Tak lidi nemaj chlastat, kdyz ridej..." rek sem.

„Pane, na vesnici jezdi do hospody kazdej. Na tom ta hospoda funguje."

„Nedavno," rek Medved, „sem zazil neco horsiho. Chytli me u Hvezdy a ani mi nedali dejchnout. „Podnikatel?! Vinarna?! No tak to budete mit drahy..." rek mi jeden z tech smejdu a ja nemoh delat nic, protoze sem byl sam nekde tamhle v prdeli u letohradku Hvezda a ke vsemu ve tri rano. Tak sem jim dal trzbu. Celejch osmnact tisic, co sem mel u sebe."

„Do prdele!" rekli sme. „To snad ani neni mozny..."

„Co myslite, ze ty lumpy zajima?! Stetky a prachy. Nic jinyho!"

„Anebo v tech autech chrapou."

„Zlatej Rusnak..." rek sem a vsichni az na toho chlapa odvedle sme se zasmali.

„Copak s nim asi tak je?"

„Takovyhle blbove jako on mivaj dneska ruzny bezpecnostni agentury."

„Dejte mi aspon par kluku!" povidam Alesovi.

* * * * *

INTERMEZZO

„Pane," rika taxikar, „ste v poradku?!", kdyz sme poposkocili a zustali stat v ulici za Klarovem, protoze do nas zezadu narazilo cerny BMW, ktery muselo jet nejmin stovkou.

„Jo," rek sem, „sem jenom v mirnym soku..."

„Tak takhle teda ne..." soukal se taxikar z vozu.

„Tohle ti, ty grazle, neprojde..." a v momente, kdy oteviral dveře, tak uz pred nim stal policajt a rozcilene na nej kricel: „Chces prijít vo papiry?! Chces vo ne přijít?! Protože ja to muzu okamžite zaridit!!!"

Vylez sem taky ven, abych dosvedcil, ze muj taxikar je v tom doopravdy nevinne, a jen na okamzik sem zahlid tvar ridice BMW a vidim, jak neco septa chlapovi, ktereji k nemu pristrčil hlavu ze zadního sedadla.

Policajt rek taxikari uz trochu klidnejc, ze ma smulu, ze se zkratka

octnul v nepravěj čas na nepravým místě a že nějak to uzavřít musí, takže mu da celkem přijatelnou pokutu a at už kouka zmizet. Taxikar to pochopil velmi rychle, bez dalších řečí zaplatil, a protože sem se tam furt motal a čekal, jestli si me řidic Paces všimne a jestli me pozná, tak mi řek, at si klidně sednu a že můžeme pokračovat.

„Do prdele!“ ulevil si, když sme se zase rozjeli. „Co zmůžeme proti policajtnům...!“

„Víte, kdo byl ten vzadu?!“ zeptal sem se ho. „To byl, pane, ministr, a ke všemu ze strany, kterou sem volil...“

„Do prdele!“ řek taxikar. „At dou všichni do prdele! To zpoždění vám nezapocítám...“

„Verte mi, pane taxikari, že my dva bysme nezmohli nic ani proti tomu soferovi...“ řek sem si v duchu.

* * * * *

„Napišete mi věnování?“

„Proto sem tady, pani...“

„Moh byste mi tam napsat *Karlovi, mému starému bejkovi*?“

„To já nemůžu, pani, to po mně prosím vás nechtejte. Já tam můžu napsat třeba *Karlovi srdečně* nebo *Karlovi přátelsky*, ale to o tom starým bejkovi tam musíte připsat sama...“

„Vážně by to neslo? On by se Karel neurazil...“

„Ani náhodou, pani, ale kdyžtak mu tam nakreslím kytičku pro stesti.“

„Tak jo...“ ukončila ta pani posmutněle naše malý smlouvání.

„Už jich asi moc nepřide...“ ulehčuju to knihkupyni

Hance, s kterou se znám už leta. „Můžem zavřít kram...“

„Pockej este chvíli. Tak pro koho sem kupovala ty chlebičky a piva? Co teď budeš psát?“ zeptala se a podala mi další plechovku.

„Vo fízlech...“ odpověděl sem s plnou pusou vajíčka z takovýho toho chlebičku, co na něj člověk potřebuje spis přístroj.

„Vo fízlech?“

„No, byli sme s ženou v Pardubicích v tom archivu a tam me to napadlo. Řek sem si, že bych se měl rozpomenout na některý své policajty fatal, policajty svého života.“

„Jeden můj bejvalej spoluzák je v Cibulkověch seznamech...“ řekla

skoro septem, jako by se bala, ze nas nekdo uslysi.

„Jeden *bejvalej* spoluzak? Tak to mas celkem dobry.”

„Stejne...” rekla Hanka, „stejne mi nejde do hlavy, jak to nekdo z nich moh podepsat.”

„Sou lidi, co podepisou cokoliv. Treba i smlouvu s dablem, protoze na nej stejne neverej. Neverej na to, ze peklo ma zdi tlusty ctyricet tisíc kilometru a plane v nem ohen bez svetla...”

„Coze?”

„To sem nekde vycet...”

„Hele, vsad se, ze tamhlety dve slecny si k tobe dou pro autogram,” septala povzbudive, a kdyz nad dverma klinknul zvonek, zesiroka se na ne usmala.

„Komu?” zeptal sem se.

„Mne,” rekla jedna z nich a podala mi knizku.

„Vy byste mohla bejt Marketka, takhle nejak si predstavuju Marketku.”

„Prominte, ja sem Lucie...”

„Hele, a dou dalsi...!” septala mi Hanka.

„Komu?”

„Ivete... a moh byste mi tam napsat k narozeninam?”

„Mile Ivete k narozeninam srdecne a uprimne, a este pridelame kyticku, a ne jenom jednu, ale protoze ma narozeniny, tak to musej bejt rovnou tri...” mlel sem, aniz bych zved oci, a pak sem natah ruku pro dalsi knizku.

„Komu?”

„Pavlovi...”

„Jen tak, anebo k necemu? Blizej se Vanoce, tak treba k nim...” a konecne sem zved hlavu a koukam do krasnejch oci pani Horovy.

„Ahoj...” rekla mi mile, „ty se nas ted nejak stranis, neco sme ti provedli...?”

Zmoh sem se v ty chvili jen na neco jako usmev, ale asi se mi moc nepoved, protoze se me zeptala: „Proboha, neni ti neco?”

* * * * *

INTERMEZZO

Sedel sem jednou ve Stromovce na lavicce v hlubokym stinu

obrovskyho dubu a z toho ukrytu sem pozoroval holcicku, malou, asi tak sedmi osmiletou, která se tu prohanela na kole po stezkách. Občas dost riskovala, protože poustela řidítka a zvedala přitom ruce nad hlavu, byla to krásná holčicka a jisté šťastná jak blecha v tom krásném jiskřivém předjari. A pak před ní zastavilo policejní auto a ten, co sedel vedle řidice, vylez ven a beze slova ji vypustil ventilký.

* * * * *

Ales mi rek, že z toho, že sem ji to podepsal, dělám zbytečnou vědu.
Medved rek, že on by to nepodepsal a ať si láme paní Horová hlavu.
Venca Popelka rek, že by tam napsal něco jako *Nazdar, ty zasnanej fízle! Tvůj Svab!*
A. mi nerekla nic, protože me zna.

* * * * *

Zpráva z tisku:

X. Y. byl evidován jako agent StB, ale podle rozhodnutí soudu z toho nelze vyvodit, že byl agentem tajné policie a že s ní spolupracoval. V červnu 2004 Městský soud v Praze navíc rozhodl, že X. Y. byl ve spisech StB evidován neoprávněně.

Což je KONEC.

Lysolaje, 23. 6. 2006, 19.21 hod.

Petr Sabach, krycí jméno Svab

Petr Sabach (nar. 23. 8. 1951 v Praze)

absolvoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, byl zaměstnan jako technický redaktor, metodik, noční hlídac, inventurník, odborný referent a v současné době se věnuje literární tvorbě.

Dosud publikoval:

Jak potopit Australii (Cs. spisovatel, 1986; Paseka, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2005)

Sakali leta (Paseka, 1993)

Hovno hori (Paseka, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2003, 2011)

Zvláštní problém Frantiska S. (Paseka, 1996, 2000, 2001, 2002, 2003)

Putování mořského konce (Paseka, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003)

Babicky (Paseka, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2011)

Opile banany (Paseka, 2001, 2003, 2005) *Čtyři muži na vodě* (Paseka, 2003, 2005) *Ramon* (Paseka, 2004)

Ales Kovanda (nar. 14. 3. 1949)

vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy, byl zaměstnan jako právník, v současné době pracuje v bezpečnostní agentuře v Praze. Publikoval časopisecky.

Praha 11. září 2006

Rozhodnutí

Ministerstvo vnitra, jako správní orgán věcně příslušný podle § 5 odst. 3 zákona č. 203/2005 Sb., o odškodňování některých obětí okupace Československa vojsky Svazu sovětských socialistických republik, Německé demokratické republiky, Polské lidové republiky, Maďarské lidové republiky a Bulharské lidové republiky (dále jen „zákon o odškodnění“), rozhodlo ve smyslu ust. § 5 odst. 3 zákona o odškodnění, ve spojení s ust. § 67 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve věci nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky za zranění účastníka řízení **JUDr. Aleše Kovandy** (nar. 14. 3. 1949), ke kterému došlo dne 18. 10. 1968, když byl zbit příslušníky okupacních armád v Praze, takto:

jednorázová peněžní částka dle ust. § 4 odst. 2 písm. b)

zákona o odškodnění

ve výši 30.000,- Kč

se panu JUDr. Alesí Kovandovi

poskytuje.

JUDr. Ivana Pecháková

ředitelka odboru právního